

dolenjka, d.d.
NOVO MESTO
DECEMBRSKA PONUDBA

napolitanke ABC 420 g ŽITO	266,20 SIT
čokolada Milkia mlečna 100 g	197,00 SIT
kava BAR, 100 g DROGA	158,60 SIT
salama goveja VP E-MIZ	169,90 SIT
sir edamce VP KZ VRHNIKA	2.532,00 SIT
alpsko mleko 1/1 LM	1.742,20 SIT
V DOLENKINIH PRODAJALNAH LAHKO KUPUJETE CENEJE!	148,20 SIT
	1.399,00 SIT
	109,90 SIT

DOLENJSKI LIST

Št. 44 (2567), leto XLIX • Novo mesto, četrtek, 3. decembra 1998 • Cena: 210 tolarjev

ISSN 0416-2242

POPLAVE ODVISNE OD ELEKTRA

Drugo leto nasip na levem bregu

Na povabilo Jožeta Avšiča obiskal Brežice minister dr. Pavle Gantar - Zakon za hitro odpravo škode - Poplave odvisne od elektrarn - Škoda na zunajsezonskih kulturah

BREŽICE - Na povabilo Jožeta Avšiča, župana občine Brežice in poslanca državnega zborna, je v ponedeljek obiskal Brežice minister za okolje in prostor dr. Pavle Gantar. Pred predstavniki krajevnih skupnosti, podjetij in ustanov iz brežiške občine, ki so se zbrali v velikem številu, je minister obširno govoril o ukrepih za zmanjšanje poplav na brežiškem območju.

Gantar je pri tem predstavil Zakon o zagotovitvi sredstev za interventne ukrepe pri odpravljanju posledic poplav, ki so v obdobju september-november prizadele Slovenijo. Državi zbor bo sprejel zakon v teh dneh predvdom po hitrem postopku.

Letos bo ministrstvo zagotovilo denar za najnujnejše ukrepe. S tem denarjem naj bi tako naredili ceste prehodne, odpravili najhujše posledice plazov in med drugim popravili vodnogospodarske objekte.

Tudi če ne bi bilo poplav, bi po besedah, vlada dala zgraditi že v naslednjem letu 466 metrov dolg manjšajoči nasip na levem bregu Save na brežiškem območju. Minister je poudaril, da je gradnja

tega in drugih nasipov ob vodotokih na brežiškem območju najtegneje povezana s predvideno gradnjo bodočih hidroelektrarn na spodnji Savi. Vendar, kot se je dal razbrati iz njegovih napovedi, je zdaj odločeno, da na tem delu Save bodo elektrarne. To tudi pomeni, če sledimo Gantaru, da bodo zgradili nasip ob Savi.

Vendar se glede nasipov mnenja še krešejo, kar je pokazalo tudi omenjeno ponedeljkovo delovno srečanje. Terme Čatež, npr., vztrajajo, kot je dejal direktor Borut Mokrovič, da se istočasno gradi levi in desni nasip. Krajevna skupnost Dobova po besedah predsednika Mihe Škvarča, meni, da je potreben predvsem levobrežni nasip.

Podjetja, ki so utrpela škodo v nedavnih poplavah, bodo po ministrovih besedah lahko poiskala

(Nadaljevanje na 2. strani)

SLAVNOSTNI PODPIS POGODBE - Pogodbo so z naročnikom izgradnje omenjenega odseka DARS-om podpisali direktor SCT, d.d., Ljubljana Ivan Zidar, Tone Zalešek iz GIZ Gradis in Dušan Černigoj iz Primorja, d.d., Ajdovščina. (Foto: L. M.)

NOV ODSEK OKNO V SVET

Težko pričakovana cesta

Podpis pogodbe avtocestnega odseka Višnja Gora-Bič - Vrednost 5.980 milijard tolarjev - Do jeseni 1999

STIČNA - V ponedeljek, 30. novembra, so v stiškem gasilskem domu podpisali pogodbo za gradnjo celotnega 11,2 kilometra dolgega avtocestnega odseka med Višnjo Goro in Bičem. Pogodba je bila sklenjena s SCT, d.d., iz Ljubljane kot vodilnim partnerjem v skupnem nastopu s podjetjem Primorje, d.d., iz Ajdovščine in GIZ Gradis iz Ljubljane. Pogodbeni dela obsegajo izgradnjo trase avtoceste in premostitvenih objektov ter ureditev vodotokov in zadrževalnikov. Vrednost oddanih del znaša 5.980 milijard tolarjev, rok za dokončanje vseh del pa je 14 mesecev.

Zbrane je ob slavnostnem podpisu pogodbe najprej pozdravil ivanški župan Jernej Lampret: "Enostavno povedano, nam po-

meni okno v svet, saj bomo z njo dobili del infrastrukture, ki nam na lokalnem in regionalnem delu zelo primanjkuje." Spregovorili so še vodja projekta DARS-a (Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji) Slavko Žličar, predsednik uprave DARS-a Jože Brodnik, minister za promet in zvezne mag. Anton Bergauer in še nekateri. Želijo, da bi bil novi cestni odsek, ki ga gradijo v okviru nacionalnega programa izgradnje avtocest, zgrajen v predvidenem roku in pripomogel predvsem k večji prometni varnosti. Gradbinci so se že lotili pripravljalnih gradbenih del.

L. MURN

ROP V TREBNJEM

TREBNJE - Na povabilo trebnjske LDS in njihovega županskega kandidata Cirila Pungartnika je v ponedeljek, 30. novembra, zvečer prišel na obisk minister za delo, družino in socialne zadeve Tone Rop. Ogledal si je gradnjo novega doma za starejše občane, ki se približuje koncu, potrebno ga je le še opremiti. V njem bodo lahko sprejeli 130 starostnikov, zaposlitev pa bo doblo 40 do 50 ljudi. Dom bo nudil tudi možnosti drugačne socialne pomoči. Rop, ki je bil tudi gost na Radiu Max, je povedal, da bo slavnostna otvoritev doma maja ali junija prihodnje leto.

L. MURN

ROP V TREBNJEM

TREBNJE - Na povabilo trebnjske LDS in njihovega županskega kandidata Cirila Pungartnika je v ponedeljek, 30. novembra, zvečer prišel na obisk minister za delo, družino in socialne zadeve Tone Rop. Ogledal si je gradnjo novega doma za starejše občane, ki se približuje koncu, potrebno ga je le še opremiti. V njem bodo lahko sprejeli 130 starostnikov, zaposlitev pa bo doblo 40 do 50 ljudi. Dom bo nudil tudi možnosti drugačne socialne pomoči. Rop, ki je bil tudi gost na Radiu Max, je povedal, da bo slavnostna otvoritev doma maja ali junija prihodnje leto.

Streli pred M-clubom v Črnomlju

ČRНОМЕЛЈ - V nedeljo, 29. novembra, nekaj čez eno uro ponocje je v diskoteko M-club v Črnomlju stopil 39-letni D. T. iz Kanižarice in napadel varnostnika, 32-letnega B. M. iz Črnomlja. Varnostnik se je iz M-cluba umaknil na parkirišče, da se istočasno gradi levi in desni nasip. Krajevna skupnost Dobova po besedah predsednika Mihe Škvarča, meni, da je potreben predvsem levobrežni nasip.

Zoper D. T. je bila podana kazenska ovadba zaradi poskusa umora, sodelujočega D. A.-ja so ovadili zaradi sodelovanja pri pretepu, v katerem je bila ena oseba hudo poškodovana, zoper varnostnika pa bo podana kazenska ovadba zaradi povzročitve hude telesne poškodbe.

Berite danes

stran 2:

- *Tilia pred usodnim ponedeljkom*

stran 3:

- *Nagrade za raziskave in inovacije*

stran 5:

- *Pec pač ne ve za načrte občine*

stran 7:

- *(Ne)pripravljeni na težave s klorom*

stran 8:

- *Kakovost nujna za obstanek v Evropi*

stran 11:

- *Odvetnica kršila odvetniški kodeks?*

stran 20:

- *Zakaj je Kostanjevica ostala le mestec*

stran 24:

- *Po Kitajski, deželi strahovitih nasprotij*

Spoštovane občanke, občani občine Krško!

Zahvaljujem se Vam za izkazano zaupanje in Vas pozivam, da se udeležite nedeljskih volitev in podprete

g. Franca BOGOVIČA
za NOVEGA ŽUPANA.

Peter ŽIGANTE

Spoštovane volivke in volivci občine Trebnje!

Stranke slovenske pomlad:

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA,
SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI,
SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA,

v drugem krogu volitev za župana občine Trebnje podpiramo našega skupnega kandidata

ALOJZIJA METELKA
dipl. ing. agr.

Vsi, ki ste z nami, pridite na volitve v nedeljo, 6.12.1998, in nas podprete v prizadevanju za lepši jutri naše občine.

I SLS

SKD

SDS

KAKOVOST NI MODNA MUHA

Vstopnica v prihodnost

"Če podjetje ni dovolj pogumno, da bi si zastavilo visoke cilje, potem niti manjših ne more doseči," je bilo slišati v preteklem tednu na Otočcu, kamor se je kar za dva dni preselilo razmišljanje o kakovosti in o izboljševanju učinkovitosti v podjetjih. Vseslošno potegovanje za certifikate kakovosti, ki je v Sloveniji dobilo že take razsežnosti, da so se mnogi začeli spraševati, ali ne gre le za podelitev brezvrednih papirjev, je mnogo več kot modni trend. Gre namreč za vprašanje obstoja, saj praksa iz dneva v dan dokazuje, da že na majhnem trgu, kakršen je slovenski, ni prostora za slabe storitve in izdelke, močna svetovna konkurenca pa jim obeta še slabše čase. To spoznanje podjetja, ki gledajo v prihodnost, naravnost sili, da dajo vse od sebe. Obstaja kar nekaj metod za to, kako izsesati iz podjetja in zaposlenih kar največ, in to na karseda prijazen način.

Kot so povedali direktorji najuglednejših dolenjskih in belokranjskih podjetij (več o tem na 8. strani), je pomembno izkoristiti moč, sposobnosti in voljo vseh zaposlenih. Podjetje, ki v akciji za napredek in izboljšanje učinkovitosti poskuša in uspe vključiti silehernega delavca, je v veliki prednosti. To je še posebej pomembno pri prehodu v povprečne v višjo kakovost in učinkovitost ali celo odličnost. Tam, kjer so zaposteni zgolj lahko zamenljiva delovna sila, je nezadovoljnje več kot dovolj: en sam zlavorjen delavec pa lahko naredi veliko škode.

BREDA DUŠIČ GORNIK

za župana Mestne občine Novo mesto

ANTON STARC, dr. med.

Spoštovane volivke in volivci,
iskrena hvala za veliko zaupanje,
ki ste mi ga namenili
v prvem krogu volitev.

Z vašim glasom 6. decembra, ko se boste ponovno udeležili volitev, bomo skupaj zagotovili novo obdobje občine Novo mesto.

DOLENJSKO SRCE BIJE MOČNEJE!

VREME

Nadaljevalo se bo hladno, oblačno vreme z občasnim sneženjem ali dežjem.

Natova vaja v Sloveniji

Nato je končal veliko vojaško vajo v Sloveniji. Si bo po tej predstaviti strojev in ljudi kdo posebej oddahnil? Verjetno je bilo številnih Slovencev, zlasti šoferjev, strah zlasti gneče, ki bi jo povzročila Natova mehanizacija pri prihodu v državo in tedaj, ko bi jo zapuščala. Pričakovane zmede ni bilo, kot poročajo s terena, niti tedaj, ko je, ostanimo pri odhodu iz Slovenije, največji del gostujuče združene vojaške ekipe zapuščal po cestah našo državo. Vojaški stroj, čeprav simbol neustavljive moči, je, kot se spodbodi za vojsko v miru, upošteval učeneti ritem civilne družbe in ni hotel biti za vsako ceno prvi. Tak je vtič. Splošno sliko o Natovih vojakih kot v glavnem nemotičnih sosedih bi nemara popravila - v škodo gostujuči vojski - statistika o prometnih nesrečah na dolenskih cestah v času manevrov. In še: vsakdo je lahko po svoje gledal na zelenkasto sive uniforme in stroje, ki so svojemu mirnodobnemu poslanstvu navkljub vendarle vnesli v novembra v svet ob Spodnji Savi in ob Krki nekaj temnejših odtenkov v barvo vsakdanjega življenja domačinom. Vojašto je, ko odstoji vse drugo, vendarle podoba nasilja in - čisto na koncu - smrti. Politika sicer ne priznava take primerjave. Tudi je utopija prihodnosti držav na pragu 21. stoletja brez močne armade in krepkega vojaškega partnerstva. Zato je na Natovo armado v Sloveniji treba gledati kot na nekaj, kar postaja mimočasne volje del nas, potem ko je naša država nekako pokazala vrata Jugoslovanski ljudski armadi. V anketi smo vpraševali, kako gledate na Natovo navzočnost v Sloveniji.

BOJAN JERAK, ekonomist iz Dobrave pri Škocjanu: "Vaje zvezte Nato, ki so bile minuli teden pri nas, po mojem mnenju niso nič slabega, saj so se pristojni iz Nata lahko na lastne oči prepričali, kakšni ljudje smo in kako smo organizirani. To je zelo pomembno, saj se prizadavamo za vstop v Nato. Da nismo kar tako, pa smo z zmago nad njihovo ekipo dokazali tudi nogometni."

VALENTIN DVOJMOČ, dipl. ekonomist iz Sevnice: "Vaje za izredne priložnosti so potrebne; ta je bila tudi v redu izvedena. Menim pa, da bi bilo mogoče bolje, da bi vajo organizirali v okviru svojih sil in tujo vojsko povabili k sodelovanju, kot pa da pridejo k nam tuje, mi pa smo samo njihovi serviserji. Naša vojska bi moralna na svojem ozemlju imeti aktivno vlogo."

PETRA ZALOŽNIK, študentka fakultete za družbene vede v Ljubljani iz Trebnjega: "Seveda sem zadnje dneve opazila vojake NATA pri nas, saj jih je bilo tudi v okolici Trebnjega veliko. Zdi se mi prav, da so prišli v Slovenijo, ne le da tu vadijo, pač pa predvsem zato, da bodo spoznali našo lepo deželo, za katero mnogi še slišali niso. Pogovarjala se žal ni nem z nikomer od njih."

STANE SIMONIČ, mesar iz Draščev pri Metliku: "Ne verjamem, da bo imela Slovenija od vaje Nata kakšne posebne koristi. Prav pa bi bilo, da bi vsaj prebivalci krajev, v katerih so bile vaje, imeli kaj od tega; da bi od številnih vojakov zaslužili vsaj kakšen tolar. Kar pa se tiče Hrvatov, se mi zdi, da so nevoščljivi, ker so bile vaje v Sloveniji in ne v njihovi državi."

DARINKA DRGANC, trgovka s Krvavčjega Vrha pri Semiču: "Nedvomno bo svet s pomočjo te vaje slišal za Slovenijo. Mislim pa, da bi bilo bolje, ko bi vojake oskrbovali Slovenici, namesto da so vse pripeljali s seboj. Tako bi vsaj nekateri imeli kakšno finančno korist od vaje, ker se mi zdi, da drugih koristi tako in tako ni. Na cestah je bila zaradi vojaških vozil gneca."

ANDREJ HROVATIN, veterinarski tehnik iz Kočevja: "Če se želimo vključiti v Nato, so manevri Nata pri nas za Slovenijo nedvomno koristni. Sicer pa menim, da so velike vojaške vaje bodisi pri nas ali kjerkoli drugje na svetu nepotrebne in predrage. Denar, ki se namenja za vojaške vaje bi se lahko uporabil veliko pametnejše, predvsem pa koristnejše."

DANILO DIVJAK, komercialist iz Ribnice: "Sami hodimo po znanje v svet, zato je normalno, da bodo tudi drugi prišli k nam. Ker so, kot na primer za varovanje okolja in človeka, kriteriji v Evropi precej višji kot pri nas, je vojaška vaja Nata pri nas lahko za Slovenijo samo pridobitev. Gre za prenos tehnologije, informacij in tudi organizacije, kar je za nas lahko pozitivno."

IVAN RUNOVEC, obrtnik iz Krškega: "Natovi vojaki, kot pravijo sami, so bili v naši državi zadovoljni. O njih za zdaj ni bilo slišati česa slabega. Zdijo se mi profesionalna vojska, čeprav tudi naše vojske ne smemo zanemarjati. Vaja je verjetno bila potrebna v pripravah za sodelovanje Slovenije v Nato. Načrto so ti vojaki pri nas tudi kaj kupovali in to že je korist."

IVAN KOVACIČ, strojni tehnik iz Dobove: "Ker smo se pač odločili, da gremo v Evropo, in tudi v Nato bi radi prišli, je za nas gotovo pozitivna stvar, da se je v naši državi odvijala takoj velika vaja, kot je bila ta. Ne vem, zakaj bi se temu upirali, ker smo že tako in tako majhen narod. Taka vaja je za nas zelo dobra promocija. Tudi izmenjava izkušenj je dobrodošla."

Drugo leto...

(Nadaljevanje s 1. strani)

državni denar na več naslovih. Med navzočimi podjetniki je, tako se zdi, zbudila nekaj vznemirjenosti ministra izjava, da je najpomembnejša preventiva v boju pred poplavami in da ne gre pričakovati, da bodo "posamezniki ne vem koliko dobili".

Brežičani so Gantarja opozorili na pomanjkljiva navodila vlade za popisovanje škole. Ta navodila npr. ne predvidevajo, kako ovrednotiti školo v nasadih z zunajsezonskimi kulturnimi, kot so npr. Tronove jagode na pragu zime. Jože Avšič je pri tem napovedal, da bo v ustremnem parlamentarnem odboru zahteval točen odgovor o omenjenem odprttem vprašanju. Podobno kot za jagode je zadrega za nasade cvetja, npr. v Agrariji Cvetje na Čatežu, kjer so trajni nasadi tudi utrplji precejšnjo škodo.

M. LUZAR

PRED UVEDBO KARTICE ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

NOVO MESTO - Trenutno tečejo intenzivne priprave za uvedbo kartice zdravstvenega zavarovanja v novomeški enoti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. V enoti sedaj čistijo base podatkov, zato se večkrat obračajo na delodajalce in zavarovance, da jim posredujejo ažurno spremembo podatkov, npr. dokazila o šolanju starejših od 18 let za vsako šolsko leto posebej; potem opozarjajo osebe, ki nimajo urejenega zavarovanja, da si ga uredijo. Ljudi pozivajo, naj vse spremembe sproti javljajo njim ali delodajalcem. Kartico nameravajo uvesti maja in junija prihodnje leto, o sami uvedbi in ravnanju s kartico pa bodo ljudi še sproti obveščali.

NOVA PRILOŽNOST

Tilia pred usodnim ponedeljkom

Uprava ocenjuje, da je tokrat veliko možnosti za uspešno dokapitalizacijo

NOVO MESTO - V zavarovalnici Tilia ocenjujejo, da imajo zdaj realne možnosti, da izpeljejo načrtovano dokapitalizacijo. Že na zadnji skupščini je bilo 97 odst. vseh 269 delničarov enotnih pri bistvenih vprašanjih. Nadzorni svet je nato enoglasno razpisal skupščino za 7. december in minuli petek podprl tudi štiristransko pogodbo o dokapitalizaciji. Tako je mogoče sklepati, da je predlog uprave usklajan z obstoječimi delničarji in strateškima partnerji - Pozavarovalnico Sava in Dolenjsko banko.

Dokapitalizacijo Tilia je zahteval Urad za zavarovalni nadzor, po temeljiti analizi stanja v zavarovalnici pa se je izkazalo, da je potrebno zavarovalnico okrepitev s 1,5 milijarde tolarjev. Med največjimi dosedanjimi delničarji so: SKB banka, TIPOS, Beti, Dolenjska banka in Vodnogospodarska podjetje Novo mesto. Te dni,

od ponedeljka do danes, so na predskupščinskih zborih podpisovali pogodbo. Obstojeci delničarji imajo namreč predkupno pravico do 35 odst. zneska dokapitalizacije, vendar se ne ve, v kakšni meri jo bodo izkoristili. Za sedaj je mogoče reči, da bosta Pozavarovalnica Sava in Dolenjska banka vložili najmanj 65 odst.

PRVI MEDNARODNI DOBRODELNI BAZAR - Slovensko mednarodno združenje žensk (SILA), ki je minilo soboto pripravilo že 5. mednarodni dobrodelni bazar v Ljubljani, je letos prvič to dobrodelno prireditev organiziralo tudi v Novem mestu. Prodaja zanimivih izdelkov iz različnih delov, primernih za božična in novoletna darila, je potekala minilo nedeljo v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu. Dolenjci pa tudi Belokranjci so prvi mednarodni dobrodelni bazar zelo dobro obiskali. Mednarodno združenje poslovnih žensk bo izkupiček namenilo otroškemu oddelku novomeške bolnišnice. (Foto: J. Dornič)

Lado Smrekar sedemdesetletnik

Ime Lada Smrekarja je skorajda že postal sinonim za Kostanjevico v njeni morda celo najbolj značilni in prepoznavni črti - kulturi. Kostanjevica s svojim pestrim kulturnim dogajanjem in bogastvom predstavlja izjemn primer v domačih in tudi širših razmerah, saj ga ni kraja, ki bi v kulturnem pomenu tako prerasel svojo siceršnjo velikost in pomen. Brez Lada Smrekarja to je gotovo, Kostanjevico kot mesta Forme vive, Gorjupove galerije, Lamutovega likovnega salona, Galerije Božidarja Jakca ter nekaj še dolenskih kulturnih festivalov, grafičnih bienal jugoslovenskih pionirjev, živahne ljubiteljske gledališke dejavnosti in še marsičesa ne bi bilo. Na to velja opozoriti prav te dni, saj Lado Smrekar praznuje sedemdesetletnico.

Sedem desetletij je namreč minilo od tistega 1. decembra leta 1928, ko se rodil v Zagorici pri Mirni na Dolenjskem. Osnovno šolo je obiskoval na bližnji Mirni, potem pa ga je uka žeja peljala v Ljubljano na nižjo gimnazijo, učiteljicu in nato na pedagoško akademijo - smer slovenski in ruski jezik s književnostjo. Ob zaključku študija se je poročil, nato pa je leta 1953 z ženo Marijo, ki mu je ves čas zvesto stala ob strani in mu nudila močno oporo v vseh njegovih prizadevanjih, prišel v Kostanjevico učiti na tamkajšnjo osnovno šolo. Dve leti kasneje je postal njen ravnatelj in ostal na tem delovnem mestu do 1984. leta.

A ni ostal le pri zglednem ravnanju, prepotrebni obnovi šolske stavbe in drugih običajnih ravnateljskih opravilih. Kraju, ki ga je vzljudil, in slovenskemu narodu je hotel dati več. Začel je s kulturnim delovanjem, ki je rodilo izjemno bogate sadove. Leta 1956 je ustanovil Dolenjski kulturni festival, ki je v 25 letih obstaja gostil vrhunske glasbenike, književnike, gledališčnike, plesalce in druge kulturnike iz vse Slovenije, zamejstva in tujine. Isteleta je na soli z darovi prijateljev slikearjev postavil temelje Gorjupove galerije, ki danes šteje več sto umetnin slovenskih in tujih umetnikov in predstavlja edinstven spoj galerijske razstavne problematike z estetsko-pedagoškim delom osnovnošolskih otrok. Leta 1958 je postavil na noge Lamutov likovni salon, v katerem se je do danes zvrstilo več kot 150 razstav, svoj čas pa je pomenil pionirski korak k decentralizaciji in večsredičnemu kulturnemu razvoju Slovenije.

Svetovne razsežnosti je kostanjeviško kulturno dogajanje dobilo leta

pesnik in ljubiteljski gledališčnik. Za Kulturno-prosvetno društvo Lojze Košak, ki ga je vodil trideset let, je režiral 26 gledaliških del, s katerimi so gostovali na 33 odrih doma in v zamejstvu. Ob tem pa je štirideset let vodil še zidavo in obnavljanje kostanjeviškega cistercijanskega samostana.

Ta pregled, v katerem seveda ni mogoče našteti vsega, kar je Lado Smrekar v svojem plodnem življenju ustvarjal, je klub bežnosti impresiven in sili človeka k razmišlanju, kako je mogoče toliko storiti v enem samem človeškem življenju. Morda je odgovor v Smrekarjevih besedah, ki jih je izrekel v intervjuju za revijo Rast pred petimi leti: "Delo me osrečuje in daje smisel mojemu življenju."

M. MARKELJ

umetnin, in je, sestavljena iz stalnih zbirk Božidarja Jakca, Toneta Kralja, Zorana Didka, Franceta Kralja, Franceta Goršeta in Jožeta Gorjupa, danes največja ekspressionistična zbirka na Slovenskem, ki hrani tudi nestrankarski kandidat. Tokrat pa se bosta Križman in Sovič na županskih volitvah pomerila kot kandidata desne oziroma leve sredine, zato bo izdoljetev še toliko bolj zanimiv.

Lado Smrekar je bil ves čas tudi aktiven družbeni delavec v krajnjem, občinskem in republiškem krogu. In kot da je vir njegove energije ničizben, je ustvarjal tudi kot

Mariborsko pismo

Se bo ponovilo I. 1994 v spopadu Križman:Sovič?

Politiki in trgovci

MARIBOR - Podobno kot v vseh tistih slovenskih občinah, v katerih še niso izvolili župana, je tudi v Mariboru v teh dneh v središču pozornosti predvolilna kampanja za drugi krog županskih volitev. Za županski stolček se potegujejo dosedanjí župan dr. Alojz Križman, ki je skupni kandidat Neodvisne liste za Maribor, Slovenske ljudske stranke in Socialdemokratske stranke ter Boris Sovič, ki je kandidat Združene liste socialnih demokratov in Demokratov Slovenije, podpirata pa ga tudi Liberalna demokracija Slovenije in Slovenska nacionalna stranka. Križman in Sovič sta se pomerila že na županskih volitvah leta 1994, ko je tesno zmagal dr. Križman, vendar je bil takrat neodvisen oziroma nestrankarski kandidat. Tokrat pa se bosta Križman in Sovič na županskih volitvah pomerila kot kandidata desne oziroma leve sredine, zato bo izdoljetev še toliko bolj zanimiv.

Na takratnih volitvah za člane mestnega sveta pa je prišlo do preobratu, saj so več kot polovica sedežev v 45-članskem mestnem svetu osvojile levosredinske stranke (LDS, ZLSD, DeSUS, DS, SNS), ki se pred drugim krogom volitev za župana že povezujejo v neformalno koalicijo. Sedaj je torej samo vprašanje, ali bo imel Maribor župana, ki mu bo mestni svet pomagal ali oponir. Teoretično sicer obstaja možnost, da bi župan in mestni svet dobro delovala, četudi bi pripadala različnim političnim opcijam, vendar je to glede na dosedanje izkušnje bolj malo verjetno.

Medtem ko si politiki prizadavajo za naklonjenost volilcev, pa se za naklonjenost Mariborčanov borijo tudi številna trgovska podjetja. V štajerski metropoli je namreč v zadnjem desetletju morala v stecaj večina trgovskih podjetij od Ferromota do Jeklotehne, zato si sedaj prizadavajo pridobiti svoj tržni delež v mestu številna domača in tuja trgovska podjetja. Mariborčani v bodoče zagotovo ne bodo imeli problema s tem, kje potrošiti denar. Sedaj bi bilo dobro, če bi jim gospodarski občini ob pomoči novoizvoljenih lokalnih politikov ustvarili še možnosti za delo in zaslужenje. Saj je v mariborski regiji še vedno okoli 31.000 brezposelnih delavcev.

TOMAŽ KŠELA

Nagrade za raziskave in inovacije

Novomeška občina je ena redkih, ki spodbuja raziskovalno in inovacijsko dejavnost - Letos že 21. podelitev, do sedaj pa so podelili že 414 nagrad

NOVO MESTO - Minuli petek je bila v Kulturnem centru Janeza Trdine že 21. svečana podelitev nagrad za dosežke v raziskovalni in inovacijski dejavnosti v novomeški občini. Letos so podelili 12 nagrad, in sicer 3 nagrade za inovacijsko dejavnost, 5 nagrad za raziskovalno dejavnost, 2 nagradi za mentorsko delo z mladimi in 2 nagradi za mla- dinsko raziskovalno delo, medtem ko nagrade za življensko delo tokrat niso podelili.

Pokrovitelj letosnjene svečane podelitev je bila Dolenjska banka, za kar se ji organizatorji zahva-

lujejo. V njihovem imenu je na- grajence in ostale goste pozdravil Josip Skoberne, namestnik direktorja, ki je poudaril, da je še pose- bej vesel, da je večina letosnjih nagrad za raziskovanje in inova- cije s področja naravoslovja in tehnike, saj je teh pri nas premalo. Župan Franci Koncilia je opozoril, da je novomeška občina ena redkih občin, ki ima v programu tudi sofinanciranje in spodbujanje raziskovalne in inovativne dejavnosti. Podelitev nagrad poteka v Novem mestu od leta 1983, začetki organizirane raziskovalne dejavnosti pa segajo celo v leto 1974. Letos so podelili že 414 občinsko raziskovalno nagrado.

Letošnji nagradi za mla- dinsko raziskovalno delo so prejeli Matej Kolenc, dijak 4. letnika novomeške gimnazije ter Lidija Kovačič in Andrej Klobčar, dijaka novomeškega šolskega centra. Nagradi za mentorsko delo sta prejeli: Dragica Kranjec, dipl. biologinja in učiteljica biologije na novomeški srednji kmetijski šoli Grm in Marinka Kastelic, učiteljica biolo- logije v gospodinjstvu na osnov-

ni šoli Center. Nagrade za inova- cijosko dejavnost so podelili Marku Krusiču in mag. Marjanu Plavcu iz Revoza in samostojne- mu raziskovalcu Bojanu Vitku, ki je nosilec že več priznanj in nagrad na področju inovacijskega dela, ter Niku Periču, organizatorju - programerju iz tovarne Labod Konfekcija Novo mesto.

Nagrade za raziskovalno dejavnost pa so prejeli: prim. dr. Jurij Cepuder, specialist kirurg-ortoped iz novomeške bolnišnice, Vesna Flego in mag. Viljem Pavli, oba iz Krke, dr. Janez Dolenšek, specialist pediatri na otroškem oddelku novomeške bolnišnice in Daniel Brkič, magister teoloških znanosti, ki deluje kot pastor pri Evangeliji cerkvi v Novem mestu.

J. D.

DRUGAČNI OBRAZI INDONEZIJE

NOVO MESTO - Društvo novo- meških študentov vabi v petek, 4. decembra, ob 20. uri v malo dvorano Kulturnega centra Janeza Trdine na predavanje z diapozitivi Igorja Goričana z naslovom "Drugaci obrazi Indonezije". Vljudno vabljeno! Vstopnine ni!

Županski drugi krog

Na območju nekdanje občine Novo mesto se bosta v novi občini Novo mesto pomnila dr. Tone Starc, ki je v prvem krogu dobil 48 odst. glasov, in Franci Koncilia, ki je dobil dobro 26 odst. glasov. Medtem ko je dr. Starc skupni kandidat LDS, SLS, DeSUS in s podporo ZLSD, ga v drugem krogu podpirata še SNS in Lista obrtnikov in podjetnikov. Neodvisni županski kandidat Koncilia pa gre v drugi krog s podporo SDS, SKD in neodvisnega kandidata Janeza Murna.

V občini Žužemberk se bosta v drugem krogu pome- rila Franc Škufera, kandidat LDS, ki ga podpirajo še SLS, ZLSD, DeSUS in lista Civilna družba (v prvem krogu je Škufera dobil 48,5 odst. glasov), ter Jože Papež, kandidat SKD in SDS, ki je v pr- vem krogu dobil 41,4 odst. glasov. V občini Dolenjske Toplice sta se v drugi krog županski volivte uvrstila Alojz Puhan, ki je kot kandidat LDS in ZLSD dobil 38,5 odst. glasov, in kandidat SLS Franc Vovk (34,5 odst.), ki ga v drugem krogu podpira še SKD.

S PODELITVE - Minuli petek je bila že 21. podelitev nagrad za inovacijsko in raziskovalno dejavnost v novomeški občini. Župan novomeške občine Franci Koncilia in predsednik komisije Milan Banovec sta izročila 12 nagrad. (Foto: J. D.)

Zdravilišča na samem vrhu

Do konca leta 37 milijonov mark prihodka - Strunjan po novem samostojno podjetje

NOVO MESTO - Krkina Zdravilišča so že več let ena najuspe- nejših slovenskih zdraviliških firm. Do letosnjega oktobra je ta družba združevala štiri poslovne enote: Zdravilišča Dolenjske Toplice, Šmarješke Toplice in Strunjan ter Hotele Otočec, po novem pa je strunjansko zdravilišče samostojno podjetje, katerega 51-odst. lastnik so Krka Zdravilišča, 49-odst. pa Zveza društev vojnih invalidov Slovenije.

Krkina zdravilišča so med naj- bolj zasedenimi v Sloveniji, tako so letos Šmarješke Toplice pov- prečno zasedene kar 95-odstotno, Dolenjske Toplice 87-odst. in Strunjan 78-odst. Do konca leta bo v treh zdraviliščih in na Otočcu blizu 285.000 nočitev. Do konca leta bodo dosegli 37 milijonov nemških mark celotnega prihoda- ka in načrtovani dobiček.

Letošnje leto je bilo za Krkina Zdravilišča tudi investicijsko bogato in uspešno. V začetku leta so začeli prenavljati hotela Zdravilišča dom v Dolenjskih Toplicah in Toplice v Šmarjeških Toplicah in dela končali do marca, veljala

A. B.

V GALERIIJ - Z letosnjim poslovanjem je vodstvo družbe Krke Zdravilišč novinarje, ki pišejo o tej dejavnosti, seznanilo v Kostanjevici, kjer so si potem ogledali tudi stalno zbirko del slovenskega kiparja Janeza Boljke. (Foto: A. B.)

PODJETJE ELFIS V NOVIH PROSTORIHN - Podjetje Elfis, d.o.o., se je novembra preselilo v nove preko 600 m² velike prostore na Ragovski 7 a v Novem mestu, kjer so kupili in obnovili bivše prostore tiskarne Novo mesto. Investicija je stala okrog 50 milijonov tolarjev. Elfis je družinsko podjetje za- koncev Marjete in Staneta Finka, ki deluje od leta 1991. Glavni dejavnosti pa sta elektrinstvilo in vodenje poslovnih knjig. Trenutno imajo zapo- lenih 26 delavcev. Pri delu v podjetju jima že sedaj pomaga njuna hči Gre- ta, študentka visoke podjetniške šole v Portorožu. Na petkovki slovenski otvoriti novih prostorov so jim številni prijatelji, znanci in poslovni partnerji zaže- leli veliko uspeha, med drugimi tudi dr. Tone Starc. (Foto: J. Dorniž)

ZAHVALA DONATORJEM - Ob 10-letnici ambulante za bolezni dojik se je direktorica novomeškega zdravstvenega doma dr. Tatjana Gazvoda prejšnji četrtek zahvalila manjšim donatorjem, ki jim pomagajo izboljševati njihovo delo. Zahvalila se je podjetju Velencia stoma medical, ki je podelilo sili- konsko prsno protezo kot učni pripomoček. Foto Asji za diaprojektor, Gradbeništvo Koračin za grafskop, Cvetličarni in parfumeriji Cvetnik in Salonu Creatina za pomoč pri opremi konzilijske sobe, Krki Kozmetika in Krki Zeleni zdravila za darilca, ki so jih prispevali za obdaritev pacientke ob 10-letnici ambulante, ter Dolenjskim pekarnam. (Foto: J. Dorniž)

PREVZEM PRENOVLJENEGA KOMBIJA - Minulo sredo so predstavniki društva prijateljev mladine Mojca pred gospoščem Kos, ki je ob tej priložnosti poskrbelo za pogostitev, svečano prevzeli obnovljen kombi, ki so ga temeljito prenovili v Avtohiši Novo mesto, sedež je obnovil Martin Kos iz Škofje Loke, popisali pa so ga v ērkoslikarstvu Gvido Hren. Rabljen kombi so v društvu kupili pred časom za potrebe Tabora mladih v Dolenjskih Toplicah, sedaj pa so ga s pomočjo donatorjev obnovili. Z njim bodo lažje speljali obdaritev otrok po krajevnih skupnostih. (Foto: J. Dorniž)

Za vse predšolske otroke enako

Društvo prijateljev mladine Mojca iz Novega mesta se trudi speljati še en Veseli december in obdariti vse otroke - Težave pri zbiranju denarja - Letos brez Miklavža

NOVO MESTO - Prva prireditev v sklopu Veselega decembra, ki ga z vso pozrtvovalnostjo tudi letos pripravljajo prostovoljci novomeškega društva prijateljev mladine Mojca na čelu z Janezom Pavlinom, je Miklavžev sejem, ki se je začel v ponedeljek. Na žalost Miklavž letos na Glavnem trgu ne bo obiskal otrok, kot je bilo to v navadi zadnjih deset let, saj bo letos miklavževanje le na Kapitlju.

Veseli december se je sicer začel z Miklavževim sejmom, prva prireditev pa bo 13. decembra, ko bo dedek Mraz obiskal Glavni trg in bo tudi ognjetem, potem pa bo z darili in kulturnim programom obiskal vse krajevne skupnosti. Na koncu bo dedek Mraz obdarili še otroke v Novem mestu pa v Šentjernejški občini, medtem ko bodo v Skočjanu 300 otrok obdarili že za Miklavža. Časa za zbiranje potrebnega denarja je vse manj, samo za darila bodo potrebovali več kot 10 milijonov tolarjev, za celotni Veseli december pa bi morali zbrati vsaj 13 milijonov.

Čeprav je celotni projekt vreden veliko več, saj bodo nešteto ur opravili s prostovoljci in delavci javnih del, denar pa bodo prihrali tudi pri nakupu daril, kjer so se s proizvajalcem pogajali za čim

nizjo ceno, samo pri darilih naj bi prihranili 20 milijonov tolarjev. Darilo, ki bo izključno od slovenskih proizvajalcev, bi v trgovini stalno skoraj 8 tisočakov, v društvu pa bodo zanj odšteli le 2.500 tolarjev. Okrog 4.500 predšolskih otrok bo dobilo enako darilo, z njihovimi darili pa vsako leto novomeška Krka obdariti tudi otroke svojih delavcev v Ljutomeru, Strunjani in Ljubljani.

Do konca novembra se je na računu društva zbral komaj 2 milijona tolarjev, za en milijon pa so donatorji prispevali s svojimi uslugami in v materialu. "Žal je tisti, ki cenijo našo humanitarnost in pripravljenost brezplačno delati za najmlajše, vsako leto manj, klub temu so se že odzvale nekatere šole, krajevne skupnosti in podjetja, pomoč pa so objavili tudi stalni

J. D.

in dober šofer. Prijaznost do potnikov in strank na avtobusu je njegova odlika, zato se je pravo veselje peljati z njim po Sloveniji. Zadovoljni so z njegovim vožnjo so bili tudi udeleženci ekskurzije na Ig, ki jo je v petek organiziral domačini Vlado Kostevc (bodoči minister za turizem?). Na sliki: Janez Kresc

TELEFON - Te dni delavci po- davoru pridno kopljajo jarke za nove telefonske kabele. Na vrsti bodo pločniki, javna razsvetljiva in tudi kanalizacija.

S. M.

IZDELovanje adventnih vencev - Še preden smo se dobro zavedeli, je že pred nami konec leta z vsem svojim prazničnim vzdružjem, ki se mu je kar težko izogniti. Zadnja leta tudi pri nas k temu vzdružju sodijo adventni venci; da bi se jih naučilo izdelovati čimveč ljudi, marsikje pripravijo delavnice, v katerih jih je moč narediti v uri ali dveh. Ena takšnih delavnic je konec preteklega tedna pripravilo kulturno društvo Orel iz Semiča. Nasveti pri izdelovanju adventnih vencev je Semičanom z veseljem delila vrtnarka Tanja Simonič, za začetek pa so naredili venec z dobrim metrom premora, ki bo krasil semiško cerkev. (Foto: M. B.-J.)

Preveč besed in premalo denarja za podeželje

V KS Sinji Vrh najbolj pogrešajo vodovod

SINJI VRH - V dobrih treh letih, odkar se je deset najužnejših slovenskih vasi odcepilo od KS Vinica in ustanovilo svojo KS Sinji Vrh, se je v teh vseh marsikje spremenilo. Na boljše, seveda. Vendar predsednik KS Sinji Vrh Ivan Černjak v sedem strani dolgem poročilu ugotavlja, da jih klub uspehom čaka še vrsta nalog. Pri tem opozarja, da njihova krajevna skupnost predloži vsako leto črnomaljski občinski upravi programe, ki jih želi izpeljati. Vendar v treh letih niso nikoli dobili odgovora, zakaj predlagani programi niso bili vključeni v občinski proračun.

Eden največjih problemov in tudi stroškov v sinjevški krajevni skupnosti je napeljava vodovoda. Decembra 1993 je turistično društvo Sinji Vrh prejelo od Podnogospodarskega inštituta Ljubljana informativni predračun za napeljavo vodovoda v deset vasi ter vrtanje vrtne. Naložba naj bi takrat veljala 91 milijonov tolarjev, dve leti pozneje, ko je bil izdelan idejni projekt in zvrta 225 metrov globoka vrtina pri Damlju, pa je znašal predračun za vodovod že 163 milijonov tolarjev. Prihodnje leto, ko bo izdelan izvedbeni projekt, bo po predvidevanjih cena vodovoda narasla že na 200 milijonov tolarjev.

V krajevni skupnosti občine obdobjajo, da bodo za to naložbo zbrali najmanj 30 milijonov tolarjev, prispevki pa se bodo stekali na žiro račun občine Črnomelj z oznako "sinjevški vodovod". Sicer pa bo tudi v programu dela v KS Sinji Vrh za prihodnje leto na prvem mestu vodovod, saj se dobro zavedajo, da brez vode ni razvoja. Hkrati predlagajo, da tudi v črnomaljskem občinskem proračunu predvidijo denar za sinjevški vodovod. Ne nazadnje tudi zato, ker je prav ta krajevna skupnost med demografsko najbolj ogroženimi v občini.

M. B.-J.

ZAČEL SE JE "VESELI DECEMBER"

METLIKA - 1. decembra se je v metliški občini pričel bogat program Veselega decembra, ki ga s pomočjo številnih soorganizatorjev pripravlja občinska zveza prijateljev mladine Metlika. Jutri, 4. decembra, bodo ob 16. uri v Metliki ustvarjalne delavnice za praznične dni, kaj so mlađi ustvarili, pa si bo moč ogledati dve uri pozneje v metliški osnovni šoli. V nedeljo, 6. decembra, bo ob 11. uri v gradaškem ter ob 16. uri v metliškem kulturnem domu lutkovna igrica Začarane rožice čarownice Zelene, v torek, 8. decembra, pa ob 16. uri v otroškem vrtcu za otroke, ki ne obiskujejo vrtca, ura pravljic Severni jelenček. Iste dan ob 17. uri bo v knjižnici na Radovici izdelovanje okrasov in voščilnic. V sredo, 9. decembra, bo ob 10.30 v metliški športni dvorani cicidan Romano Kranjčan, ob 17. uri pa v gradaški knjižnici izdelovanje okrasov in voščilnic.

HVALA ZA ZAUPANJE

METLIKA - Lista za Metliko se zahvaljuje vsem volilcem, ki so od dala glas zanj na volitvah za člane občinskega sveta. Potrudili se bomo, da bomo kot najmočnejša skupina v svetu upravičili izkazano zaupanje. Skupaj z drugimi strankami, ki imajo podobne programe, si bomo prizadevali za uresničitev zastavljenih ciljev. Zavedamo se, da moramo prisluhniti željam po hitrejšem razvoju Metlike, izkoristiti prednosti, ki jih prima obmneni položaj, strniti vse ustvarjalne sile v občini za prijaznejše in lepše življenje vseh generacij. Pričakujemo, da bodo to hotenja občinskega sveta in župana, ki bo izvoljen na nedeljskih volitvah.

KONCERT ROKENROLA

ČRNOMELJ - Po uspešni ameriški turneji se ljubljanska rokenrol skupina Dicky B. Hardy vrača na slovenske odre. Skupaj z rojaki Rhythm Thives se bodo predstavili publiku Mladinskega kulturnega kluba v Črnomelju v soboto, 5. decembra, ob 22. uri.

MIKLAVŽEVANJE V SEMIČU

SEMIČ - Tukajšnje kulturno društvo Orel pripravlja v sodelovanju z mladinsko veroučno skupino za soboto, 5. decembra, ob 17. uri pred farno cerkvijo veselo miklavževanje. Miklavž s spremstvom bo ob pomoči staršev in sponzorjev obdaroval najmlajše, starši pa lahko prijavijo otroke za obdarovanje v petek, 4. decembra, ob 16. do 18. ure in naslednji dan ob 8. do 11. ure v semiškem župnišču.

Parcele na Vrtači so razdeljene

Zanimanje za parcele v novi semiški proizvodno-servisni coni na Vrtači je bilo tako veliko, da so jih razdelili že ob prvem razpisu - Predvidenih 200 novih delovnih mest

SEMIČ - Čeprav so v semiški občinski upravi menili, da bo za parcele v proizvodno-servisni coni na Vrtači pri Semiču veliko zanimanje, niso pričakovali, da bodo že ob prvem razpisu za odkup razdelili tako rekoč vse parcele. Na zadnji seji občinskega sveta je bilo še nekaj nejasnosti glede razdelitve parcel, zato so tik pred volitvami sklicali še izredno sejo.

V začetku so sicer načrtovali 22 parcel, od katerih vsaka meri okrog 1.600 kvadratnih metrov, za kvadratni meter pa bo potrebno odšteeti 15 DEM. Vendar so pozneje iz razpisa izločili tri parcele, ker še ni urejeno lastništvo, dve parceli niso razpisali za prodajo, ena od parcel pa zaradi neugodne konfiguracije terena še vedno ni oddana.

Sicer pa bo, kot je moč razbrati iz obrazložitev ponudnikov, v novi semiški proizvodno-servisni coni

zelo pisana paleta dejavnosti, vendar je bilo na seji slišati pomislike, ali gredo vse te dejavnosti zares skupaj. Nekatere je motilo zlasti žagarstvo.

Župan Janko Bukovec je pominil, da parcele do novega leta ne bi bile razdeljene, če bi šli ponovni v razpis, dva investitorja pa sta že opozorila, da se bosta odločila za naložbo v črnomaljski občini, če na Vrtači letos ne bosta mogla investirati. Bukovec je poudaril, da je ta cena osnova, da bodo v

Na občini brez rdečih številk

Metliški svetniki so tik pred iztekom mandata sprejeli še rebalans občinskega proračuna - Manj za zdravstvo, komunalna javna dela, cestno in drobno gospodarstvo

METLIKA - Metliški svetniki so na zadnji seji v svojem mandatu sprejeli rebalans občinskega proračuna za letošnje leto. Slišati je bilo sicer nekaj predlogov za drugačno porabo denarja, vendar je konec leta težko razdeliti denar, ki je bil med letom že razdeljen drugim porabnikom. Zato so se na koncu svetniki strinjali, da so osnutek preoblikovali v predlog in ga sprejeli.

V letošnjem letu so v metliški občini načrtovali za 497 milijonov tolarjev prihodkov, z rebalansom pa so se povocali za 5,5 odst. Proračun je bil uravnoven že ob sprejetju, v občini pa načrtujejo, da leta ne bodo zaključili z minusom, saj do konca leta ne predvidevajo zadolževanja. Sicer pa so se v občini prihodki za zagotovljeno porabo povečali zaradi počevanja finančne izravnave, večje dohodnine in davka na promet nepremičnin. Prihodki za druge naloge pa so se nekoliko zmanjšali, predvsem zato, ker ni bila zgrajena garažna hiša, s tem pa tudi ni bilo izkupička od prodanih garaž. So pa imeli v občinskem proračunu nov prihodek, in sicer najemino za policijsko postajo.

Zaradi počevanja prihodkov so se povečali tudi nekateri odhodki. Opoznejši so stroški za obnovno letala na Otoku, ki niso bili

načrtovani, ter za proslavo v Prilozju. Občinska uprava ni mogla vplivati na povečanje stroškov za oskrbovance v posebnih zavodih, več pa so morali dati iz občinskega proračuna tudi za otroško varstvo zaradi spremembe načina plačevanja prispevkov staršev in povrnave računov za naložbo. Več denarja od prvotno načrtovane so namenili tudi za dograditev klubskega doma v Podzemljiju, vzdrževanje stanovanj, za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, za vodovodno omrežje ter za prostorsko izvedbeno dokumentacijo. Po sprejetem rebalansu pa bo šlo manj denarja, kot je bilo sprva načrtovano, za zdravstvo, ker ima zdravstveni dom sam denar za plačilo dežurstev. Pa za cestno gospodarstvo, ker niso uredili načrtovanega pločnika na Cankarjevi cesti, za komunalna javna dela, ker jih ni

bilo, ter za razvoj drobnega gospodarstva. Pri slednjem namreč ni prišlo do oblikovanja garancijskega sklada za Belo krajino.

Sicer pa je bilo na seji slišati, da bo moral dati v prihodnjem letu vsak proračunski porabnik program in predlog za porabo denarja.

M. B.-J.

DRAGOVOVAN VOLILNI GOLAŽ

METLIKA - Kandidat za metliškega župana Slavko Dragovan se je odločil, da bo šel pred drugim krogom volitev med volilce z golažem iz Jelevnov, ki jih Dragovanovi redijo v domači ogradi. Tako so se volilnega golaža včeraj že lahko najeli v Kapušinovi gostilni na Krasincu, danes, 3. decembra, pa ga bo od 17. do 19. ure delil v gostilni Badovinac na Jugorju ter jutri, 4. decembra, ob isti uri v gostišču na Veselicu. Hkrati bo Dragovan predstavil svoj volilni program.

Sprehod po Metliki

PLAKATI - Kmalu potem, ko so se 22. decembra zaključile lokalne volitve, bi po odloku morali odstraniti s panogevo, dreves, ograj, stebrov, uličnih svetiljk, skedenje, hlevov plakatov s podobami kandidatov za župane, ki so pogoreli. A se nekateri še danes zapeljivo smehljajo volilcem, čeprav je njihov smehljaj - če je od njega sploh še kaj ostalo - v resnici bolj grenak. Morda pa nameravajo kandidirati zopet češči leta, pa bi najraje, da bi vse do takrat volilci povsod, kamor koli bi šli, občudovali njihova zapeljiva obličja. Očitno upajo, da se bodo potem volilci raje odločili zanje.

KANDIDAT - Slavko Dragovan, ki se bo v nedeljo v drugem krogu pomeril za metliškega župana z Brankom Matkovičem, se je odločil za svojevrstno propagando: Informacijsko tablo ob

V osnovni šoli dva tuja jezika

V dragatuški osnovni šoli se že tretješolci začnejo pri rednem pouku učiti angleščino, medtem ko jim je nemščina fakultativno na voljo že v 1. ali 2. razredu - Dobro znanje

DRAGATUŠ - Učenci osnovne šole v Dragatušu gotovo sodijo med tiste belokranjske osnovnošolce, ki najbolje obvladajo ne le enega, temveč kar dva tuja jezika. Mnogi se namreč že v 1. ali 2. razredu začno fakultativno učiti nemščino, vsi pa v 3. razredu redno angleščino. A ne le da se učijo, ampak se tudi veliko naučijo, kajti njihova profesorica tujih jezikov Janja Turnšek-Heij velja za strogo, natančno in zahtevno.

Ko je pred petnajstimi leti prišla poučevat na dragatuško šolo nemščino, je Janja Turnšek-Heij že prvo leto pričela s fakultativnim poukom angleščine, in sicer vsako leto z mlajšimi otroki,

2. razred začnejo učiti nemščino in danes obiskuje fakultativni pouk tretjina vseh učencev na šoli, v nekaterih razredih pa celo kar polovica.

Od pomladi 1991 je bila šola vključena tudi v projekt "Tuji jeziki na razredni stopnji", v okviru katerega se začeli otroci že v 3. razredu učiti tuj jezik. Projekt se je izkaljal za dobrega in tako se na dragatuški šoli kot edini v Beli krajini še vedno vsi učenci učijo po dve uri na teden angleščino že v 3. in 4. razredu. Ta pouk še vedno

plačuje država. "Zgodnje učenje tujega jezika je zelo pomembno. Psihologi pravijo, da je učenje tujih jezikov eden najzahtevnejših miselnih procesov. Vendar naši otroci sprva tega sploh ne opazijo, ker gre v začetku za igriv, njihovi starostni primeren način učenja, ki postane resen in zahteven šele v 5. razredu, ko se tudi njihovi vrstniki na drugih šolah začno učiti tujega jezika," pove Janja. Seveda je zelo pomembno, da imajo dragatuški učenci v 5. razredu že predznanje, saj se učijo po programu "Open Doors", ki je eden najsodobnejših, a tudi najbolj zahtevnih programov v Sloveniji, pri katerem brez predznanja zagotovo ne bi šlo.

M. BEZEK-JAKŠE

Janja Turnšek-Heij

nazadnje pa že kar s prvošolčki. Najprej so starši sami plačevali ta pouk, potem pa je nekaj let zanj odrinil denar črnomaljska občina, od lani pa za to "razkošje" zopet poseljajo v žep starši. Vendar se zaredi tega število otrok pri fakultativnem pouku ni zmanjšalo. Razlike je le v tem, da je zadnja leta, ko je obvezni tuji jezik na šoli angleščina, postala fakultativna nemščina. Tako se otroci že v 1. ali

Pojasnilo

Zadnje čase se v občini širijo govorice, da je Občina Metlika vrnila državi večjo vsoto denarja, ker ga ni znala porabit oz. ni imela ustreznih projektov. Takšne govorice občino kot institucijo in vse njene organe prikazujejo v zelo negativni luči in so tudi že povzročile škodljive posledice. Zato kot zakoniti zastopnik Občine Metlika s polno odgovornostjo izjavljam, da so takšne govorice groba laž in podtkanje, verjetno z namenom osebne diskreditacije.

Branko Matkovič
župan Občine Metlika

Branko Matkovič

kandidat
za župana
občine Metlika

ZDružena lista
socialnih demokratov

Spoštovane volivke in volivci občine Metlika!

Zahvaljujem se vam za veliko zaupanje, ki ste mi ga izkazali v prvem krogu volitev za župana. Vabim vas, da se mi pridružite tudi v drugem krogu 6. decembra 1998. Le tako bomo dokončali začeto delo in uresničili vsa naša pričakovanja.

Vaš
Branko Matkovič

Podpora kandidaturi:

LDS

Liberala demokracija Slovenije

DeSUS

SNS

Slovenska narodna stranka

SREĆNEŽ - Tudi v semiški občini se je znašel na eni od kandidatnih list občan, ki je bil doslej svetnik v občinskem svetu, a proti koncu sploh ni hodil ve

NIČ BREZ KUČANA - Razstave "Narod si bo pisal sodbo sam", ki bo imela podnaslov "Slovenski narodni programi" in bo posvečena 55. obletnici zasedanja Zbora odpolovcev slovenskega naroda, klub napovedi v našem časopisu, da bo, se ni bilo. Razstava bi moral biti kot zadnja iz niza prireditev v počastitev praznika kočevske občine že 30. oktobra, vendar je bila odpovedana. Žal je Pokrajinski muzej Kočevje javnost o tem obvestil samo preko lokalnega radia Univox, čeprav je za to, da razstave ni bilo, "kriv" sam predsednik države Milan Kučan. Predsednik Kučan je tudi "odgovoren", da se še vedno ne ve, kdaj razstava bo, saj še ni sporočil datuma, kdaj se lahko kot povabljeni slavnostni govornik, ki naj bi razstavo odprl, vtoritve udeleži. Z vztrajnim čakanjem na termin pa dajejo v muzeju slutiti, da brez Kučana ne bo! Predsednikov kabinet naj bi zato vendarle končno že sporočil v muzeju težko pričakovani datum! Ni zlomka, da predsednik države vse tja do izteka svojega mandata nima več prostih niti treh uric: urico za pot iz Ljubljane do Kočevja in toliko za nazaj, tisto, kar ostane, pa je ravno toliko, da od "tistih zgoraj" kot jim pravijo "spodaj" v Kočevje, več tako ne ostane skoraj nič!

HVALITI NI DOBRO! - Medtem ko smo samo nekaj številk nazaj v tej rubriki pohvalili vse odgovorne za to, da so s prestativijo tabel v Mrtvica skrajšali pot, za katero velja omejitev hitrosti vožnje skozi naselje, na razumno dolžino, pa danes table ponovno stojilo ma svojih starih mestnih. Da so se prav na tem odseku magistralne ceste med Ljubljano in Kočevjem zgodile hude prometne nesreče, je sicer lahko razumna obrazložitev in utemeljitev ponovne postavitve tabel na za voznike osvarjen, za policijo pa donosen kraj. Vendar jo je zelo težko sprejeti. Ob pogledu na tablo z napisom Mrtvice na po dveh tretjinah nekajstometrskega docela ravnega odseka magistralke, pa je razumen in obenem vsakomur lahko razumljiv poduk, da hvaliti ni dobro!

Ribniški zobotrebci

ŽE ZAPRTJE BAZENA? - Da bo pouk v obeh stavbah ribniške osnovne šole lahko potekal nemoteno, bodo povrjanje peč zamenjali z novo včasom vikenda. Vendar pa bodo za to potrebovali dva vikenda: prvega, da bodo staro peč odstranili, in drugega, da bodo v prostor šolske kuričnice namestili novo peč. Za šolo je to najboljša možna rešitev, je pa zato za še ne mesec dni odprt ribniški bazen, lahko kaj slabha reklama. Zaradi te "višje sile" se namreč lahko zgodi, da bo moral biti bazen v decembru kar dva vikenda zapored zaprt. Če seveda bazena ne bodo ogrevali in če seveda danes ni več tako, kot je bilo včasih, ko so se rekreativne in druge skupine v popoldanskem času morale zadovoljiti le s preostankom toplove od v samo dopolne za potrebe šolske mladine ogrevanega bazena.

Kostelski rižni

DRAGI KOLESARJI - Pri turistično športnem društvu Kostel še razmišljajo, če bodo svoje kolesarsko tekmovanje, ki bo letos že sedmo leto zapovrstjo, vnesli v koledar prireditev kolevarske zvezve Slovenije, ki bodo prihodnje leto. Za vpis v koledar je namreč treba plačati 20.000 tolarjev, kar pa je za društvo iz ene najmanjših slovenskih občin veliko.

KATEGORIZIRALI BODO SOBE - Turistične sobe na območju Kostela bodo začeli v kratkem kategorizirati. Kategorizirali bodo tudi šotorišča in prostore za kampiranje.

PRIPRAVA KOSTELSKIH JEDI - Na Kostelskem bo v zimski sezoni več predavanj, posembnih za turizem na tem območju. Gotovo bo posebno zanimivo predavanje o pripravi kostelskih jedi.

DVA V MARIBOR - V soboto, 5. decembra, bo v Mariboru skupščina turistične zveze Slovenije. Iz območja bivše kočevske občine se je bosta kot delegata udeležila Peter Svetik iz TSD Kostel in Mladen Žagar iz TD Osilnica.

Interesi občine davkarije ne zanimajo

Ob obravnavi občinskega odloka o turistični taksi so svetniki podvomili o ustreznosti davčnega organa, da opravlja nadzor - Iz turističnih taks dober milijon tolarjev

KOČEVJE - Kočevski občinski svet se je prejšnji četrtek še zadnjč sestal v stari sestavi. Vseh štirinajst točk dnevnega reda, na katerem so bila tudi poročila o delu nadzornega odbora, občinske uprave in občinskega sveta v štiriletnem mandatu, so obdelali v presenetljivo kratkem času. Nekaj več pozornosti so posvetili le odloku o turistični taksi v občini Kočevje.

Po sprejemu nekaj sklepov, med katerimi je bil tudi ta, da se še vedno ne ve, kdaj razstava bo, saj še ni sporočil datuma, kdaj se lahko kot povabljeni slavnostni govornik, ki naj bi razstavo odprl, vtoritve udeleži. Z vztrajnim čakanjem na termin pa dajejo v muzeju slutiti, da brez Kučana ne bo! Predsednikov kabinet naj bi zato vendarle končno že sporočil v muzeju težko pričakovani datum! Ni zlomka, da predsednik države vse tja do izteka svojega mandata nima več prostih niti treh uric: urico za pot iz Ljubljane do Kočevja in toliko za nazaj, tisto, kar ostane, pa je ravno toliko, da od "tistih zgoraj" kot jim pravijo "spodaj" v Kočevje, več tako ne ostane skoraj nič!

HVALITI NI DOBRO! - Medtem ko smo samo nekaj številk nazaj v tej rubriki pohvalili vse odgovorne za to, da so s prestativijo tabel v Mrtvica skrajšali pot, za katero velja omejitev hitrosti vožnje skozi naselje, na razumno dolžino, pa danes table ponovno stojilo ma svojih starih mestnih. Da so se prav na tem odseku magistralne ceste med Ljubljano in Kočevjem zgodile hude prometne nesreče, je sicer lahko razumna obrazložitev in utemeljitev ponovne postavitve tabel na za voznike osvarjen, za policijo pa donosen kraj. Vendar jo je zelo težko sprejeti. Ob pogledu na tablo z napisom Mrtvice na po dveh tretjinah nekajstometrskega docela ravnega odseka magistralke, pa je razumen in obenem vsakomur lahko razumljiv poduk, da hvaliti ni dobro!

ODPRLI PRENOVLJENO KNJIGARNO

KOČEVJE - V torek dopoldan so v Kočevju slovensko odprli prenovljeno Jurčičev knjigarno. Naslednica Državne založbe Slovenije, DZS, d.d., založništvo in trgovina, je s svojo knjigarno in papirnicovo v Kočevju prisotna že skoraj 50 let. V tem času se je v Kočevju marsikaj spremeno, njihova poslovalnica na Ljubljanski cesti 14 pa je ostajala nespremenjena. Takšno - staro v smislu ohranjanja tradicije, in prijazno, kot so jo kupci vajeni - pa so že zeleni ohranili tudi po prenovi. Zato razen polepaanja videza in izboljšanja preglednosti niso ničesar spremeni.

V. D.

davčnega organa nad pobiranjem takse in tudi sicer slabih izkušenj, ki so jim potrdile, da se v zakonu zapisano ne izvaja vedno tako, kot so razumeli, pričakovani in bi si želeli v odlok turistični taksi vnesti, da nadzor opravlja tudi pristojni občinski komunalni inšpektor oziroma pooblaščeni delavec v okviru občinskega upravnega organa.

V možnem razponu med tremi in enajstimi točkami so se v Kočevju odločili za turistično takso v višini 10 točk. Trenutna vrednost točke znaša 14 tolarjev. Ob predpostavki, da bo število nočitev enako, kot je bilo letos, se bodo po novem občinskem odloku prihodki iz turističnih taks povečali od dosedanjih 500 tisoč na milijon tolarjev. Po novem je namreč celotna taksa prihodek občine, namenita pa ga morajo za razvoj turizma. Ker se je trimesecni rok veljavnosti odloka sprejet na podlagi Zakona o turistični taksi, ki je prenehal veljati z avgusta sprejetim Zakonom o pospeševanju turizma, iztekal (konec novembra), so svetniki po razpravi v prvi, opravili še drugo obravnavo in odlok o turistični taksi sprejeli.

M. LESKOVŠEK-SVETE

KOČEVSKI OBRTNIKI DOBILI 2 SVETNIKA

KOČEVJE - Kočevski obrtniki so za volitve v občinski svet oblikovali neodvisno listo malega gospodarstva in dobil dva sedeža v svetu. Menijo, da dosedanjih svetnikov niso dovolj podpirali malega gospodarstva, saj so premalo storili za boljšo ponudbo stavnih zemljišč, hkrati pa so jim nalagali nove takse in obveznosti. Obrtniki in podjetniki upajo, da bodo zdaj lažje delovali v prid ustanavljanju malih podjetij. Posebno skrb nameravajo posvetiti odpranju obratov v demografsko ogroženih predelih občine.

V. D.

"MIKLAVŽEVO V KOSTELU"

KOČEVJE - Uredništvo regionalne radijske postaje Radio Univox iz Kočevja, čigar oddaje posluša več kot 80 tisoč ljudi, ter občinska Karitas v Ribnici in Kočevju so tudi letos pripravili tradicionalni radijski Klic dobrote. V edodnevni akciji je 273 občanov ali podjetij darovalo 1.107.000 tolarjev, od tega v Kočevju 824 tisoč tolarjev in v Ribnici 283 tisoč tolarjev. To je pet odstotkov od denarja, ki sta ga v istih akcijah zbral RTV Slovenija in Radio Ognjišče. Denar bosta obe Kartitas namenili za svoje dejavnosti, največ za pomoč socialno ogroženim družinam.

KLIC DOBROTE V KOČEVJU

KOČEVJE - Uredništvo regionalne radijske postaje Radio Univox iz Kočevja, čigar oddaje posluša več kot 80 tisoč ljudi, ter občinska Karitas v Ribnici in Kočevju so tudi letos pripravili tradicionalni radijski Klic dobrote. V edodnevni akciji je 273 občanov ali podjetij darovalo 1.107.000 tolarjev, od tega v Kočevju 824 tisoč tolarjev in v Ribnici 283 tisoč tolarjev. To je pet odstotkov od denarja, ki sta ga v istih akcijah zbral RTV Slovenija in Radio Ognjišče. Denar bosta obe Kartitas namenili za svoje dejavnosti, največ za pomoč socialno ogroženim družinam.

Pavle Hočvar

Na sejmu v Hamburgu

Tudi osem let po osamosvojitvi je za veliko Nemcov Slovenija Slovaška

RIBNICA - Območni obrtni zbornici v Ribnici je bila zaupana organizacija nastopa izdelovalcev domačih umetnosti občine Ribnica. Trenutna vrednost točke znaša 14 tolarjev. Ob predpostavki, da bo število nočitev enako, kot je bilo letos, se bodo po novem občinskem odloku prihodki iz turističnih taks povečali od dosedanjih 500 tisoč na milijon tolarjev. Po novem je namreč celotna taksa prihodek občine, namenita pa ga morajo za razvoj turizma. Ker se je trimesecni rok veljavnosti odloka sprejet na podlagi Zakona o turistični taksi, ki je prenehal veljati z avgusta sprejetim Zakonom o pospeševanju turizma, iztekal (konec novembra), so svetniki po razpravi v prvi, opravili še drugo obravnavo in odlok o turistični taksi sprejeli.

"Skupaj smo izvedli nekakšno anketo o tem, koliko Nemci in drugi udeleženci poznajo našo državo. Med petsto anketiranci jih je veliko našo državo zamenjalo s Slovaško, kar malce preseneča, hkrati pa opozarja, da klub prepričanje nekaterih premalo naredimo za predstavitev naših gospodarskih, turističnih in kulturnih danosti," je povedal Pavle Hočvar, tajnik Območne obrtni zbornice Ribnica. V hramu ljudske umetnosti so bili Ribnici priraveni sprejeti. Franc Košir iz Kota je s krošnjo privabil posebno pozornost, mimočim pa je delil suhobarske izdelke.

M. GLAVONJIČ

LDS podprla Vebra

Drugi krog v treh občinah

SODRAŽICA, KOČEVJE, VELIKE LAŠČE - V treh od osmih občin Zahodne Dolenjske bodo v nedeljo v drugem krogu volili novega (starega) župana. V Sodražici se bosta za glasove volilce potegovala Andrej Pogorelc (SDS) in Jože Drobnič (SKD), ki je dobil skoraj polovico manj glasov. V Velikih Laščah je zmagal Alojz Zakrašek (SDS, SKD) pred zdajnjim župom Milanom Tekavcem (SLS).

Seveda je največ pozornosti namenjeno drugemu krogu volitev v Kočevju, v drugi največji (nemestni) slovenski občini. Janka Vebra (ZLSD), ki je bil v prvem krogu za pol odstotka boljši od Alenke Gabric (SDS, SKD), bo podprla LDS, saj imata stranki skoraj enak program za razvoj Kočevske. Koalicija pogodb med strankama bi Černaču prinesla podžupansko mesto, saj bi Veba kot poslanec državnega zbora tudi v prihodnje župoval nepoklicno. Gabricovo naj bi podprli tudi Zeleni Kočevja, vendar za zdaj še ni bila podpisana koalicija pogodba.

M. G.

TELEFONI V VELIKIH LAŠČAH

VELIKE LAŠČE - Vsaj za štiri deset telefonskih naročnikov iz Velikih Lašč bo posle veliko boljša povezava z drugimi kraji, saj so njihove številke priključene na digitalno centralo v Ribnici. Seveda si tudi v Velikih Laščah kot tudi v Osilnici in Kostelu pripravljajo, da bi dobili digitalno telefonsko centralo, kakršno imajo v Ribnici, Kočevju, Sodražici, Loškem Potoku in Dobrepolu.

KONCERT BREZ KONKURENCE

RIBNICA - Jutri ob 20. uri bo v dvorani Športnega centra v Ribnici Koncert brez konkurence. Lani je obisk presečil organizatorje, zato pričakujejo, da bo tudi jutri veliko ljudi prispevali do uveljavljene izvajalce narodno zabavne glasbe. Nastopili bodo Natelija Verboten, Veselo Štjerke, Alfi Nipič, oktet Gallus, dvojčki Vesna in Vlasta, ansambla Braneta Klavžarja ter Igor in Zlati zvoki, program bo povezoval Marco Modrej.

ŠE O VOLITVAH

LOŠKI POTOK - V celotni občini je bilo na dan volitev 1664 upravičencev. Glasovalo je 1099 občanov, kar znaša 66,05 odst. kar bi glede na slovensko povprečje ocenili za srednje dobro udeležbo. Predčasno je glasovalo 5 občanov, na domu pa dve občanki. Zanimivo je, da je bilo od glasovnic za župana kar 210 neveljavnih. Najslabša udeležba je bila na volišču na Travi, kjer je volilo le 43,84 odst. vpisanih voliščev, najboljša pa v Malem Logu, kjer je bila udeležba 83,43 odstotna.

A. K.

LEP ULOV - Član RD Kočevje Andraž Hrovatin iz Kočevja je prejšnjo sredo v Kolpi pri Sapniku ujel 105 centimetrov dolgega in 11 kilogramov težkega sulca. To je bil v letošnji sezoni v predelu Kolpe, s katerim gospodari kočevska ribiška družina, že četrti uplenjeni sulec. Tri so ujeli ribiči turisti. (M. L.-S.)

ZASTARELE PEČI IN OGREVALNI SISTEMI

Peč pač ne ve za načrte občine

Iz kurilnice ribniške osnovne šole ogrevajo sedem objektov trenutno le z eno pečjo - Druga odpovedala zaradi dotrjanosti - Najbolj smotrna rešitev je sestavljava peč

RIBNICA - Na kurilnico ribniške osnovne šole dr. Franceta Prešerja so poleg obeh šolskih stavb priključeni tudi vrtec, zdravstveni dom, športni center s TVD Partizan ter od nedavnega in začasno tudi nova stavba ribniške glasbene šole. Ena izmed obeh peči, s kaferima so izmenično ogrevali vse sedem objektov, je prejšnji teden odpovedala zaradi dotrjanosti, drugi, ki ni dosti mlajšega datuma od prve, pa sedaj grozi, da se ji bo to zgodilo zaradi preobremenjenosti.

"Peči, ki se je pokvarila, je amortizacija že dvakrat potekla," pravi ravnateljica ribniške šole Andreja Šulentič. Zamenjati bi jo morali že pred leti, vendar se jim ob načrtih občine, da bodo šolo skupaj z ostali, ki se sedaj ogrevajo z šolske kurilnice, priključili na daljninski toplovod, zamenjava peči ni zdela smotrna. Še posebno ne zato, ker niso imeli denarja. Upali so, da bo peč dovolj dolgo zdržala, a jim je odpovedala tik pred uresničitvijo občinskih načrtov. Na toplovod naj bi jih namreč, kot je Šulentičeva izvedela ob seznanitvi župana z okvaro peči, priključili prihodnje leto.

Kljub temu pa v soli ne morejo ostati pri samo eni peči. Tudi ta je namreč že precej stara, in ker je z nedavno priključitvijo glasbene šole še dodatno obremenjena, je bojazen šolnikov, da bi utegnili

Risbe, slike, ilustracije

Na Čandkovi domačiji razstavlja Nizozemec Kees van Eyk - Marija Pilko republiško priznanje

VIŠNJA GORA - Letošnje leto je v Višnji Gori še posebej pestro, saj praznuje 520-letnico pridobitve mestnih pravic. Turistično in kulturno društvo skrbita za različne kulturne dogodke in v petek, 27. novembra, so tako s pomočjo družine Pilko na Čandkovi domačiji pripravili razstavo risb, slik in ilustracij nizozemskega akademskega slikarja Keesa van Eyka, ki že vrsto let živi v Ljubljani, v Višnji Gori pa ima vikend.

Predstavljal se je s petimi slikami, v glavnem krajini, v akrilu in olju, ter z devetimi risbami in ilustracijami. O umetniku je spregovoril predsednik TD Pavel Groznik, na otvoritvi razstave, ki se je udeležilo veliko ljudjev, predvsem pri nas živečih Nizozemcev, pa sta svoje pesmi prebrali višnješki pesnici Mihaela Zajc - Jarc in Marija Pilko. Za prijetno razpoloženje sta z igrami na violinu in kitaro poskrbeli Rea in Sajra iz Pirana. Razstava bo na ogled dva tedna.

Gostiteljica Marija Pilko, ki v Višnji Gori živi še nekaj let, je v kratkem času pripomogla k prestremu kulturnemu dogajanju v mestu. Njihova Čandkova doma-

Marija Pilko

čija je vse pogostejši prostor za različne razstave in koncerte, Pilko pa ni dejavna le kot kulturnica, temveč tudi na področju turizma. Njeno prizadevanje so opazili tudi drugi, saj je pred kratkim kot ena izmed 15 v Sloveniji v t.i. letu kulture v turizmu prejela republiško priznanje Turistične zvezze Slovenije. "Te pozornosti sem vesela, me pa zavezuje za naprej," je povedala. L. M.

REVIJA MANJŠIH VOKALNIH SKUPIN

DOBREPOLJE - Zveza kulturnih društev občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica je v soboto, 28. novembra, v Jakličevem domu v Dobrepolju pripravila 3. medobčinsko revijo manjših vokalnih skupin. Nastopili so: vokalna skupina Mavrica KD Dobrepolje (vodja Vesna Fabjan), mešani orkester KD Pečica (vodja Emil Kovačec), Šentjurški orkester KD Šentjur (vodja Ivan Jakob), KD vokalni kvartet Stična (vodja Lorena Mihelač), Zarja - ljudski pevci iz Račne (vodja Jožica Podržaj) in Zagoriški fantje iz KD Dobrepolje (vodja Ivan Kralj). Njihovo petje je strokovno spremjal Igor Teršar iz Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti.

HRVOJE ORŠANIČ Z BESEDO IN SLIKO

SEVNICA - Planinsko društvo Lica Sevnica vabi v sredo, 9. decembra, ob 18. uri na Planinske urice v planinsko zavetišče pod sv. Rokom. Priznani naravoslovni fotograf, sicer gozdar, Hrvoje Oršanič iz Brežic bo s predavanjem in diapozitivimi pričaral naravne lepote Jovsov, pragozdov na Slovenskem in živalskem svetu.

Za izboljšanje medčloveških odnosov

Petletnica projekta Trebnje - zdrava občina in občina zdravih medčloveških odnosov - Dobro sodelovanje v različnih programih - Analiza o zdravstvenem stanju Trebanjcev

TREBNJE - Trebanjce je zaskrbelo, ko so v začetku devetdesetih let opazili vse višji koeficient samomorilnosti v občini. Bili so med prvimi v Sloveniji. Ko je še poročilo Centra za socialno delo (CSD) pokazalo, da je zelo naraslo število družin z neurejenimi odnosi, so se problemov lotili resno. Pristopili so k ideji Svetovne zdravstvene organizacije Zdrava mesta in poprosili dr. Jožeta Ramovša za supervisorja projekta, ki so ga naslovili Trebnje - zdrava občina in občina dobrih medčloveških odnosov.

"Preventiva za boljše medčloveške odnose in manj samomorilnosti so urejene družine, ki vzgajajo osebnostno zdrave in klene mlade ljudi. S to predpostavko smo Trebanjci pristopili k projektu in v petih letih razvili kar nekaj avtohtonih programov, ki so se vrasli. Kot kaže odzivnost udeležencev, so odgovor na njihove potrebe," je povedal koordinator projekta in načelnik UE Trebnje Milan Rman. Po osnovni ideji t.i. zdravih mest so se v socialno mrežo povezale vse pristojne strokovne službe in ustanove.

Lotili so se priprave na zakon in družino, torej na partnerstvo in starševstvo. Sem spada organiziranje družinskega dne za vse osmošolce, neposredna priprava na zakon in družino, šola za starše, vikend seminarji za družine v Stični z naslovom Sto

domaćih zdravil za lepše družinsko življenje, družinski pohodi na Vrh trebnje, terapevtski skupini za boljše sožitje v družinah. Mladina rada sodeluje na raziskovalnih taborih za nadar-

Milan Rman

Držijo se navadne kmečke logike

Armat iz Šentjanža pridobiva vse več inženirinskih poslov, načrtuje pa tudi proizvodnjo - Osnovno vodilo sta jim kakovost storitev in poslovna poštenost

SENTJANŽ, NOVO MESTO - Podjetje Armat iz Šentjanža se je po treh letih delovanja že močno uveljavljeno. Šest zaposlenih, ki se jim bosta v kratkem pridružila še dva, je letos podpisalo že čez 150 pogodb; več kot polovico poslov vsebuje tudi izvedbo del. Prevladujejo manjši posli, kar nekaj pa je tudi večjih. Nedavno so končali objekt vreden 145 milijonov tolarjev. Vsak od 4 prodajnih inženirjev na mesec povprečno ustvari za 10 milijonov tolarjev prihodka, tako da letos načrtujejo skupno 380 milijonov tolarjev prihodkov, medtem ko naj bi v naslednjem letu prihodek povečali za četrtnino.

Armat razširja prodajno mrežo, vanjo vpletajo nove proizvode in snuje tudi lastno proizvodnjo posebnih gradbenih oblog. Odločitev o tem, kakšen bo novi izdelek

Andrej Repš

(pravijo, da vsekakor nekaj, česar v Sloveniji še ni) in s kom bodo šli skupaj v posel, bo sprejeta prihod-

Rešitev sodobna čistilna naprava

Na zahtevo ivanških okoljevarstvenikov zaradi onesnaževanja stiške farme prašičev razprava Komisije DZ RS za peticije - "Širijo laži in strokovno neutemljene trditve"

IVANČNA GORICA - Člani Regijskega društva ekološkega gibanja (RDEG) Ivančna Gorica se že kar nekaj časa ukvarjajo s Farmo prašičev v Stični, saj ta po njihovem mnenju prekomerno onesnažuje okolje. Veseli so, da so njihove pripombe in zahteve pristojni vendarle vzeli zares, saj so nedolgo tega v državnem zboru (DZ) RS sodelovali v razpravi o peticiji glede farme.

Ministrstvo za okolje in prostor mora v 60 dneh komisiji za peticije dostaviti poročilo o problematičnosti onesnaževanja vode in zraka s farme prašičev, republiškemu inšpektoratu za okolje in prostor so predlagali, naj nadaljuje z rednim nadzorom čiščenja odpadnih voda s farme, republiškemu kmetijskemu inšpektoratu pa, naj redno izvaja nadzor nad odlaganjem gnojnico, nad čimer se mnogi kmetje pritožujejo. Nepredelana gnojnica onesnažuje Stiški potok in Krko. Komisija za peticije ni mogla upoštevati zahteve ivanških okoljevarstvenikov za zmanjšanje števila prašičev (od sedanjih 17 do 20 tisoč na 2 tisoč), ker to ni v njihovi prostostnosti, so pa zato zaprosili ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, da o tej zahtevi poda pisno mnenje. Tudi ivanška občina, ki jo je na seji RDEG zastopala Renata Resnik, mora še naprej sprempljati ekološke probleme in skrbeti za njihovo spoznano reševanje.

Sicer pa so člani RDEG ogrenjeni nad izjavami direktorja Farme Stična Alojza Plantariča, dajnjiho društvo podziga ljudi in jih v javnosti zavaja z nerensčnimi in strokovno neutemljeni trditvami o zastrupljanju in ogroženju zdravja ljudi, ter s tem škodi

CENTRALNA ČISTILNA NAPRAVA - Sedanja centralna čistilna naprava bo težko celotno reševala problem stiške prašičeve farme. (Foto: L. M.)

ugledu podjetja. To jim je pred nekaj meseci pisno prepovedalo početi s pomočjo štirih odvetnikov. "To je kratenje človekovih pravic in svoboščin in zahtevo bomo dali v presojo ustavnemu sodišču," so menili predsednik RDEG Franc Hegler ter ostali. Hegler je tudi razočaran nad izjavami direktorja v razpravi v DZ, ker je ta dejal, da reje prašičev ne bodo zmanjšali, ker dosedanji obseg ravno vzdrži stroške reje in ekologije. Sicer bi bilo farmo bolje zapreti.

Jasno je, da s sedanjo centralno čistilno napravo v ivanški občini problema farme ne bo mogoče rešiti. Kot je dejal glavni tajnik Slovenskega ekološkega gibanja

Ivanški RDEG je v občinsko komisijo za ekološko čisto občino imenoval Štefana Kota in Jožeta Klemenciča. V komisiji bo še vsaj en član iz vsake ivanške krajevne skupnosti.

Karel Lipič, mora tudi občina razmišljati o tem, kajti farma sama tako velike investicije verjetno ne bo zmogla.

L. MURN

NAJVEČ SVETNIKOV IZ SDS

IVANČNA GORICA - Nov občinski svet bo sestavljal 21 svetnikov, in sicer 8 iz SDS: Dušan Strnad, Stanislav Okorn, Frančišek Grabljevec, Milan Pušlar, Branko Novak, Lovrencij Lampret, Andrej Mirtič in Jože Adler; 4 iz LDS: Franc Godeša, Marja Koščak, Sonja Marovič, Janko Rošelj; 3 iz SKD: Pavel Groznik, Marta Strmole in Frančka Vidmar; 3 iz SLS: Milena Vrhovec, Anton Čebular in Ciril Šinkovec; 2 iz ZLSD: Alojz Plantarič in Viktor Plantar; in DS pa Nikolaj Erjavec.

IZPOSTAVA SKLADA V NOVIH PROSTORIHN

IVANČNA GORICA - Že nekaj časa je znano, da bo območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti za občine Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica svoj sedež imela v Ivančni Gorici, do sedaj v Grosupljem. Dober teden je že minil, odkar sta strokovna tajnica Tatjana Lampret s sodelavko preselili v nove zgornje prostore nekdanje stavbe TRAIG-a, kjer se bosta trudili za čim boljše delovanje ljubiteljskih kulturnih društev iz vseh treh omenjenih občin.

L. MURN

Kdo bodo novi svetniki?

SEVNICA - Voljni upravniki - udeležbi - bila 56-odstotna - so na volitvah 22. novembra izvolili 25 novih svetnikov.

Svetniki SLS: Jože Kunšek, Srečko Ocvirk, Tine Zupančič, Kristjan Janc, Lojze Zalašček in Andrej Jamšek.

Svetniki SDS: Branko Kelemina, Zvone Tuhtar, Bojan Rugejl, Stefan Teraž, Alojz Guček in Rudi Dobnik.

Svetniki LDS: Marjan Zidarič, Andrej Štricelj, Albin Jemec, Jože Železnik, Rudi Bec in Boštjan Repovž.

Svetniki ZLSD: Jožef Roščar, Franc Pipan, Franc Povše starejši in Marjan Jamšek.

Svetniki SKD: Jože Imperl, Blaž Jene in Srečko Vodenik. B. D. G.

• Sevnčani so na volitvah za župana občine največ glasov dali kandidatu SLS Kristijanu Jancu (33 odst.), po uspehu pa mu je s 27 odst. glasov sledil Branko Kelemina (SDS). Ta dva kandidata se bosta to nedeljo tudi pomerili v drugem krogu volitev. Zvone Koščelj (SKD) je prejel slabih 21 odst. glasov in kandidat LDS Andrej Štricelj slabih 19. odst.

KONCERT "RAGELJ" IN RAZSTAVA JASLIC

TREBNJE - Društvo Ragje vabi v nedeljo, 6. decembra, ob 15. uri na koncert deklinskih skupin Raglje. Prireditve, ki je bo povezoval Slavko Podboj, bo potekala v kulturnem domu. Člani društva vabijo tudi na razstavo jaslic v Galeriji likovnih samorastnikov Trebnje, ki bo odprtta od 6. do 13. decembra, med tednom od 12.30 do 15.30, v soboto in nedeljo pa od 8. ure do 11.30. Vstopnine ni.

KOMEDIJA "RAZBITI VRČ"

TREBNJE - V soboto, 12. decembra, bo ob 19. uri v kulturnem domu gostovalo Gledališče Toneta Čufarja z Jesenic z zanimivo Kleinstovo komedijo Razbiti vrč.

MARIJANU BARTOLJU CERTIFIKAT ISO 9001

MIRNA - Obrotna zbornica Trebnje bo v petek, 4. decembra, ob 13. uri v gostišču Pri Franck pripravila podelitev certifikata ISO 9001 obrtniku Marijanu Bartolju z Vrha nad Šentupertom.

ŠČAVJE NAMESTO TRAVE - Ivanški okoljevarstveniki pravijo, da se eden od dokazov nepredelane in škodljive gnojnico s farme kaže tudi na travnikih, kar morajo odvajati v velikih kmetijah. Kmetje, predvsem v okolici Muljave, so strašno nezadovoljni, ker namesto trave bujno raste ščavje, ki se ga potem splohi ne morejo znebiti. "Raje bomo gnojili manj, pa čeprav bo slabše zraslo, kot pa da se bomo potem ubadili s temi palicami, ki jih živina sploh ne jesti!" so sklenili.

BREZ SLOVESA - Čeprav si je vsaj opozicija stran ivanškega občinskega sveta (LDS) strašno prizadevala, da bi bila pred volitvami sklicana še ena redna seja, tem ni bilo nič. Izvoljena sta bila novi - starci župan (SDS) in novi svet, tako da je akcija gotovo propadla. Vseeno pa bi bilo prav, da bi se na zadnji seji župan vsaj zahvalil vsem svetnikom za sodelovanje v štirih letih, saj so dobro orali ledino na področju lokalne samouprave na njihovem področju. Toda ker takrat sploh ni bilo jasno, ali so tam zadnji leti ne sramnji obnašanje. Župan Metelko je moral kar naprej poslušati (utemljene?) kritike, da sta menda on in njegova strokovna služba na občini za to, da sprejemajo zakonite sklepke; da je dolžan odgovarjati na vprašanja in podobno. V tako prijetnem razpoloženju je svetnike natročala večerja v Vili Rakar na Ponikah.

ZAKAJ NE BOM TIHO - Med glasnejšimi svetniki je bil gotovo Ivan Vovk iz Šentupertar, ki je župana najprej pobaral, zato ni dobil pisnega odgovora na vprašanje, kdo nadzira izvajalce pri obnovi lokalnih cest in koliko dela stanejo. "Ce bi mi odgovoril vsaj v enem stavku, bi bil tih, tako pa ne bom." Ko se je Metelko trudil z odgovarjanjem, Vovk ni bil zadovoljen: "Ne moreva se razumeti, ker nočet biti konkretni!" Glasen je bil tudi dr. Franc Žnidarič. In ko je bilo vsega dovolj tudi predsedniku sveta dr. Marjanu Pavlinu in je ta ostopnil dejal: "Dajte se že umiriti, sicer se bomo drugače pogovarjali!" - le kakšne pogovore je imel v mislih? - je dr. Žnidarič neustrelno odgovoril: "Moje predloga niste dali na glasovanje, zato lahko rečem, karkoli hočem."

Sevnški paberki

POSLEDNJA - Občinski svet se bo danes sestal na zadnji seji. Ko bo predelal vse 16 točk dnevnega reda, se svetniki lahko nadejajo malce drugačnega zaključka kot občajno. Na drugačnost namiguje že prizorišče dogajanja - seja bo v gostišču Dolinske na Vrhu pri Boštanju. Oddelki občinske uprave so za konec mandata pripravili temeljita in lepo urejena poročila o delu v štirih letih. Z mislijo na postopek bo zadnja večerja teknila, pa tudi kaka kaplja bo lažje stekla po grlu. PREPOČASNI - Kot smo lahko prebrali v Posavskih muščicah, se je kandidat za župana Kristijan Janc prišel zahvaliti svojim volilcem za glasove ravno v času, ko so Radio Sevnica zasegli Natovci. Menda radijskih valov tedaj ni mogel dosegči, zato pa so jih pozneje doseglo osebe druge stranke in v eter nemudoma poslale obvestilo, da Dolenski list zavaja bralce z napačnimi podatki o odsotkih, ki sta jih prejela najuspešnejša kandidata za župana. Prvi in nedokončni podat

KONGRES DAVČNIH SVETOVALCEV

ČATEŽ OB SAVI - Slovenski davčni svetovalci se bodo danes srečali na 2. kongresu. Srečanje bo potekalo do sobote, na njem pa se bodo temeljito pogovorili o aktualnih davčnih problemih, se seznanili z reformo plačilnega prometa, uvedbo evra ter razreševali odprta vprašanja avtorskih honorarjev, način zaposlenim, upravi in nadzornim svetom.

Zaposleni so moč podjetja

"Tovarna v Novem mestu želi postati industrijska baza, ki jo bo Renault potreboval pri razvoju na srednjeevropskih tržiščih," je na konferenci o izboljšanju industrijske uspešnosti dejal Anton Repovž iz Revoza. Revoz ima po kakovosti in učinkovitosti zelo visoko mesto v Renaultovi mreži.

J. M. Calloud Tatjana Fink

Tatjana Fink. "Vsak delavec, ki je ambiciozen, ki ima predlog ali ideje, se lahko vključi. Danes velja samo najboljša ideja ne glede na to, s katerega delovnega mesta prihaja!" pravi Finkova.

Črnomaljski Danfoss Compressors želi v nekaj letih postati partner najboljšim evropskim proizvajalcem hladilnikov. "Kako to doseži? Prisegamo na zaposlene, ki jih moramo prepričati, da so pomembni za podjetje. Vzpostavljamo pripadnost podjetju, izobražujemo na vseh ravneh, poskušamo vzpostaviti dobre ekipe, razložiti pravila in razloge zanje," med drugim našteva direktor Leopold Panjan.

Vladimir Bahč, direktor TPV Novo mesto, ki tudi uspešno izgraje sistem kakovosti v svojih petih hčerinskih družbah, pa

Leopold Panjan Vladimir Bahč

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

napoveduje: "Kot prvi med Renaultovimi servisi v Sloveniji bomo poskušali pridobiti certifikat ISO 9002 za prodajo in servis, kmalu pa bomo konkurenčni tudi za priznanje RS za poslovno odličnost."

B. D.-G.

Katalog z dušo pobira nagrade

Ob desetletnici blagovne znamke Filak in kolekcije Filak-Oskar Kogoj so Filakovi s Talčjega Vrha založili katalog, ki je na oglaševalskih festivalih dobil pet visokih priznanj

TALČJI VRH PRI ČRНОMLJU - Pred približno desetimi leti so Filakovi s Talčjega Vrha pri Črnomlju pričeli razvijati blagovno znamko Filak. Po njihovi zamisli so steklarji izdelali okrogle stekleničke, v katerih so dozorevale hruske, ki so jih zazili z žganjem.

Kmalu pa so se seznanili z zanimanjem slovenskim oblikovalcem Oskarjem Kogojem in takrat je začela nastajati kolekcija, imenovana Filak-Oskar Kogoj. Danes lahko Filakovi rečemo, da je kolekcija, ki je sicer del Kogojeve serije Nature Design, zaključena. V njej je bogata zbirka steklenih posod različnih oblik, ki jih je oblikoval Kogoj, vsebinu pa so jim dali Filakovi.

Gre za ledeno steklenico ter zanimivo oblikovane steklenice, v katerih je shranjeno v žganju rdeče in belo grozdje, slive, česnje, hruške, suho sadje, različna semena. Vse plodove, s katerimi napolnijo steklenice, pridelajo Filakovi sami. Ker pa je potrebno obesiti na drevesa in trte veliko steklenic, da vsaj nekaj sadežev primerno dozori, je razumljivo, da gre za majhno število primerkov. Vendar Filakovi - pri delu namreč pomagajo vsi štirje družinski člani - pravijo, da bodo polnili steklenice, dokler bodo ljudem všeč v jih bodo kupovali.

Kolekcija Filak-Oskar Kogoj, ki je vključena med protokolarna darila slovenske države, je zadnja leta sodelovala na večini predstavitev

Republike Slovenije, tako v Parizu, Alberville, Münchenu, Madridu, Montrealu, na razstavah v Milanu, Londonu, Sidneyu. Na biennalni industrijski oblikovanja v Ljubljani je leta 1994 prejela zlato medaljo. Kolekcijo si je moč ogledati tudi na stalnih razstavah v nacionalnem muzeju Izraela in na mednarodni univerzi v Benetkah.

Ko pa so Filakovi ob desetletju blagovne znamke Filak in kolekcije Filak-Oskar Kogoj založili predstavitev katalog o kolekciji, so presenečeni spoznali, da ni omenjena publikacija za strokovnjake prav ni manj zanimiva in kakovostna kot sama kolekcija. Katalog je postal v agenciji Kompas Design, v okviru katere delata tudi Žare Kerin, ki je publikacijo oblikoval in Janez Pukšič, ki je prispeval fotografije. Samo v zadnjem letu je katalog na petih največjih oglaševalskih festivalih prejel pet diplom finalistov. Velja pravilo, da izmed sodelujočih izberejo devet finalistov; prvi je zmagovalec, drugi in tretji dobija diplomi. Za kogo pomembno priznanje gre, pove že podatek, da je bilo na lanskem Zlatem bobnu v Portorožu

1.300 sodelujočih, na festivalu svetovnega združenja oglaševalcev v New Yorku, imenovanem Cresta, pa kar 5.000. Katalog je prejel diplome finalista še na lanskem festivalu Epica v Parizu in na letosnjih razstavah Creativity 1998 v ameriški državi Ohio ter na "European Design Annual 1998" v Londonu.

M. BEZEK-JAKŠE

O BOLEZNIH VIN

METLIKA - Društvo podeželske mladine Metlika in metliška Kmetijska svetovalna služba vabita v petek, 4. decembra, ob 18.30 v hotel Bela krajina na predavanje enologinje Katarine Merlin o boleznih in napakah vin. Udeleženci predavanja bodo ob degustaciji tudi spoznavali bolezni in napake vin.

V DOBREPOLJU VSESLOVENSKI POSVET O ZADRUŽNIŠTVU

DOBREPOLJE - Vseslovensko strokovno posvetovanje o temi "Zadružništvo včeraj, danes, jutri" organizirajo v petek, 11. decembra, v Dobrepolju pristojni ministri, Zadružna zveza Slovenije in občina Dobrepolje. Posvečena bo 130-letnici rojstva Franja Jakliča, ki je ustanovil prvo rajfaznovko (posebno kreditno zadružno) na takratnem Kranjskem. Na posvetu bodo z referati sodelovali: dr. Stane Granda, dr. France Adamič, dr. Matija Kovačič, dr. Franci Avsec, ministra Cirila Smrkolj in dr. Lojze Marinček, inž. Peter Vrsk in drugi. Ob tej priložnosti bodo odprli razstavo "Pisatelj Fran Jaklič-Podgoričan in Dobrepolje. Za zaključek posvetovanja bo govoril podpredsednik vlade Marjan Podobnik, kulturni program pa bo izvedlo domače kulturno društvo.

SVINJA, TEŽKA 350 KILOGRAMOV - Z zimo je prišel tudi čas kolín, ki na kmetih še vedno velja za kmečki praznik. Tako je bilo tudi v nedeljo pri Štarjevih v Oreštu pri Šmarjeti, kjer je za obilico dela poskrbela več kot 350 kilogramov težka svinja, ki so jo pred dvema letoma in pol kupili pri znanem svinjerejcu Aloju Vrtačiču iz Pristavice pri Šentjerneju, mladič pa je imela štirikrat, nazadnje kar 17. Seveda so meso predelali v salame. (Foto: T. Gavzoda)

Ponosni so na slavnega rojaka

Letošnji šolski raziskovalni projekt so na osnovni šoli Mirna Peč posvetili rojaku Tonetu Pavčku za njegovo sedemdesetletnico - Predstavitev ob dnevu odprtih vrat

MIRNA PEČ - Pesnik, prevajalec in urednik Tone Pavček, ki je pred dvema mesecema dočakal okroglih sedemdeset let, je ob tem življenjskem jubileju imel že več proslavitev, prav na rojstni dan, 29. septembra, v Novem mestu. Gotovo pa mu bo v lepem spominu ostala proslava, ki so mu jo pripravili v osnovni šoli Mirna Peč. V tem kraju je Pavček, sicer rojen v bližnjem Šentjuriju, prvič prestopil šolski prag. Slavnega rojaka so Mirnopečani povabili k sebi na dan odprtih vrat v petek, 27. novembra, popoldne.

Dnevi odprtih vrat so na mirnopeški osnovni šoli tradicionalni, saj je bilo tokrat na vrsti že sedmo. Kot prejšnja leta so tudi tokrat poleg običajnih srečanj s starši na šolskih urah predstavili tudi šolski raziskovalni projekt. Letos so ga

namenili spoznavanju življenja in dela Toneta Pavčka in krajev v Šentjurski dolini, od koder je pesnik doma. Kot je v pozdravnem nagovoru dejal ravnatelj Aleksander Rupena, so v projektu sodelovali šolarji vseh oddel-

kov in tudi najmlajši iz vrtca so se mu pridružili svojim sposobnostim primerno. Zanimivemu gradivu o krajih, naravnih in zgodovinskih znamenitostih ter zapisom o pesniku Pavčku in pogovorom z ljudmi, ki so ga poznali, so dodali pesniške poskuse šolarjev ter vse skupaj s pestrimi slikovnimi gradivom objavili v časopisu Šentjurci. Izdali so tudi zgibanko Šentjurska dolina.

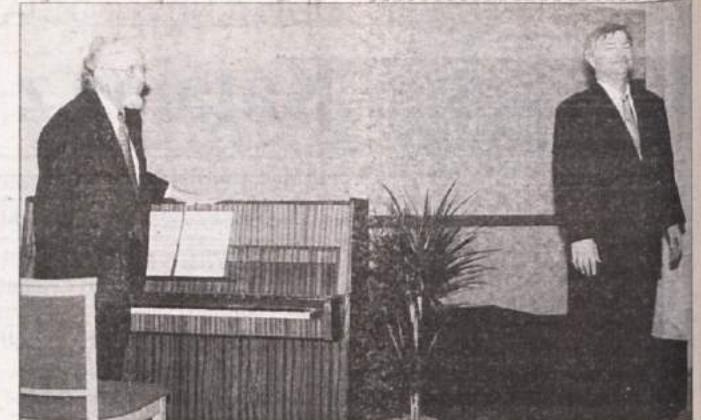
Na popoldanski predstavitvi so torej šolarji imeli kaj povedati in pokazati. Nastop šolskega zborčka, recitatorjev, priovedovalcev in plesalk na odrnu, okrašenem s trto in papirnatimi zaplatami z namensko zemljo z vseh koncov mirnopeške okolice, je s pozornostjo spremljalo veliko ljudi, ki so do zadnjega kotička napolnili sicer veliko šolsko jedilnico. Posebej zanimivo je bilo, ko je spregovoril slavljenec. Novinarka Dolenjskega lista Lidiya Murn, ki je vodila pogovor z njim, je iz zgovornega in iskrivega sogovornika zavila vrsto razmišljajnega o zemlji in trti, o kmečkem človeku in Dolenjski, o slovenstvu in slovenski državi pa o pesnjenju, minevanju in veselju do življenja, ki ga je pesnik večkrat poudaril in položil vsem na srce z besedami: "Živite radi, imejte življenje radi!"

Na koncu sta pesnika pozdravila novoizvoljeni mirnopeški župan Zvone Lah in novomeški župan Franci Koncilija. Šolarji so mu izročili domiselno darilo, kmečki kož z grabljami, koso in palico, Lojze Slak pa je Pavčku voščil s kolekcijo svojih kaset in z glasbo.

M. MARKELJ

PAVČKOVA PESEM - Ansambel Lojzeta Slaka je v zadovoljstvo vseh zapel uspešnico Mama, za katero je Pavček napisal besedilo.

BOGASTVO DVEH KULTUR - Minuli četrtek, 26. novembra, zvečer je bil v spodnji restavraciji zdravilišča Šmarješke Toplice že tretji koncert v sklopu Šmarjeških glasbenih večerov. Nastopil je basbaritonist Juan Vasle, ki je ob klavirski spremljavi Leona Engelmana zapel izbor slovenskih in južnoameriških samospevov in priejenih narodnih pesmi. Vasle se je namreč rodil slovenskim staršem v Argentini in tam živel vse do leta 1990, ko se je za stalno preselil v Slovenijo. Vase je vskrkal dve kulturi, argentinsko in slovensko, in tako je tudi sestavil program svojega koncerta. Z njim je ogrel srca in tudi dlani poslušalcev. (Foto: M. Markelj)

VEČER SLOVENSKE LJUDSKE PESMI - Ljubitelji slovenske ljudske pesmi so imeli minilo nedeljo, 29. novembra, zvečer v prostorih Galerije Krka v Novem mestu lepo priložnost slišati nekatere skoraj že pozabljenje melodije in besedila iz našega ljudskega izročila. Slovensko ljudsko pesem je obudila Bogdana Herman, ki prepeva stare ljudske pesmi že dobrih dva set let, predstavila pa jih je že na več kot dvesto koncertih doma in v svetu. V Novo mesto je prišla na povabilo Kulturno-umetniškega društva Krka, ki je tako darovalo prav lep kulturni večer prenenetljivo velikemu številu Novomeščanov. (Foto: M. Markelj)

Verjeti v svet pravljic

Predstavitev nove knjige Sonje Rostan Boemske pravljice - Prijetne ilustracije Kristine Lažetič

NOVO MESTO - Pri ljubljanski založbi Amalietti je pred dnevi kot deveti zvezek v zbirki za otroke in mladino "Pri pet se začenja svet" izšla nova knjižica domače plesne pedagoginje Sonje Rostan z naslovom Boemske pravljice ali pravljice, ki so se res zgodile. Predstavitev knjige, katero izid je finančno podprt tudi Mestna občina Novo mesto, so v petek, 27. novembra, zvečer pripravili v glasbeni šoli Marjana Kozine, kjer je avtorica tudi zapošljena. V kratkem kulturnem programu je na klavir zaigral Berislav Budak, zaplesala pa so učenke Rostanove iz skupine Roza pruete.

Kristina Lažetič in Sonja Rostan

Peter Amalietti je vesel nove knjige, ki jo je zaradi posrečenih ilustracij novomeške akademske slikarke Kristine Lažetič imenoval kar slikanica. "Pravljice so ve mi takoj zdele zanimive, nekaj posebnega, svežega, novega, nekonvencionalnega," pravi. 24 strani obsežno knjižico sestavlja sedem pravljic: Skrita kraljica, Zeliščna pravljica, Žalostna pravljica o Vilinčku, O šipkovi vrtnici, Rožna zajčka, V kraljestvu smeti in Beli in črni svet. Čuti se, da imajo resnično ozadje. Odlikuje jih navezava na sedanj svet ter iskanje vrednot ljubezni, prijateljstva, spoštovanja drugačnosti.

L. MURN

TOMANOVA RAZSTAVA V ZDRAVILIŠČU

ŠMARJEŠKE TOPLICE - V sredo, 9. decembra, bodo ob osmih zvečer v avli zdravilišča odprli novo likovno razstavo, in sicer bodo postavili na ogled dela akademika slikarja Veljka Tomana iz Ljubljane. V spremljajočem kulturnem programu bo nastopil glasbenik Bojan Drobčev. Razstava bo odprta do konca januarja.

M. MARKELJ

NI VSE TAKO SLABO...

NOVO MESTO - V ponедeljek in torek, 7. in 8. decembra, bo ob 19.30 v Domu kulture gostoval novogoriško gledališče z igro Petra Barnesa Ni vse tako slabo, kot zgleda. Predstavi sta za abonma A in B ter za izven.

FOTO RAZSTAVA V LUNI - NOVO MESTO - V Galeriji Luna je od torka, 1. decembra, zvečer odprta fotografksa razstava Igorja Banfija.

Kako postati uspešen?

V Knjižnici Mirana Jarca so predstavili knjižno novost Franja Trojnara Vizija uspeha

NOVO MESTO - Uspeti v življenju, to je že skoraj ukaz časa, ki se v tržnem gospodarstvu, v katerem je zaplula tudi Slovenija, kaže kot neizbežen za osebno rast in samouresničitev. Ne čudi, da se pojavlja vse več najrazličnejših metod in tečajev za doseganje uspešnosti ter da izhaja vse več priročnikov, ki naj bi ljudem pomagali na poti do uspeha. Med zanimivejšimi tovrstnimi deli je knjižna novost Vizija uspeha

Franjo Trojnar pri podpisovanju svojih knjig

Franja Trojnara, ki so jo predstavili minuli četrtek, 26. novembra, v Knjižnici Mirana Jarca. Z avtorjem se je pred maloštevilnimi obiskovalci pogovarjal Jadranka Matič Zupančič.

Trojnar je knjigo izdal v samozaložbi, napisal pa jo je iz lastnih izkušenj, pri čemer za razliko od številnih podobnih priročnikov gradi iz domačih slovenskih razmer. Po poklicu je diplomirani inženir strojništva, v tridesetih letih pa je delal na več različnih delovnih mestih, tako da pozna slovensko delovno prakso, njene dobre plati, a tudi številne pomagljivosti. Ker se je ob tem do-

PREDINOV KONCERT

NOVO MESTO - V petek, 4. decembra, bo ob 19.30 v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine nastopil priljubljeni slovenski avtorski pevec Zoran Predin. Z njim bo nastopila skupina Šukar.

SEJEM BUKVARNE

NOVO MESTO - Skoraj ves ta mesec, od 1. decembra do začetka božičnih in novoletnih praznikov, je mogoče poceniti kupiti knjige na sejmu bukvarne, ki poteka na ploščadi pred Študijsko knjižnico oziroma v primeru slabega vremena v avli od enajstih dopoldne do šestih zvečer. Cene knjig se vrte med 300 in 500 tolarji.

KNJIGA NEKDANJEGA ŽANDARJA

KOSTANJEVICA - O knjigi Vida Ambrožiča Žandar med cvetjem in knjigami, v kateri nekdajni žandar opisuje različne zgodbe iz svojega poklica in iz življenja drugih ljudi, bo tekel pogovor v petek, 4. decembra, ob šestih zvečer v Lamutovem likovnem salonu. Knjigo bo predstavil pisanje posnovljene Gordana Ambrožič, prireditve pa bo poredil nastop učencev osnovne šole.

Pesmi lepšajo življenje

Pepca Pate iz Rodin že vrsto let piše pesmi in zgodbice iz svojega življenja, ki ostajajo v predalih

tako ljube Dolenjske. Pepca pa ne le pesni, ampak tudi napiše kakšno zgodbico. Rada pove, kako je bila vesela, ko je pred leti v Prilogi našega časopisa v rubriki Vaše zgodbe zagledala svoji zgodbi: Prijateljica in Sveti večer. Sicer pa ji ni do objavljanja, "ker vem, da ni nič posebnega, meni pa le pomaga lepše živeti."

L. MURN

KONCERT KVARTETA TARTINI

GLOBODOL - Na Miklavžev večer, v soboto, 5. decembra, bo ob šestih zvečer v Domu glasbene dediščine osmi koncert Novomeškega glasbenega festivala, na katerem bo nastopil godalni kvartet Tartini, ki se uvršča v sam vrh med slovenskimi komornimi ansamblji. Podobno kot lani tudi letoski Miklavžev koncert poteka v sodelovanju z organizacijo Rdečega kriza Mirna Peč, ki pripravlja dobrodelno akcijo, katere izkupiček je namenjen noveletni obdaritvi ostarelih in invalidnih.

RAZSTAVA O NEW YORKU

NOVO MESTO - Jutri, 4. decembra, bodo ob šestih zvečer v avli Kulturnega centra Janeza Trdine odprtli razstavo Mihe Hadla z naslovom New York - videz in resničnost.

SPEKTROVCI V KRŠKEM

KRŠKO - Društvo likovnikov Oko iz Krškega ta mesec gosti priateljsko likovno društvo Spektar iz Zagreba, ki je letos spomladi pripravilo turnejo krških likovnikov po Hrvaskem. Hrvatski likovniki, spektrovci, se predstavljajo v razstavo izbranih likovnih del v Galeriji Krško. Izbor je pripravil prof. Zlatko Spoljarčić.

BAROČNI KVARTET

NOVO MESTO - Zveza kulturnih društev in Društvo novomeških študentov sta v torek, 1. decembra, zvečer v frančiškanski cerkvi pripravila koncert baročnega kvarteta iz Ljubljane, v katerem igrajo sopranistka Marta Močnik, čembalistka Irena Kolar, violinist Jernej Brence in violončelist Gregor Manku. Zaigrali so skladbe Haendla, Vivaldija in Sammartinija.

Prvič pred oči javnosti

V novomeški galeriji Kralj so odprli skupno likovno razstavo del Tomaža Zorka in Janeza Pungartnika

NOVO MESTO - Galerija Kralj očitno ni samo prostor, kjer se vrstijo in se bodo še vrstite razstave bolj ali manj uveljavljenih likovnikov, ampak se zapisuje tudi kot razstavišče, kjer se začenja pisati kronika razstav domačih avtorjev, ki šele prihajajo s svojimi deli v javnost. Taka je razstava, ki so jo odprli v petek, 27. junija, zvečer, na njej pa se z izborom svojih slik predstavljata ustvarjalaca, ki ju doslej kot likovnika še nismo imeli priložnost videti: Tomaž Zorko in Janez Pungartnik iz Novega mesta.

Janez Pungartnik in Tomaž Zorko na svoji prvi razstavi.

Oba sta, kot pravita, umetnika na svobodi. Ne druži ju le sedanji skupni vstop v javnost, ampak imata skupno tudi dosedanje likovno ustvarjalno pot. Slikati sta začela pred nekaj leti, delo pa ju je zbljalo in v mnogih razgovorih sta drug drugemu dajala spodbudo, da sta vztrajala na obema novi ustvarjalni poti. Tomaž Zorko, ki ga sicer poznamo kot glasbenika v skupini ŽKovači, je že slikarski čopič prikel po naključju. Njego-

Heroin skrili v koruzo in picerijo

Začelo se je sojenje Lokovšku, Arhu in Martonu, ki jih obtožba bremeni neupravičene prodaje pol kilograma heroina - Še v priporu, varščina pa ne pride v poštvev

KRŠKO - 3. septembra letos okoli 12. ure so policisti v Dobovi pri Brežicah pri primopredaji mamil prijeli 26-letnega Bojana Lokovška s Senovega, 25-letnega Franca Arha iz Leskovca pri Krškem in 44-letnega Hrvata Matijo Martona. V akciji so policisti zasegli pol kilograma heroina in kupnino 36 tisoč nemških mark. Obtoženi so 25. novembra sedli na zatožno klop okrožnega sodišča v Krškem, obravnava, ki je trajala skoraj 5 ur, pa je prekinjena za nedoločen čas.

Prva policistom znana prodaja se je izvršila 22. avgusta letos. Lokovšek je takrat na Otočcu od neugotovljenega kupca prejel 3.750 mark kupnine, nato pa po mobitelu poklical Arha in mu naročil, naj drugemu kupcu izroči 48,54 grama heroina. Da bi predaja ostala čim manj opazna, je Arh heroin dal na okensko polico v lokalnu Valentino v Dobovi.

Druga, usodna prodaja je bila 3. septembra, ko naj bi Marton s svojim mercedesom pripeljal vrčko s 485,82 grama heroina in ga skril v koruzu pri Trnju, nato pa se odpeljal v Dobovo, kjer naj bi se sestal z Arhom in mu povedal, kje je mamil. Ta ga je šel s kupcem iskat, nato pa je Lokovšek od drugega kupca pred lokalom Valentino v Dobovo prejel 36 tisoč mark. Policisti so prodajo spremljali v okvir posebnih metod in sredstev, tudi s pomočjo dveh tajnih policijskih sodelavcev.

Odkrili doslej največjo skupino ilegalcev pri nas

Za cevni 67 Turkov

OBREŽJE - V sredo, 25. novembra, nekaj po pol desetih zvečer je na mednarodni mejni prehod Obrežje s tovornim vozilom DAF in priklopnikom last podjetja M-trans iz hrvaškega Sesvet, pripeljal Hrvat Ivan M., ki naj bi, kot je bilo zapisano v njegovih dokumentih, prevažal jeklene cevi. Ko je dvignil ponjavno, so policisti s pomočjo posebne naprave, ki meri koncentracijo izdihnjene ogljikovega dioksida v prostoru, odkrili, da vrednost močno presega običajne.

Njihov sum, da prevaža ilegalce, je bil potrjen, presečenje pa veliko, saj se je v majhnem prostoru med sploškimi cevmi in zgornjim delom ponjave stiskalo kar 67 Turkov, starih od 19 do 36 let, med katerimi je bila tudi ena ženska. Ilegalci skoraj tri dni niso nič jedli, zato so naši mejni organi poskrbeli, da so se nekoliko okreplčali. Voznik se je že moral zagovarjati pri sodniku, ilegalci pa so vrnili na Hrvaško. Med njimi naj bi bilo tudi 30 Turkov, ki so jih policisti pred časom že ujeli v Vrtojbi. Ker so jih takrat vrnili na Hrvaško, so tokrat ponovno (neuspešno) poskušali srečo.

PRAVNA SVETOVALNICA

Svetuje dipl. iur. Marta Jelačin

Zakon o izvršbi (2)

Doslej je zakon o izvršbi predvileval vložitev izvršilnega predloga zgolj na podlagi racuna ali čeka le za pravne osebe, fizične osebe ali obrtniki pa te sodne poti niso mogli uporabljati. Ti so morali proti svojemu dolžniku najprej vložiti predlog za izdajo mandatnega plačilnega naloga. Sodišče je nato lahko s sklepom samo ugotovilo obveznost plačila, ni pa moglo odločiti, da se opravi tudi izvršba. Čele na podlagi pravnomočne sodne odločbe v tem postopku je bilo potem možno nadaljevati z izvršbo. Sedaj tega razlikovanja ni več in lahko tudi fizične osebe in in samostojni podjetniki vlagajo izvršbo na podlagi verodostojne listine.

Druga pomembna novost je tudi ta, da mora biti ugovor zoper sklep o izvrši utemeljen. Dejstvo je namreč, da so se tudi izvršbe na podlagi verodostojne listine zavlačevalo, ker je bilo doslej možno, da je dolžnik ugovarjal, pri čemer ugovora ni bilo treba utemeljiti. Novi zakon pa določa, da lahko stranka zoper sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine vloži le utemljen ugovor s priloženimi dokazili, na katere se sklicuje, sicer se steje kot neutemeljen. Sodišče ga zato takoj (še pred vročitvijo upnika) pošlje v odločanje višjemu sodišču, ki ga bo (ker je neobrazložen in brez predloženih dokazov) zavrnilo, s tem pa upnik pridobi pravnomočni sklep o izvršbi.

NEZNAN PRETEPAČ

DOBROŠKA VAS - V nedeljo, 29. novembra, nekaj po 18. uri je nekdo na lokalni cesti Dobroška vas - Hudjenje med prepriom pretepel 35-letnega B. M. iz okolice Novega mesta in ga hudo poškodoval.

ČASTNIK SLOVENSKE VOJSKE GLADOVNO STAVKA - Razočaran nad slovenskim sodnim sistemom, se je Jože Gorenc iz Novega mesta odločil, da bo pred novomeškim sodiščem gladowno stavkal. Prepričan je namreč, da je zaradi napake sodišča izgubil zemljo, ki jo je njegova družina uživala od leta 1932. "Okrazen sem bil za 8 arov zemlje in 20 kubikov lesa, povrh vsega pa imam zato, ker sem ujel gozdnega tatu, še 400 tisoč tolarjev sodnih stroškov. Te mi jih sedaj trgajo od pokojnine, zaradi česar je ogroženo tudi moje preživetje. Postopek se je na sodišču vlekel 10 let, upam, da bo šla sedaj moja pritožba hitreje v obravnavo," pravi Jože Gorenc in dodaja, da bo gladowno stavkal, dokler ne bo postopek pošteno rešen. Stavko je začel v petek, 27. novembra. (Foto: T. G.)

Mamilašem znižali kazni

S pravnomočno sodbo višjega sodišča končano letos najbolj odmevno sojenje - Prekupčevalcem milejše kazni

KRŠKO - Konec oktobra se je z odločbo Višjega sodišča v Ljubljani pravnomočno končalo letos eno najodmevnijih sojenj na krškem okrožnem sodišču, ko so bili na zaporno kazen obsojeni trije mladeniči iz Posavja zaradi prekupčevanja z mamil (zakon za takšno početje predvideva od 3 do 10 let zapora) in fant, ki je kot policist zlorabil uradne pravice. Višje sodišče je na veliko presenečenje javnosti znižalo kazni, izrečene na sodišču prve stopnje.

31-letnega Albina Božičnika

iz Brežic, 27-letnega Mihaela Glogovška

iz Artič in 28-letnega Roberta Bogoviča

iz Arnovega

sela je sodišče spoznalo za krive kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prodaje mamil, saj so jih s pomočjo posebnih metod in sredstev (tudi ob pomoči tajnega policijskega sodelavca, ki je odkupil mamil) zasačili pri prodaji 150 gramov heroina. Okrožno sodišče v Krškem je Albinu Božičniku prisodilo 5, Robertu Bogoviču in Mihaelu Glogovšku pa vskemu po letu in pol zapora. Na 8 mesecev zapora je bil obsojen tudi njihov priatelj Aleš Frece iz Brežic, ki je kot policist zlorabil uradne pravice, ker je v nasprotju z zakonom uporabil osebne podatke.

To zadevo je prvič v Posavju

vzela v roke skupina državnih

tožilcev za posebne zadeve iz

Ljubljane, saj je očitno, da je v Posavju trgovina z mamilmi vse bolj organizirana. Naj ob tem omenimo le specialno povratništvo glavnega organizatorja v tej zadevi Albina Božičnika, ki je že bil obsojen zaradi kilograms heroina, mamilarske posle naj bi organiziral tudi iz zapora, zdrogo pa se je očitno začel pečati tudi takoj po prestajanju kazni. Sicer pa so vsi obtoženi ves čas glavne obravnave govorili, da so nedolžni in da jim je vse dokaze podtaknila policija, njihovi zagovorniki pa so preiskavali očitali kup pomanjkljivosti.

Na sodbo okrožnega sodišča so se pritožili vsi: zagovorniki obtoženih in državno tožilstvo. Višje sodišče pa je razsodilo tako, da je Božičniku izrečeno kazen 5 let zapora spremenilo v kazen 3 leta zapora, Bogoviču pa izrečeno kazen leta in pol zapora spremenilo na eno leto zapora. Obtoženemu Frecetu je izrečeno kazen 8 mesecev zapora spremenilo tako, da mu je določilo kazen 8 mesecev zapora, ki pa ne bo izvršena, če Frece v preizkusni dobi dveh let ne bo storil novega kaznivega dejanja. Z isto sodbo je bilo tudi določeno, da se Glogovšku ne odvzame premoženska korist v znesku 2,750 mark, medtem ko mu že izrečena zaporna kazen ni bila znižana.

T. G.

NEZNANI SO JU NAPADLI

TREBNJE - 21-letni V. B. in njegov brat sta se v nedeljo okoli 4. zjutraj pripeljala do doma. Ko sta stopila iz avta, so ju napadli neznani, ju zblili na tla in obralci. V. B.-ja so pri tem hudo poškodovali in se zdravili v novomeški bolnišnici.

PIVSKI REKORDERJI

SEVNICA - Na spisek pivskih rekorderjev se je prejšnji torek zapisal voznik zastave 128 M. M., ki so ga policisti ustavili na cesti Tržiče - Malkovec. Alkotest je pokazal kar 4,08 promila alkohola v izdihnjem zraku.

SO GA POLICISTI RAZJEZILI?

ČRNOMELJ - V nedeljo nekaj po polnoči je nekdo na parkirišču pred športno dvorano Centra srednjih šol v Kidričevi ulici v Črnomelju z ostrom predmetom prerazil vse štiri pnevmatike na policijskem vozilu policijske postaje Črnomelj. Kaj ga je vodilo k temu dejanju, policisti ne poročajo.

BRISAČA IN PEČ ZANETILI POŽAR

ČATEŽ OB SAVI - V soboto, 28. novembra, nekaj po drugi uri ponoči je zagorela počitniška hišica v Termah Čatež. Policisti so ugotovili, da sta šli stanovalki okoli 22. ure v dritokete, ko pa sta se okoli 2. ure vrnila, sta videle, da v hiši gori. Pri gašenju so sodelovali delavci Čateških toplic in policisti ter gasilci z Obrežja, Velike Doline in Cerine. Ogenj je uničil vso opremo in del ostresja, škoda pa je za 10 milijonov tolarjev. Zagorelo je zaradi prenapetosti električne termoakumulacijske peći v zaradi brisače na njej, ki se je vnela, ogenj pa je zatem zajel lesene stopnice in ostalo opremo.

Z VILAMI NAD ŽENO

BUŠINJA VAS - V nedeljo so

policisti odpeljali na treznjenje 55-

letnega I. K. iz Bušinje vasi, ki je

doma razgrajal in ženi grozil z vila-

mi. Zagovarjati se bo moral pred

sodnikom za prekrške.

Nataša Košir je prepričana, da je odvetnica Ahlinova kršila odvetniški kodeks - Ta je prepričana,

da ni nič narobe, sicer pa odločitev prepriča disciplinskim organom zbornice

STRAŽA PRI NOVEM MESTU - Tokrat ne bomo pisali o sporu med sorodniki, ki je nastal zaradi zapuščine pokojnega, čeprav je bila pravata povod za omenjeni zapis, ampak o trditvah, ki jih je izrekla prizadeta Nataša Košir iz Straže, ki je prepričana, da je odvetnica izrabila njen zaupanje, saj naj bi po njenih trditvah informacije kasneje uporabila pri zastopanju nasprotne strani.

"V pravni zadevi, ki se nanaša na zapuščino pokojnega Rudolfa Koširja, sem zastopnica svojih otrok Jožice in Andreja. Za zastopanje sinovih interesov smo najeli odvetnico Tatjano Ahlin, za zastopanje hčerinov interesov pa Darjo Jarnovič. Tik pred glavno obravnavo na sodišču v Novem mestu je k nam pristopil mlajši moški, ki naj bi bil pripravnik pri Ahlinovi, in povedal, da nas bo v imenu Ahlinove zastopal on, na kar je moj sin pristal. Nato je na hodnik prišla Ahlinova in k sebi povabila omenjenega pripravnika ter se z njim pogovarjala. Na začetku omenjene obravnave je pripravnik povedal, da je pogodba o zastopanju med Andrejem in Ahlinovo potekla in da sedaj po njenem pooblastilu zastopa nasprotne stranki, kar je bilo presečenje za odvetnico Jarnovičevou, kakor tudi za sodnico, ki je vodila obravnavo," je med drugim v pisumu, naslovljenem na Odvetniško zbornico Slovenije, napisala Nataša Košir iz Straže, ki je, raz-

čarana, pravico iskala tudi pri varuhu človekovih pravic.

Pismo je na Odvetniško zbornico RS naslovila že v začetku marca letos, 10. novembra pa je bila od zbornice obveščena, da so prijava odstupili disciplinski organom zbornice, ki bodo zadevo obravnali v okviru svojih pristojnosti. Sama je vmes nekajkrat telefonirala, a nikoli ni bila deležna prijaznej besede, le izmikanj.

Ali gre res za kršitev odvetniškega kodeksa, bo torej, ko bo, odločil disciplinski organ. A Nataša Košir opozarja še na nekaj pomanjkljivosti in nepravilnosti pri zapuščinskem obravnavi, ki se je sicer končala v njeni škodi, a očitno se bo njen odvetnik pritožil. Prepričana je namreč, da je pogodba o zastopanju med Andrejem in Ahlinovo potekla in da sedaj po njenem pooblastilu zastopa nasprotne stranki, kar je bilo presečenje za odvetnico Jarnovičevou, kakor tudi za sodnico, ki je vodila obravnavo. "Imamo dokaz, da Rudolf tistega dne, ko naj bi podpisal zapuščino, ni šel iz doma starejših občanov, hkrati pa imam izvedensko mnenje sodne-

ga izvedence za preiskave, rokopisov, podpisov in dokumentov, ki ugostavlja, da spornih oporok in

• Odvetnica Tatjana Ahlin je na pismo odvetnice Darje Jarnovič, v katerem jo ta opozarja na opisano "nepravilnost", odgovorila, da je pooblastilno razmerje med Andrejem in njuo sporazumno prenehalo pred razpisom prve zapuščinske obravnave po pokojnem Rudolfu Koširju, ko je Andrej Košir, ne da bi jo o tem obvestil, za zastopanje angažiral drugo odvetniško pisarno. "Po prenehjanju pooblastilnega razmerja sem prevzela zastopanje nasprotne strani, ker na sami zapuščinski razpravi med dediči ni prišlo do nikakršnega spora, zato menim, da moje ravnanje ni v nasprotju z odvetniškim kodeksom," je zapisala. Prepričanje o pravilnosti svojega postopanja je izrazila tudi na našem vprašanju, sicer pa je poučarila, da so trditve Koširjeve neutemeljene in da je odločanje o pravilnosti prepričeno disciplinskom organu odvetniške zbornice.

pogodbami o dosmrtnem preživljaju ni podpisal Rudolf Košir, ampak nekdo drugi.

T. GAZVODA

Odvetnica kršila odvetniški kodeks?

Jure Rovan trenira v Moskvi

Sodeluje z nekdanjim svetovnim prvakom

BREŽICE - Najboljši atlet atletskega kluba Fit Brežice Jure Rovan, ki je letos zaključil študij v ZDA, večkratni državni prvak v skoku ob palici, je pred dnevi odpotoval v Moskvo, kjer bo v tamkajšnjem športnem kompleksu pod okriljem nekdanjega ruskega reprezentanta v svetovnega prvaka v skoku ob palici Vladimirja Poljakova opravil tritedenske zimske priprave oziroma bo s slovitim skakalcem skupaj preživel zimsko pripravljeno obdobje treninga.

Jure od Poljakova pičakuje nasvete kako nadaljevati uspešno kariero, če bo skupni trening uspešen, pa si želi z njim tesneje sodelovati tudi vnaprej. Da je nekdaj uspešni tekmovalec tudi dober trener dokazuje Poljakov 15-letni sin, ki je že premagal za morskaterega skakalca ob palici nepremagljivo mejo petih metrov. Jure se bo vrnil v domovino 15. decembra.

MEDNARODNA ODOBJKA - Med tekmo med špansko ekipo Albacete in slovensko vrsto TPV-Novo mesto so se na mreži takole spopadle predstavnice treh vzhodnoevropskih obojkarskih šol: udarec ene od petih tujk v španski vrsti, ukrajinke Valentine Burcheve (2), sta z blokom poskusili zaustaviti tujki v novomeški ekipi: Čehinja Jitka Štumperova in Jugoslavanka Valentina Vasiljevič. Kljub dvema tujima igralkama ima TPV v svoji ekipi največ doma vzgojenih igralk med slovenskimi prvoligašicami, saj so vse ostale igralke TPV-ja prave Novomešanke. (Foto: I. V.)

Porazi pred dolenjskim derbijem

Dolenjska obojkarska prvoligaša sta pred sinočnjim derbijem nizala poraze z ekipami zgornjega dela lestvice - Zmaga v Novem mestu bi Žužemberčanom dala upanje na obstanek

ZUŽEMBERK, NOVO MESTO - Ob dolenjska obojkarska prvoligaša, ki sta se sinoči srečala v medsebojnem obračunu v novomeš-

ki športni dvorani, sta pred prvim dolenjskim prvoligaškim derbijem doživel nekaj zaporednih porazov proti moštvo z zgornjega dela

prvenstvene lestvice. Tako so Žužemberčani brez prisotnosti gledalcev doma izgubili z mariborskim Strawbarjem, prisotnost navijačev pa jima minulo soboto ni pomagala proti Blejecem, medtem ko so Novomeščani v zadnjih dveh kolih izgubili doma s takrat vodilnim Titom Kamnikom in v gosteh z Olimpijo.

Žužemberčani so se po imenih bistveno močnejšim Mariborčanom, ki edini izmed prvoligašev niso pristali, da v malih žužemberški televadnici igrajo pred domaćimi gledalci, dobro upirali in v prvem nizu vodili s 6:2 in 11:9, a soga vseeno izgubili. Igra je bila spet nekoliko bolj enakovredna v tretjem nizu, ko je gostujoči trener pri izidu 2:12 poslal na igrišče igralce s klopi, proti katerim so Žužemberčani osvojili osem zaporednih točk, potem pa se je na igrišče vrnila mariborska prva postava.

Druži zaporedno tekmo na domačem igrišču so Žužemberčani igrali proti Blejecem, ki so moralni lani zapustiti Žužemberk sklonjenih glav, letos pa je kakovostna razlika med moštvo prevelika, da bi se mladi Suhokranči brez Petkoviča lahko resneje uprli okrepljenim Gorenjem, ki so prva dva niza igrali s prvo postavo, medtem ko je domaći trener Bojan Brlec izkoristil priložnost in na igrišču zamenjal vse igralce. V tretjem nizu so Žužemberčani presenetili v vodstvu z 8:4 in 10:7, a se Blejeci niso pustili do konca presenetiti in so z osemimi zaporednimi točkami hitro zapečatili usodo domaćinov.

Ni drugače ne gre Novomeščanom, ki so po neizkorisničeni priložnosti za edino zmago v Šoštanju še vedno breskočke. Na tekmaci z ekipami, ki so na prvih sedmih mestih desetelanske prve lige pa lahko le sem ter tja presenetijo z borbeno igro, ki pa jim zmage ne more prinesi. Drugo priložnost za zmago so imeli sinoči, ko so se na domaćem igrišču pomerili z Žužemberčani, ki bi jim morebitna zmaga že odškrnila vrata obstanka v družbi najboljših.

KOČEVJE - V Ljubljani je potekal zadnji rating turnir v standardnih in latinskoameriških plesih. Udeležilo se ga je 160 parov, za katere je bila to zadnja preizkušnja pred državnim prvenstvom, ki bo prihodno nedeljno v Celju. Blaž Bžal in Jasmina Arko sta bila v obeh skupinah četrta, mladina Miro Švigelj in Maja Mihelič sta svoj nastop končala v polfinalu. V članski konkurenčni pa sta Aleksij Arko in Jasna Golob osvojila 7. mesto.

M. GLAVONJIČ

DVOBOJ NOVOMEŠČANOM

NOVO MESTO - Šahovski dvojboj osemčlanskih ekip mlajših dečkov in deklic iz Novega mesta in Krškega so z 21:11 dobili Novomeščani. Med posamezniki sta bila najboljša učenca OS Center Novo mesto Marjan Žitnik in Miha Horčev.

Španke so zaplesale pod Marofom

Španska ekipa Albacete se je z zmagama po petih nizih igre z domaćim TPV-jem in ruskim Čeljabinskem priigrala prvo mesto na turnirju pokala CEV v Novem mestu

NOVO MESTO - Napovedi trenerja domaćih obojkarije Bojana Verniga pred turnirjem pokala evropske obojkarske zveze CEV so se v celoti uresničile, čeprav ni veliko manjkalo, da bi se turnir končal precev drugače. Po njegovem mnenju favorizirana španska ekipa Albacete je bila na robu poraza tako v petek na srečanju z Rusinjam iz Čeljabinska, še bliže porazu pa so bile pri vodstvu Novomeščank 10:4 v skrajšanem petem nizu so bune tekme z domaćinkami.

Po lahki petkovi zmagi nad Sarajevcankami, ki so imele v svoji vrsti kar nekaj začetnic, ki so v treh nizih osvojile le pet točk, so v soboto Novomeščanke že v prvem nizu presestile špansko mednarodno ekipo Albacente, ki je imela v prvi postavi

tri Nizozemke, Kitajko, Ukrainko in eno samo Španko. Igra je bila izenačena vse do izida 8:8, potem pa so domaće obojkarice s sedmimi zaporednimi točkami povsem nadigrade gostje in povedle z 1:0. V drugem nizu je bila slika obrnjena, saj

so po izidu 6:7 Španke z delnim izidom 8:1 izid v nizih izenačile.

V izenačenem tretem nizu so bile znova uspešnejše Novomeščanke, ki so v četrtem nizu prvič izenačile na 14:10, ko je prva domaća ekipa Jana Vernig dvakrat poslala žogo izven igrišča in o zmagavalkah je odločil peti niz, ki se je sprevergel v pravo dramo. Po izidu 1:1 sta na sceno stopili Rebeka Koncilija in Jana Vernig, prva z oddlčnimi servisi, po katerih Španke niso mogle organizirati učinkovitega napada, druga pa s silovitim udarci v polje nasprotnic. Njuna učinkovita igra je pripeljala TPV do vodstva s 7:1, kar je že dole veliko upanja na zmago, pri izidu 10:4 pa Novomeščankam zmaga ne bi smela uititi iz rok. A zgodilo se je, česar ni nikhe več pričakoval, Nizozemki v španski ekipi Pauline Maurice in Jacqueline Hart ter Kitajka Liu Tian Li so se prebudile in klub skrajšani igri, ko ekipa doseže točko tudi ob menjavi, svoji ekipi z delnim izidom 11:2 priborile zmago s 15:12, kar je pomenilo tudi zmago na turnirju in napredovanje španske ekipke v naslednjem krog pokala CEV.

Na zadnjem tekmi turnirja med TPV-jem in Čeljabinskom so po sobotnem porazu s Špankami Novomeščanke zaigrale povsem brez volje, kar so dobro izkoristile Rusinje, ki so si s hitro zmago zagotovile drugo mesto. Novomeščanke so bile na koncu tretje, igralke sarajevske Željezničarja pa brez zmage zadnje.

I. V.

Urška Silvester drugič zapored

Ekipni uspeh badmintonistkin mirnskega Toma

MIRNA - Na drugem državnem turnirju za igralce do 13. leta so badmintonisti mirnskega Toma v nedeljo, 29. novembra, v športnem centru Konex v Ljubljani bleskali predvsem v ženski konkurenči, kjer se je med osem najboljših uvrstilo kar pet varovank mirnskega trenerja Miletja Čuka.

Drugi zapored je zmagala Urška Silvester, tretja je bila njena sestra Špela, ki je, utrujena ob sobotnega B-turnirja, v polfinalu izgubila s Hrvatico Maju Šaver, četra je bila Taja Borštnar, šesta Kajta Strmole in osma Katarina Germovšek. Med fanti se je najviše uvrstil Blaž Holc, ki je osvojil osmo mesto. Udeležba mladih igralcev badmintona je bila tokrat rekordna, saj je nastopilo 47 fantov in 23 deklek.

V soboto so v isti dvorani pripravili članski B-turnir, nas katerem sta se z uspešnimi nastopi in četrtim oziroma petim mestom na naslednjem A-turniru uvrstila Špela Silvester in Žiga Strmole.

V starejših kategorijah so se izkazali takači drugega novomeškega atletskega kluba Portoval: Marko Gorenc je bil tretji med starejšimi mladincami, Aleš Tomič pa se je med člani na osemkilometrski progi povsem enakovredno kosal z najboljšima slovenskima dolgorogašema Romanom Kejžarjem in Mirkom Vindišem, ki sta bila tokrat še nekoliko močnejša od Šentjernejčana, ki je nastopil z moštvom Elvo Bled.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

V starejših kategorijah so se izkazali takači drugega novomeškega atletskega kluba Portoval: Marko Gorenc je bil tretji med starejšimi mladincami, Aleš Tomič pa se je med člani na osemkilometrski progi povsem enakovredno kosal z najboljšima slovenskima dolgorogašema Romanom Kejžarjem in Mirkom Vindišem, ki sta bila tokrat še nekoliko močnejša od Šentjernejčana, ki je nastopil z moštvom Elvo Bled.

Že po tradiciji so na prvenstvu uspešno nastopili tudi Sevnican-Borut Veber je med starejšimi mladincami osvojil tretje mesto v mednarodni konkurenči in drugo med Slovinci, še boljša pa je bila Petra Radišek med mlajšimi mladinkami, ki jo je prehitela le Ukrajinka Kotovskaja, med Slovenkami pa je zmagala.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v krosu sta mlada tekačica novomeškega atletskega kluba Krka Peter Kužnik in Dejan Ambrožič osvojila dvojno zmago med pionirji, ki so nastopili na dvokilometrski razdalji na proggi v Velenju, kjer bo prihodnje leto evropsko prvenstvo v krosu. V klubskem obračunu je naslov državnega prvaka osvojil Kužnik.

NOVO MESTO - Na odprttem državnem prvenstvu v k

Plezalni prvak iz Ribnice

Ribničan Kristijan Pranjic najboljši mlaški športni plezalec v Sloveniji - Premagal tudi sina Toma Česna

RIBNICA - S četrti tekmo (tri so bile v Kranju, Radovljici in Škofji Loki) se je v Ajdovščini v nedeljo končalo državno prvenstvo za mlajše dečke v športnem plezanju. Mladinsko planinsko društvo Ribnica je uspešno zastopal Kristijan Pranjic, učenec 7. razreda OŠ dr. Franca Prešeren. V konkurenči 25 tekmovalcev mu je drugo mesto na zadnji tekmi zadostovalo za skupno zmago. Zmage se še toliko bolj veseli, saj se je za njim uvrstil tudi Nejc Česen, sin znanega alpinista

Kristijan Pranjic

FESTIVAL ZDRSNIL

NOVO MESTO - Po štirih kolih novomeške rekreativne lige v odbojki se neporaženi Festival Novo mesto je po porazih v petem in šestem kolu s prvega zdrsnila na četrti mestu, na vrh pa sta se zrinali moštvi Unknown in Zgage, ki sta po petkrat zmagali in bili le enkrat poraženi. Izidi tekem 5. in 6. kola Zgage : Aha 2:0, Zgage : RSM 2:0, Krka : Unknown 0:2, Krka : Dosed 0:2, RSM : 69 ers 2:1, Aha : 69 ers 1:2, Dosed : Festival Novo mesto 2:0, Unknown : Festival Novo mesto 2:0.

Še ena zmaga Nike Jevnik

Plavalci Celulozarija dobro pripravljeni

KRŠKO - Plavalci krškega Celulozarija so minilo soboto nastopili na tradicionalnem 17. Spelinem memoriju v Kranju, na katerem je nastopilo več kot 600 plavalcev iz sedmih držav. Krški plavalci so bili uspešni predvsem v mlajših kategorijah, dosegli so kopico osebnih rekordov in tako napovedali uspešno zimsko sezono.

Nika Jevnik je v svojo beležko zapisala še eno zmago. Tokrat je bila s časom 1:13,07 najboljša na 100 delfin, na 200 m mešano je bila peta in na 100 m prsno šesta. Sara Hojski je bila druga na 50 m delfin (37,56) in tretja na 50 m prosti. Med fanti se je izkazal Rok Kerin, ki je bil četrти na 200 m mešano, kjer je bil Jaroslav Kovačič peti. Kršani so osvojili tudi več šestih mest: Vedran Sember na 50 m delfin, Nina Andrijaševič na 50 m hrbitno in 50 m krav, Jaka Marušič na 100 m prsno ter Jaroslav Kovačič na 100 m delfin.

PEČI-KERAMIKA NA VRHU

NOVO MESTO - V novomeški rekreacijski kegleški ligi z osmimi točkami vodi ekipa Peči-Keramika, v drugi skupini pa so na vrhu lestvice kar tri ekipe, ki so zbralle po šest točk: DU moški, Dolenjske pekarne in Revoz II. (N. G.)

SMUČARSKI SEJEM V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - Smučarsko društvo Krka Rog bo v soboto in nedeljo, 5. in 6. decembra, v športni dvorani v Novem mestu pravilo 20. smučarski sejem, na katerem bodo, kot je že v navadi, pripravili komisijo prodajo rabljene smučarske opreme, predstavili delo vseh klubskih selekcij, vpisovali nove člane in pobirali letno članarino, trgovci bodo prodajali tudi novo smučarsko in drugo športno opremo, kupcem bo na voljo tudi smučarski servis, kjer vam bodo kupljeno opremo montirali, nastavili vezi ali obnovili drsnos ploskev smuči. Za obiskovalce s hazardeško žilico bodo novomeški smučarji pripravili bogat srečelov. Vstopnine ne bo, prav tako pa ne bo individualne prodaje rabljene smučarske opreme, ki ni dovoljena niti pred dvorano. Sprejem rabljene opreme v komisijo prodajo bo v soboto ob 7.30. V soboto bo sejem odprt od 9. do 19. ure, v nedeljo pa od 9. do 16. ure.

Toma Česna.

Kristijan se je planistvu zapisal v Ljubljani, kjer je kot dijak drugega razreda osnovne šole postal član planinskega društva Matica Ljubljana. "Plezanje sem prvič videl po televiziji. Že naslednji dan sem odšel v klub in začel vaditi. Pred dvema letoma sem se s starši preselili v Ribnico in sem takoj postal član domačega kluba, v katerem so že vadili moji sošolci. V klubu se dobro razumemo, saj je zanimanje za plezanje med mladimi veliko, pa tudi učitelji so prijazni in nas veliko naučijo," je povedal novi državni prvak.

Prvo leto v Ribnici ni imel velejega uspeha. Potrepljivo delo se mu je obrestovalo letos, saj je na dveh tekma zmagal in bil dvakrat drugi. Konkurenca med klubu je velika, v ospredju pa so ekipe z Gorenjske, kjer imajo umetne plezalne stene, pa tudi v naravi so pogoji za plezanje dobrati. V Ribnici imajo plezalno steno v dvorani Športnega centra, na njej pa lahko pripravijo tudi manjša tekmovalja. "Naslov državnega prvaka mi pomeni spodbudo za prihodnost, saj bom poslej tekmoval v starejši skupini, v kateri bo konkurenca še hujša. Upam, da bom še osvojal naslove državnega prvaka," je še povedal Kristijan Pranjic.

M. GLAVONJIČ

VETERANSKI ROKOMETNI TURNIR V ČRНОMLJU

ČRНОMLJ - V soboto, 5. decembra, bodo v športni dvorani na Luki v Črnomlju pripravili četrti veteranski rokometni turnir v spomin na Bojana Novaka. Na turnirju bodo nastopila veteranska moštva Ivančne Gorice, Novograde, Ilirske Bistre, Sodražice in Črnomlja, iz Hrvaške bodo prišli Hvarčani in rokometni iz Petrinje, nastop pa so obljubili tudi veterani iz Riminija v Italiji. Turnir se bo začel ob 9.30, finalna tekma pa je predvidena za 18. ure. Ob tej priložnosti se bodo črnomljski rokometni spomnili vseh nekdajnih igralcev in rokometnih funkcionarjev, ki jih žal ni več med njimi.

OBČNI ZBOR TOPLIŠKIH ATLETOV

DOLENJSKE TOPLICE - Atletska sekacija šolskega športnega društva Dolenjske Toplice bo v petek, 11. decembra, ob 18. uri v jedilnici osnovne šole Dolenjske Toplice pripravila občni zbor, na katerem bodo med drugim podelili priznanja letosnjim državnim reprezentantom in prvkom, sprejeti pa bodo tudi načrt dela in cilje za naslednjo sezono.

Krkini delavci so tekmovali

Celoletna tekmovalja v športni rekreaciji so zaključili s tradicionalnim športnim dnem Krkašev

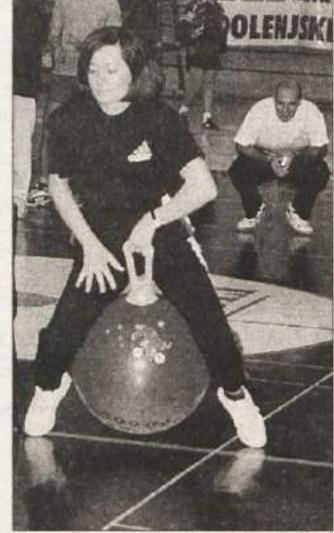
NOVO MESTO - Kot je med občinami, kar se tiče tekmovalne športne rekreativne organiziranosti, novomeška občina za zgled vsej Slovenije, tako bi zelo težko našli podjetje, kjer je športno-rekreativna dejavnost vsaj približno tako razvijena in mnogočlena kot v novomeški tovarni združil Krka. Redne organizirane rekreacijske vadbe se udeležuje kar 2.100 Krkinih delavcev, ki imajo na voljo 22 različnih oblik športne rekreacije, od nogometna, košarka, badmintona in obojkov do aerobike in korektivne gimnastike. Omeniti velja tudi številne planinske in smučarske izlete, ki jih pravljajo sodelavci planinske in smučarske sekcije Trim kluba Krka. Organizacijsko za športnorekreativno dejavnost skrbijo oddelek za oddih in rekreacijo, ki ga vodi vodja službe za družbeni standard Darja Colarič.

V 13 športnih zvrsteh so Krkini delavci tekmovali preko celega leta in tekmovali zaključili v soboto na tradicionalnem športnem dnevu Krkašev, kjer se je zbralokar 450 delavcev Krke. Po končanih tekmovaljih v športni dvorani, med katera seveda sodi tudi šaljiva "vesela rekreacija", pa so tekmovalno leto zaključili z rekreativnim plesom Krkašev na Otočcu, kjer so podelili pokale najuspešnejšim v tekmovalnem in mnogočlenem delu ter v skupni uvrstili tekmovalja za najboljše organizacijske enote podjetja v športni rekreaciji.

V vseh treh razvrstivkah so bili najuspešnejši delavci raziskovalne, razvojne in kontrolne dejavnosti

(KORA), druge so bile nekdanje skupne službe podjetja, tretji pa delavci iz proizvodnje zdravil. Zaslужnim rekreativcem so podelili srebrne in bronaste plakete Trim kluba Krka. Srebrne plakete so dobili Eva Jožef, Jelka Košmerl in Alojz Vogrinec.

I. V.

VESELA REKREACIJA - Tekmovalje v veseli rekreaciji prinese ekipam na Krkinem športnem dnevu zadnje točke. Letos so se tekmovalci bolj ali manj spremno pomerili v skakanju z velikimi žogami in smehu na manjku.

RIFLJEVA NI ZMOGLA SAMA - Keglavka Trebnjega Andreja Riflje (levo) je na drugoligaškem srečanju z ljubljanskim ekipo Prosol Stiking v soboto na kegljišču Pri vodnjaku v Novem mestu dosegla posamično zmago, a je njeni ekipa zaradi slabe predstave soigralk izgubila z 2:6. Rifljevesti tudi na 20. klubskem prvenstvu trebanjskih keglavk, kjer po prvem nastopu s 419 podprtimi keglji vodi pred lansko zmagovalko Milenom Weber (402) in Slavko Okoren (400). (Foto: I. V.)

ŠENTJERNEJČANI PREMAGALI VOJAKE NATA - V petek, 27. novembra, je nogometni klub Tabor - Zidaki organiziral pod pokroviteljstvom Šentjernejske občine v športni dvorani tamkajšnje šole nogometno tekmo med NK Tabor - Zidaki in pripadniki Natovih enot - nizozemskega bataljona, ki so bili nastanjeni v Šentjerneju. V imenu občine jih je pozdravil Peter Pucelj iz občinske uprave in jim podaril Šentjernejsko znamenitost - petelin. Tekma je bila zelo napeta, saj sta bili obe ekipi dobrni, čeprav so na koncu zmagali domačini z rezultatom 7:5. Po končani tekmi so jih Šentjernejčani povabili še na odojko v gostilno OK Corall na Hipodromu. (Foto: J. Dorniž)

VEČER POEZIJE IN PETJA - Občina Ig pri Ljubljani in osnovna šola Ig sta v petek, 27. novembra, v osnovni šoli Ig pripravili "Večer poezije in petja", na katerem so kot gostje nastopili tudi učenci osnovne šole Žužemberk in pevska skupina TD Suha krajina v pokrajinskih narodnih nošah. Jurij Marussig in člani KUD Ig so zbranimi interpretirali njihovo poezijo, medtem ko so učenci dramatske krožnje OŠ Žužemberk pod vodstvom učiteljice Vide Bukovec predstavili s krajoško igro Raztrgana Višnja Gora in zakrpani Žužemberk. Da je večer lepo uspel, so poskrbeli še narodnozabavni ansambel Trio najstniki in Jožica Jaklič iz Dobrniča s harmoniko. Na sliki: dramski krožek osnovne šole Žužemberk. (Foto: S. Mirtič)

PREDNOVLETNE USTVARJALNE URICE - Dolenjski muzej Novo mesto vabi otroke in starše na "Prednovletne ustvarjalne urice", ki bodo potekale v prostorih Dolenjskega muzeja naslednje tri sobote od 10. do 12. ure. Minilo soboto je bila prva delavnica, ki se je udeležilo okrog 50 otrok, izdelovali pa so Miklavže in parkeljne kot darila in okras. To soboto bodo izdelovali mala darilca, darilne vrečke in škatlice, v soboto, 12. decembra, voščilnice in v soboto, 19. decembra, božično-novovetne okraske. (Foto: J. Dorniž)

POLEG VESELJA TUDI VARNOST - Da bo bazen, ki ribniškim otrokom prinaša veliko veselja, v prihodnje še varnejši, bodo na približno četrtnino 25 X 12 metrov velikega in 120 do 150 centimetrov globokega bazena že ta mesec namestili podest, ki bo omogočil, da bo gladina vode na 80 centimetrih. (Foto: M. L.-S.)

Odgovori, popravki in mnenja

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Za drag spomenik zamolčanim žrtvam

Dol. list št. 46, 19. novembra

Izredno zanimivo je poročilo J. Dorničeve o seji Šentjernejškega občinskega sveta (39. po vrsti in zadnji dosedanjega mandata), še posej o sklepu financiranja spomenika "zamolčanim žrtvam vojne".

Menim, da je prav, da tudi ti pokojniki dobijo svoja ustrezena obvezja. Ne morem pa razumeti, da so Šentjernejški svetniki s tako lahko sprejeli financiranje iz občinske blagajne, pretirano, to je drag način povečevanja žrtv, ki so se borili na okupatorjevi strani proti svobodni Sloveniji in za iztrebljenje slovenskega naroda na domačih tleh.

Seveda, na območju Šentjernejške občine je tudi Javorovica, ki nekaj stane občinski proračun. Toda financiranje spomenika, ki po predračunu stane 11,4 milijona tolarjev - že letos pa je v ta namen odobrenih 5 milijonov - se mi dozdeva je le pretirano, saj, kolikor je meni znano, na prošnjo tamkajšnje organizacije borcev NOV za borih 1.200.000 tolarjev za obnovitev spomenika, ki že stoji, pa se Šentjernejški občini še odgovoriti ni zdelo vredno.

EDI TRELC, član KO ZZB Mestne njive Novo mesto

Župan za razhodnjo

Dol. list št. 45, 12. novembra

V prispevku "Župan za razhodnjo" je novinar zapisal, da sem popotovanje po Levstikovi poti tako hudo skomercializiralo, da sem hotel imeti izključno pravico za gostinsko ponudbo na Čatežu. Z vso odgovornočijo izjavljam, da je to laž, saj se z gostinsko dejavnostjo nikoli nisem ukvarjal in tudi na Čatežu nikoli nisem postavljal teh pogojev. V zvezi s komercializacijo prireditve pa pouđarjam, da popotovanje ni komercialna prireditev, saj v zadnjih letih ni bilo nobenega pokrovitelja, nasprotojno pa na Čatežu na razhodnji vedno visijo transparenti velikih podjetij, ki verjetno nekemu namenijo nek denar. Od tega niti tolarja ni namenjeno organizaciji popotovanja! Vsi stroški popotovanja se krejijo iz prijavnini udeležencev. V zvezi s svojim podjetništvom pa naj povem, da nisem podjetnik, ker imam redno zaposlitve pri Slovenski knjigi v Ljubljani. Iz naslova objavljenega prispevka sodim, da je to izjavil župan občine Trebnje, zato zahtevam, da se posamezniki prej prepričajo, preden trosijo laži po medijih. Za vse svoje trditve obstajajo pisni dokazi.

RUDI BREGAR,
Litija

Nekdo ima Štuklja tudi zares rad

Dol. list št. 46, 19. novembra

Tako je zapisal novinar svoje razmišljajev v Dolenjskem listu po praznovanju. Rad bi ga pa dopolnil v imenu novih mladih sokolov da našnega časa; da ga imamo radi tudi kot brata.

Da, kot brata, ker izhaja iz sokolskega športnega gibanja, najbolj zvestega prvotnim idealom olimpijskega, v katerem so gojili tudi plenitne medeljoveške odnose kot dobiti bratje in sestre. Od tod tudi

vsa njegova preprostost in skromnost velikega športnika olimpijnika in rekreativca.

Klub polstoletnemu odrivaju spomina na Sokola, se je le ohranila rahla nit spomina na to zasluzeno športno gibanje. Po državni osamosvojitvi, ko so odpadli vsedržavni politični monopoli, je ponovno vzplamelo upanje po obnovi Sokola. In čeprav so padli monopoli, so ostali mnogi veljaki še vedno nenaščenjeni Sokolu, prije je nam mladim sokolom prav lik Leona Štuklja največji vzor v svetilnik, ki vrliva moč da vztrajamo.

P.S. Iz mnogih krajev Slovenije smo občudovalci Leona Štuklja, pohiteli v Novo mesto na Glavnem trgu, da bi doživel ponovitev slavja iz 1924. leta. Žal, vzdružnu je manjka zadostna zvočna kulisa z godbo, ki bi s sokolskimi koračnicami našival prihod slavljenca kot nekoč. Tako je pa bila eduna tišina, nič svečana. V Mariboru so to znali pričarati ob 80-letnici Maistrove proslave!

SLAVKO KLANČNIK
Ljubljana

Ničesar o življenju, ki ga je vzela voda

Dol. list št. 47, 26. november

V slabem letu dni je na stranach Dolenjskega lista izšlo že drugo pismo proti izgradnji Savskih elektrarn. Pomenljivo je, da obe prihajata iz Novega mesta. Še bolj pomenljivo je, da avtor drugega dela v dolenskem zavodu za naravno in kulturno dediščino, torej državni inštituciji. Le-ta bi moral imeti pregled in predvsem vpliv na stvar. Postavljajo pa se mnoga začetniška vprašanja.

Predvsem ni res, da izhajajo načrti za gradnjo verige HE na reki Savi šele dobrih deset let. Prva se je z gradnjo te verige začela ubadati že nacistična Nemčija. Po pripovedovanju pokojnega Sevnčana Jožeta Smodeja bi bila to kruta enačica, ki bi enostavno poplavila večji del prostora vzdolž reke Save, kot nekako napeljuje g. Andrej Hudoklin. Še zloglasni brestanški grad bi postal le otok. Eden zagnanih načrtovalev HE na Savi, dipl. inž. Vekoslav Korošec iz Turbinointituta iz Ljubljane, je od Jesenic na Gorenjskem do Jesenic na Dolenjskem načrtoval kar 32 HE z eno prečpalno na Pohorju. To je bil čas velikih načrtov za gradnjo HE v Sloveniji, kjer so se naravovarstveniki borili, vsaj za ohranitev reke Soče.

Sledila je gradnja NE Krško in gradnja HE je zamrla za desetletja. Slednji je le sledila dolgotrajna gradnja HE Mavčiče in še dolgotrajnejša gradnja HE Vrhovo (skoraj 10 let). Posavčani so se vseskozi prizadevali za nadaljevanje gradnje verige HE. Pred desetimi leti je vladala Dušana Šimigoja sprejela lokacijski načrt za drugo HE v nizu, HE Boštanj. S tem se pričenja aktivnost, pomembna za sleherno HE, in tudi pred katero se ustavi g. Hudoklin. Ravno izdelava lokacijskega načrta je faza, kjer se lahko vgrajejo naravovarstveni ukrepi. Tako se bo v Boštanju še kdo spominjal načrta za izgradnjo otoka Vider, streljav pod vasico Kompolje. Ljudje so se nasmiali ob tej vesti, češ le kdo bo pripravil vidre, te plašne živali, na tako selitev. Pomembna zadeva, ki jo obljubljajo graditelji HE na Savi (zadnja tiskovna konferenca na HE Vrhovo, ki jo je verodostojno prenesel tudi Dolenjski list), je, da bodo ravno HE na Savi reševali dolino pred ponavljajočimi se velikimi poplavami. Kdo bi potem takem zameril Posavcem, poleg drugih prednosti, da ne bi podpirali takih načrtov?

Ob tem kaže opozoriti na še eno pomembno dejavnost, ki teče vzporedno. Že leta 1992 je ministrstvo za okolje in prostor pricelo v Posavju z aktivnostmi za regionalno planersko delavnico. Prvi povzetek strokovnih gradiv je nastal oktobra leta 1996. Delavnica je identificirala tudi probleme, pred katerimi svari g. Hudoklin. Pregledna karta št. IX na strani za stranjo 35 govori o pokritem vkopu v območju pod sedanjo magistralko. Usmeritev oblikovanje obvodnega prostora v Brežicah pa v dveh poglavjih opisuje, kako naj bi: "Akumulacijsko jezero ob Brežicah in breg akumulacije krajinsko oblikovali za potrebe parkovnih in rekreacijskih površin kot sestavni del obmestnih površin, dopolnjenimi s programi za gostinstvo, zabavo in sprostitev." Opisuje, kako obstajajo med mestom in obvodnim prostorom možnosti za urezne peš povezave.

V naslednjem odstavku je navedeno "preoblikovanje reke od Zidanega mostu do Mokric v povezan sistem akumulacijskih jezer, ustrezen oblikovan obvodni prostor z respektiranjem obstoječih krajinskih vzorcev, kar naj bi bilo iziv za nove ambiente v kulturni krajini in potencial za nekatere oblike rekreacije na vodi in ob njej. Približevanje vodnih površin obstoječim mestom naj bi ustvarilo ob primeren načrtovanju možnosti za boljše bivalne kakovosti, v smislu rabe prostora (parkovne, rekreacijske površine), v smislu doživljajske vrednosti (str. 57). Sledi načrtovanje sanacije razvrednotenih območij v Posavju od velikanskih gramoznic v Vrbini, kjer se dirje odlaga pepel iz kotlonic celuloze Videm oz. ICEC, ki je bolj radioaktivni kot marsikaj iz NEK, do opuščenih vojaških območij. Karta z obširno legendo razvrednotenega prostora v Posavju na str. 62 je najosteje posejana s pikicami prav na območju Krškega in Brežic. Da ne bi po nepotrebnem zavlačeval: Ministrstvo za okolje in prostor je ravno s štuji pokazalo, da mu je z sodobno in trajnostno obravnavo hudo načetega prostora v regiji Posavja. Omenjena delavnica ni zaključen akt, temveč dejavnost, ki še traja.

Na enem predvolilnem srečanjem strega krškega župana Danila Siterja se je le-ta posmehljivo izrazil o tej studiji. Da ni še boljša, je tudi sam krv, saj se med dvema postankoma med izleti v tujino ni bolj zamisli nad odprtimi posavskimi problemi in jih posredoval ukažljnim strokovnjakom iz raznih strokovnih področij, zbranim v zeleni dvorani krškega Hotela Sremič.

Naj zaključim z eno misljivo iz te studije. Opažamo namreč, da je

varstvo naravne in kulturne dediščine

med tremi posavskimi občinami razbito na tri regije: Sevnica je našljena na Celje, Krško na Ljubljano in Brežice na Novo mesto. Je tudi v tej razcepljenosti mogoče iskati kali nesodelovanja? Sam imam s tem bridko izkušnjo. O starem kozolcu, ki ni moj in bi moral za njegovo začetilo kaj reči ZVNZD iz Celja, je na moj dopis odgovoril še po dveh letih in to, da me žal niso našli. (Le kdo jih na vasi ne bi natančno usmeril, če bi me res iskal?). Sedaj bo, če bog da, kozolec odpeljal Gorenc!

ALFRED ŽELEZNICK
Boštanj 56

M. B.

Kandidatu za župana gospodu Vladu Deržiču

Predvolilno

V nedeljo se bomo v drugem krogu odločali o županu občine Brežice in mi v nose, kdo bo župan. Krajanom brežiške občine sem prav gotovo znana kot dolgoletna delavka v občinski upravi na področju gospodarstva in finančne. V tem času, spoštovani gospod Vlado Deržič, sva se spoznala kot družbenopolitična delavka, oba sva bila takrat člana zveze komunistov. Glede na najni položaj, ki sva ga imela, sva v sodelovanju reševala naloge, ki so bile pred nami. Kot primer naj navedem uspehe, dosežene pri razvoju družbenih dejavnosti, pri uvajaju krajevih samoprispevkov in na drugih področjih. Priznam, da si imel pri delu tudi kasnejše uspehe. Bila sem ponosna, da si bil kot mlad človek tako uspešen. Tudi po moji upokojitvi v letu 1986 sva še vedno sodelovala in to na področju razvoja turizma v

Čist zrak je zasluga sindikatov

Na Svobodnih sindikatih Bele krajine in v SKEI Danfoss pravijo, da ne dovolijo, da bi se kdorkoli kitil z njihovimi zaslugami za to, da iz črnomaljskega IMP Livarja ne uhaja več prah

Belo krajino. Že prej je na našo pobudo na to problematiko IMP Livar opozoril direktor Danfossa Leopold Panjan, potem pa je zadevo prepustil sindikatu.

Prvo pisno z zahtevo za takojšnjo ureditev čistilnih naprav smo napisali 20. februarja letos, a klub zagotovil je prah še naprej letel okrog. 26. februarja nam je direktor IMP Livarja Izidor Derganc zagotovil, da bodo namestili

filter najpozneje do 15. aprila, in nas prosil za potrditev. Ker pa obljube do takrat niso bile izpolnjene, smo 29. aprila naslovili dopis na inšpekcijo za okolje in prostor RS. 12. maja smo dobili od Simona Humarja, vodje območne enote Novo mesto, odgovor o ugotovitvah inšpekcije in predveden urnik zagona čistilnih naprav in filter.

Ker smo v sindikatu SKEI Danfoss v belokranjskem območnem sindikatu zatrdro sklenili, da ne bomo mirovali, dokler ne bomo v Črnomlju zadržali cistema zraka, smo zaprosili za pomoč tudi črnomaljskega župana. 12. junija nas je direktor Derganc seznanil s sanacijo odpravljanja v črnomaljskem obratu, ki je veljala 25 milijonov tolarjev. Tákrat je tudi zagotovil, da bodo do konča letos na kupolne peči, s tem pa bodo tudi končali z naložbami v ekologijo v tovarni.

Sedaj sporočamo, da že dihamo čistejši zrak, da pa smo se z onesnaževanjem zrakom zadnji dve leti ukvarjali predvsem sindikati ZSSS Bele krajine in SKEI Danfoss Compressors Črnomelj in ne dovolimo nikomur, da bi si prilaščal naše zasluge. Pred nami pa je še en nerešen problem: kako povrniti škodo, ki je zaradi prašnih delcev nastala na premoženju načinov članov in občanov. Zato smo sredi novembra naslovili na direktorja Ostermanja in gospoda Kozana povabilo na razgovor v Danfoss, kjer jima želimo predstaviti svoja izhodišča in odškodinske zahteve.

JOŽEF KOČEVAR,
sekretar ZSSS Bela krajina
JANEZ JERMAN,
predsednik SKEI Danfoss

TABORNIŠKI OBČNI ZBOR

NOVO MESTO - V petek, 4. decembra ob 18. uri, bodo imeli člani Rodu gorjanskih tabornikov letni občni zbor v prostorij zavodnici Tilia v Novem mestu. Pregledali bodo dela in naloge preteklega leta. 18 članov bo letos sodelovalo na svetovnem zletu Jamboree, ki bo v Čilu. Za zaključek bo stresina rodu Andrej Kotnik z diapozitivi predstavil svoje potovanje po Avstraliji. Naslednji dan pripravljajo Novomeščani starešinstvo: posvet vseh starešin iz taborniških rodov Slovenije, ki bo v prostorih KS Ločna-Mačkovec.

M. G.

Invalidi prvi

Zanimiva predstavitev vseh dolenjskih lekarin in podružnic

NOVO MESTO - Prejšnji teden je Društvo invalidov Novo mesto razposlalo svojim članom novo številko glasila Moč volje, ki je hkrati tudi mesečni stenski koledar za 1999. Delovno društvo, ki v mejah sedanjega obsega dolenjskih in belokranjskih občin obstaja od 1982, je znova potrdilo svojo agilnost in domiselnost. Koledar za 1999 so izdali tokrat s sodelovanjem Zavoda Dolenjskih lekarin v Novem mestu. Zanimiv je opisan pregled združitve občinskih lekarin dolenjskega območja iz leta 1978. Zdaj praznuje združene lekarne že 20 let skupnega poslovanja. V tem času so zagotovile svojim delavcem ugodne delovne razmere, kupile so več počitniških zmogljivosti, stanovanj in skrbe za izobraževanje zaposlenih. Tudi uspešno poslovanje je potrdilo, da je bila združitev potrebna in dobro speljana. Posebej je predstavljen tudi galenski laboratorij v Dolenjskih lekarinah.

Glasilo objavlja tudi tokrat več razveseljivih poročil o društvenem delu, ki je zaživel zlasti potem, ko je društvo letos dobilo od Mestne občine Novo mesto v trajno uporabo svoje prostore. Idejni osnutek glasila in koledarja je pripravil ne-trdni tajnik društva Zvonec Tkalec, sodelovali pa so še: oblikovalce Ljubo Žagar in Studio Artline, za fotografije je poskrbel Foto Asja, avtorja besedil pa sta Andrej Gregorčič in Marija Golob. Grafična prava je delo Studia Artline, v na-kladu 1.400 izvodov pa je glasilo in lep koledar natisnilo sitotiskarstvo Franc Cemč v Novem mestu.

Tg.

Št. 48 (2571), 3. decembra 1998

Ob mednarodnem dnevu prostovoljcev

5. decembra

Bogat sem, če znam sprejeti človeka v svojo hišo, ga sprejeti v njegovih preprostosti in vedenji, da zmore velika dejanja. Bogat sem, če imam rad človeka in ne njegovo denarno veličino, ne moti me barva njegove kože, ne jezik, ne vera. Je človek in moj prijatelj. Ne zapiramo se v ozek krog izbranih prijateljev, ampak darujmo prijateljstvo tudi takim, ki jim je težko najti prijatelja, saj s tem bogatimo sebe in druge.

Tako želim vsem, ki ste šele na začetku te tako plemenite, osrečujejoči poti prostovoljnemu pomoči, kot tudi vsem, ki ste že doborda okusili njene lepote in radosti, da greste pogumno in z veseljem naprej, da se s prostovoljnimi socialnimi delom še bolj posvetite bližnjemu, kajti biti prostovoljec pomeni dati nekomu nekaj, kar potrebuje, in v zameno ničesar pričakovati. Svojemu bližnjemu se znajmo sproščeno nasmehiti, ga prijateljsko potrepljati po ramu in mu pokloniti prijazno besedo. Naj nam ne bo težko podati roko beraču.

KATARINA JAKLITSCH
Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto

Kdaj bomo prenehali s poskusi na živalih?

Na Valu 202 je dr. Pogačnik izjavil, da v Sloveniji poizkusov na živalih ne izvajajo več. To ne drži. Dvakrat sem bilna farmi laboratorijskih živali v Krki Novo mesto, kjer sem ugotovila, da imajo za izvajanje (tudi kozmetičnih) poizkusov posebno rejo farmnih laboratorijskih živali. Sami gojijo pse beagle, kunc in bele miši, mačke pa kupujejo po bližnjih kmetijah po 1000 tolarjev. Če znanstveniki te vrste trdijo, da to ni res, potem je to jasen in trden dokaz, da uporabnike, ki iščejo kozmetiko, ki ni preizkušena na živalih, zavajajo.

Hkrati sprašujem podjetji Krka in Lek, zakaj sta predpovedali snemanje laboratorijskih živali ekipi TVS, ko je na javila prihod? Konec koncov bi bilo vsako opravičevanje vodilnih iz teh tovarn odveč, če bi na embalažo svojih kozmetičnih izdelkov napisali: "Projekt ni testiran na živalih." Če bomo prišli v Evropsko unijo, bo to tudi naša obveza.

LEA EVA MÜLLER

LITERARNI NATEČAJ

LJUBLJANA - Svetovni slovenski kongres (SSK) razpisuje literarni natečaj za izvirec ecej na temo Kaj bi bilo treba narediti, da bi bili lahko resnično ponosni na Slovenijo? Rokopis je treba do 31. marca 1999 poslati na SSK, Cankarjeva 1/4, Ljubljana, opredeleni morajo biti le z geslom. Ezej mora biti dolg od pet do deset tipkanih strani. Za najboljše eseje bodo podeleli nagrade: prvo v višini tisoč ameriških dolarjev, drugo 500 ameriških dolarjev, tretjo 100 ameriških dolarjev in deset knjižnih nagrad. Izid natečaja bo razglašen na javni prireditvi.

LEPI, UREJENI, ČISTI SEMIČ - V nedeljo se je s podelitevjo nagrad in priznanj zaključil natečaj "Občina Semič lepa, urejena in čista". Najbolj urejeni vasi sta letos Praproče in Mladica, Ema Stariba iz Moverne vasi ima najbolj urejeno domačijo, najlepše urejeni stanovanjski hiši pa Anica Stariba z Vrtače in Jožica Justin z Mladice. Z najbolj urejenimi in cvetičimi balkoni so se lahko letos pohvalili Marjana Ogulin ter Iva in Jože Konda, vsi z Osojnika.

NOVA MONOGRAFIJA DOLENJSKE ZALOŽBE

Najbogatejša knjiga o Kočevski

Janez Černač je pripravil prvo monografijo o Kočevski v besedi in sliki

Svojim dosedanjim monografijskim o Božidarju Jakcu, Prostih novomeškega kapitlja (1492-1993), Stiški opatiji 1136-1784, Kartuziji Pleterje in o Novem mestu je Dolenjska založba te dni dodača novo delo: monografijo magistra Janeza Černača o Kočevski. Napisal in z bogatim slikovnim gradivom jo je opremil strokovnjak, ki nam lahko pove o pokrajini med Turjakom in Kolpo morda največ med Slovenci. Od človeka, ki je vse do upokojitve delal na Kočevskem in do potankosti spoznal to lepo deželo, njene ljudi in predvsem njene čudovite gozdove, to naše "zeleno morje", smo tako delov pravzaprav tudi pričakovali.

Zeleta 1981 je Janez Černač zaokrožil svoj magisterij z nalogom "Živiljenje kočevske krajine in njene negovalna raba". Dvanajst let pozneje je dobil na biotehniški fakulteti ljubljanske univerze Jensemovo priznanje za uspehe pri sonaravnem gospodarjenju z gozdovi na Kočevskem ter za razvijanje gozdarstva kot kulturne in etično razvite stroke. Slovenska javnost ga je spoznala tudi po nedavni odmevnici za zavarovanje naših javnih gozdov. Knjigo o Kočevski s tako vsebinsko in z velikimi, pokončnimi ter strokovno vseskozi utemeljenimi razmišljajnimi je lahko napisal predvsem človek, ki je v poklicno delo vložil vse svoje živiljenje, študij, nenehno izpopolnjevanje in učenje v naravi, katero pozna, spoštuje in ceni s predano ljubeznijo zanesnjaka.

Skromne današnje besede ob pojavu Černačeve monografije na slovenskem knjižnem trgu so lahko samo prvo sporočilo, da smo dobili dragoceno delo, o katerem

RAZSTAVA V DOMU STAREJŠIH OBČANOV

Učenci podaljšanega bivanja OŠ Šmihel so si z učiteljicami v začetku novembra v Domu starejših občanov ogledali razstavo ročnih izdelkov, ki so jih oskrbovali v enem letu in si tako krajšali čas. Organizirali so že več takih in podobnih razstav. Videli smo tapiserije, gobeline, poslikane vase, rute, krožnike, okrasne broške, razne igrače, kvačanke in pletene izdelke... Na tokatrni razstavi je sodelovalo veliko oskrbovancev s številnimi izdelki. Kakovostni izdelki ročnih del, lepo razporejeni na policah in stenah razstavnega prostora, so bili prava paša za oči. Izdali so tudi Naše glasilo s številnimi prispevki o ustvarjanju na številnih področjih udejstvovanja zaposlenih in oskrbovancev. Nad razstavo smo bili zelo navdušeni.

H. MURGELJ
OŠ Šmihel, Novo mesto

KAJ MI POMENI LEON ŠTUKELJ?

• V meni zdubi potrebo po zahvali. Zahvalila bi se mu zato, ker je svetu dokazal, da lahko tudi naš človek doseže kaj vrednega in dragocenega, kar pusti močan pečat in spomin v zgodovini človeštva. (Tea Urbančič)

• Narodni junak, mož s samozavestjo, z mnogo duševne in fizične kondicije. (Nina Berkopeč)

• Clovek, ki zelo uspešno ključuje starost z notranjo močjo. (Matjaž Gričar)

• Čeprav je star, je po duši še vedno mlad. (Urška Počrvin)

• Dokazal je, da se s preprostim živiljenjem doseči velike cilje (Helena Pavček)

• Ker ceni ljudi in Slovenijo, je lahko vzornik vsem Slovencem. (Simon Turk)

• Zdi se mi neverjetno, da tako lepo in tekoče govori, ima dober spomin in še telovadi. (Blaž Pirc)

• Je res nekaj posebnega, prijazen, pošten do ljudi, kulturni. Najbolj pa mi je všeč, ker je doživel sto let. Želim mu še veliko let. (Tanja Saje)

• Sem ponosen, ker je najstarejši olimpijonik na svetu in ker je iz naše male države. (Tomi Kren)

Učenci 6.a in 6.b
Zbrali: SONJA IN VESNA
iz 8.b, OŠ Vavta vas

bo treba še pisati in ga priporočati našim ljudem. Na pravkar končnem knjižnem sejmu v Ljubljani je na sicer skromni skupni stojnici treh dolenjskih založb Černačeva knjiga dobesedno žarila - tak je namreč njen varovalni ovitek s siluetom gozdom pod nebom skrivnostnih živorcev in zlatorumenih barv. Kot v pravljici sijo te kočevske barve in kličejo, da odpre veliko knjigo.

Avtor nam svojo delo predstavlja v 20 poglavjih. O večnih potovanjih in trdno spleteni naravi piše v njih, seznanja nas z usodnimi zapisimi preteklosti in sledi živiljenja v njej, o zakladu z Debelega vrha piše in o izruvanjih kočevnega pa o Rogu, ki je Bog, ustvarjalnost in harmonija. Poglavlje z naslovom "Mein Kampf po Kočevskemu" nam pojasni, kako je bilo s Kočevljem pred stoletji in kako leta 1941. In še se sprašuje pисec z nami vred: bo gozd na Kočevskem dobil vojno klub

mnogim izgubljenim bitkam? Zapisi o Kraljici Roga nas presune. Tako je tudi pisanje o nekdanjih gospodarjih, puntarjih in tlačanih, pa o gozdu, ki ni le les, temveč živiljenje samo - vse tja do nove podobe Petra Klepca.

Posebno poglavje so bogate Černačeve barvne fotografije; knjiga jih je prepolna in ob vsaki je moč reči: tole je posnel strokovnjak s srcem in z očmi poznavalca. Kočevski gozd v vseh letnih časih, gozd kot pragozd in domovina številnih živali. Postavim: družina šestih medvedov na eni izmed roških gozdnih cest - priporoča, da se stresč spričo lepote in divje moči kočmatincev, ki so na Rogu doma že od nekdaj.

Premalo je prostora v tem kratkem zapisu, da bi o vsebinu dragocene knjige že danes povedali še kaj več. Raje s temi vrsticami toplo čestitam magistru Janezu Černaču in njegovim sodelavcem za tako lepo knjižno darilo! Delo je oblikoval avtorjev sin Samo Černač, lektoriral Danilo Škulj, izdala Dolenjska založba z glavnim urednikom Francijem Salijem, odlično pa v tisoč izvodih natisnila Tiskarna Novo mesto.

TONE GOŠNIK

NATEČAJ ZA GROSSMANNONO NAGRADO

LJUBLJANA - Akademija za gledališče, radio, film in televizijo razpisuje scenaristični natečaj za Grossmannovo nagrado 1998. Na natečaju lahko sodelujejo študentje ljubljanske in mariborske univerze iz izvirnih scenarijih za kratki igralni ali dokumentarni film v obsegu do 10 tipkanih strani. Prispevki naj oddajo pod šifro na naslov: AGRFT, Nazorjeva 3, 1000 Ljubljana, s pripisom Grossmannova nagrada 1998. Žirija bo nagradila en sam scenarij z odkupno nagrado 100.000 tolarjev.

Nekaj volilnih nagajivosti

Volilnih nepravilnosti v predvolilnem obdobju na Kočevskem ni bilo, bilo pa je kar nekaj škodoželnih nagajivosti.

V Kočevski Reki se je domačin predstavila kandidatka za županjo iz stranke SDS Alenka Gabrčič. Vodstvo Snežnika je s časovnim omjevanjem in zaračunavanjem najemnine oviralo predstavitev v njihovem gostinskem centru. Kandidatinja za županjo in kandidati za občinski svet so se zato kljub hudemu mrazu predstavili kar na prostem, kjer jih je pričakalo blizu 200 krajanov. Otroci osnovne šole in vrtca so pripravili prisrečen kulturni program, kakršnega v tem kraju že dolgo ni bilo. V istem gostinskem centru pa se je brez težav smel predstaviti kandidat za župana iz stanke LDS Janez Černač. Predstavitev je bila kar med delovnim časom. Tudi kandidat za župana iz stranke ZLSD in sedanji župan Janko Veber se je v gostinskem centru smel predstaviti.

Glede na to, da je gostinski center večinoma prazen, bi bilo pričakovati, da bo Snežnik napolnil svoj lokal vsaj v času predvolilne kampanje. Iz nerazumljivih razlogov tega ni storil, je pa zagrozil, da bo zaradi nameščanja plakatov na Snežnikove oglasne table (table so namenjene tudi potrebam krajevne skupnosti) ustrezno ukrepal. Pričakovati je, da bo tožil stranke SDS.

Po vsem tem je morda sedaj le mogoče razložiti, zakaj pred poslovno stavbo Snežnika že nekaj časa visi njihova zastava na pol droga!

IVE A. STANIČ

PREDVOLILNO ZAMEGLJEVANJE

V propagandnem letaku z naslovom Ti si moj bližnji me je g. Franci Koncilia, ki se ponuja občankam in občanom Novega mesta za župana, uvrstil med strokovnjake, ki mu bodo pomagali uresničevati zastavljene cilje.

Izjavljam, da se z g. Koncilijo o tem nisva nikoli pogovarjala in dogovarjala, zato razumem to ravnanje kot zlorabo mojega imena v volilne namene.

Spravujem se, ali je to edina neresnica, ki se mu je zapisala v njegovem propagandnem gradivu.

dr. MARJAN BLAŽIČ
Novo mesto

Zahvala Leonu Štuklju

Novomeški rojak, olimpijonik Leon Štukelj, ki je 12. novembra v Novem mestu praznoval svoj 100. rojstni dan, se je v prijaznem pismu, ki ga v celoti objavljamo, zahvalil novomeškemu županu, vsem Novomeščanom in Dolenjcem, ki so počastili njegov jubilej.

"Spoštovani gospod Franci Koncilia, župan Mestne občine Novo mesto!

Dovolite mi, se Vam za Vašo pobudo, da svoj stoti rojstni dan praznjujem v krogu svojih rojakov Novomeščanov v rodnom Novem mestu, zahvalim, saj ste Vam izkazano zaupanje v celoti izpolnili.

Hvala Vam za veličastni sprejem na Glavnem trgu, kjer sem se v Vaši družbi in družbi predsednika MOK gospoda Samarancha ponovno počutil kot zmagovalec. Hvala tudi za vse čudovite dejavnosti ob mojem jubileju, za tople sprejeme, kulturna dogajanja, kot so bili izidi knjig, otvoritev razstave itd. Zlasti hvala za lepo pripravljeno in vrhunsko izvedeno svečano akademijo, ki je posnela slavo mesta ob Krki preko medijev v širini sveta.

Prosim Vas, spoštovani gospod župan, posredujte mojo iskreno zahvalo in čestitke vsem soustvariteljem dogajanj ob mojem jubileju pa tudi vsem Novomeščanom in Dolenjcem, ki so mi ob ponovnem toplem sprejem takoj najlepše vočili za moj stoti rojstni dan.

Vam, gospod Koncilia, pa poleg zahvale še želja za obilo uspehov pri Vašem nadaljnjem delu.

S prirčnimi pozdravi

Vaš Leon Štukelj"

Maribor, 28. november 1998

DOLENJCI - PISMENI SLOVENCI - Pot tem geslom so se na 14. Slovenskem knjižnem sejmu, ki so ga zaprli minuto nedeljo, predstavili prvici skupaj trije dolenjski založniki: Tiskarna Novo mesto - Dolenjska založba in Erro iz Novega mesta ter Mondena iz Grosuplja. Obisk sejma je bil nekaj slabši kot prejšnja leta, še vedno pa število obiskovalcev, ki so si ogledali letno knjižno bero, presegla deset tisoč. Na sliki: predstavnika Dolenjske založbe in Mondene, Zdravko Petrič in Helena Frbežar pri skupni prodaji stojnic.

OBISK ZAMEJSKIH TABORNIKOV - Prejšnji vikend so člani Rodu gorjanskih tabornikov obiskali zamejske tabornike rodu Modrega vala iz Trsta in Gorice. Skupaj so obiskali župana občine Dolina, ki je med večjimi slovenskimi občinami na Tržaškem, si pod strokovnim vodstvom ogledali dolino Glinščice (slika) in njen slap. Popoldan so imeli prijateljsko srečanje med obema rodbinama v odbojki, zvezcer pa so jim domačini razkazali še vas Občine nad Trstrom. Prvi dan obiska so sklenili z družbenim srečanjem v prostorih zadružnega doma na Goriškem. Naslednji dan so si ogledali mesto Gorica in njen grad, popoldan pa še značilno kraško zanimivost - OSMICO, kjer so jim prijazni domačini ponudili pravi kraški pršut in kozarček merlot. Prekratko srečanje sta pobrata rodbina zaključila z obljubo na skorajšnje pomladno srečanje. (Marko Gošnik, foto: Andrej Kotnik)

MLADI PARLAMENTARCI - Mladi parlament

Super Peter

**Zakladnica
dari!**

KOVINOTEHNA

Naša bogata ponudba je prava zakladnica
dari! Da bi Vam olajšali izbiro, Vam bo Super Peter svetoval, pripravil pa Vam je tudi različne darilne pakete v petih cenovnih razredih. Vabljeni!

4.999.- SIT

9.999.- SIT

1.999.- SIT

obročno kolo Big Boy 12,5"

MIR
frizerski salon
Sabina Zakšek, s.p.
Marjana Kozine 3
Novo mesto

*
Vsak dan
(razen ponedeljka)
od 15. do 19. ure,
ob sobotah
od 8. do 13. ure.
Naročila po
068/373-461

Z NAMI BREZ DECEMBERSKIH ZADREG!

Ne veste, kaj podariti? Podarite zlatnik ali zlato ploščico. Podarite življensko ali rentno zavarovanje. Najstniku bo prišlo prav v študentskih letih, ali ko bo začel življenje v dvoje. Podarite otroku Papijevo varčevalno knjižico, ki mu bo prinesla krilatega pujska SKB PAPIJA.

Ne veste, kako plačati? Z gotovinskim kreditom SKB banke je vprašanje odveč. Za naše zveste stranke so krediti brez zavarovanja.

Informacije: Zeleni telefon 080 15 15
[http://www\(skb.si](http://www(skb.si)

BISTRO
Novi trg, Novo mesto

322-765

vam poleg pičače nudi tudi več vrst pizz, hamburgerje, cheeseburgerje, sardeli, lignje, pomfrit ...

Hrano vam pripijemo tudi na dom ali v službo.

Pridite, poskusite in se prepričajte, da vse najboljše za pizzo dobite pri PARTNERTRADING, d.o.o., iz Novega mesta!

Čestitke
ter lepe želje poslovnim partnerjem in strankam ob koncu leta lahko naročite v
DOLENJSKEM LISTU

na telefon:
068/323-610 ali 041/623-116

STORITVE FINANCIRANJA, SVETOVAJNA IN TRŽENJA, d.o.o.

KOČEVARJEVA 2, 8000 NOVO MESTO

Želite kupiti novo ali rabljeno vozilo novejšega letnika izdelave, pa nimate dovolj lastnih sredstev? Obrtniki in podjetniki, bi radi nabavili gospodarsko vozilo in uveljavljali davčno olajšavo za leto 1998? Torej:

Družba REAL, d.o.o., Novo mesto vam nudi storitev financiranja nakupa vozila po sistemu finančnega leasinga. Financiranje nakupa nudimo pravnim in fizičnim osebam. Nudimo pa vam tudi možnost registracije vozila na vaše ime, če pa boste že eleli, boste lahko vozilo predčasno odkupili kadarkoli v času trajanja leasing obdobja.

Poleg tega ima REAL, d.o.o., v POSLOVNOST-STANOVANJSKEM OBJEKTU v Kidričevem naselju v METLIKI dvoinpolsočno stanovanje velikosti 73 m², katerega vam nudimo v odkup, lahko tudi po sistemu leasinga. Stanovanje je novo in bremen prosto.

Za vse dodatne informacije pokličite na telefon 068/373-16-40 ali 068/324-456.

Petrolovo kurilno olje naročite in dobite že za 45,30 SIT/liter.

- popust ob plačilu z gotovino in MAGNA kartico
- obročno plačilo na 3 ali 6 obrokov
- brezplačen prevoz
- plačilo ob dostavi
- darilo ob nakupu nad 1000 litrov

Vsem dosedanjim ugodnostim pri nakupu kurilnega olja smo dodali še zamik plačila!

Naročila:
Skladišča:

BREŽICE
NOVO MESTO

0608 / 61 188
068 / 323 814

Bencinski servisi:
ČRNOMELJ
KOČEVJE

068 / 56 070
061 / 851 461

PETROL

Mercator

**BOŽIČNO NOVOLETNA
PONUĐBA** od 26. 11. do 28. 12. 1998

ZA BOŽIČNI ČAS, ZA NOVO LETO Z VAMI IN ZA VAS,
VSE DNI IN VSE NASLEDNJE LETO

Novoletna vrečka
200 g
369,00

Mešanica medenjakov Manner
500 g
stara cena 511,70
389,00

IN ŠE POLNO IZBRANIH DOBROT

<http://www.mercator.si>

Ponujemo vsebujo do prodaje zalogi! Cene v SIT!

SPOŠTOVANE VOLILKE IN VOLILCI!

Izkrena hvala za zaupanje, izkazano na glasovanju 22. novembra 1998. Na Dolenjski in v Belli krajini je izvoljenih 12 svetnikov. Storili bodo vse, da bi vsi živeli res umirjeno življenje.

Predsednik Območnega odbora Novo mesto Janez Požar poziva vse volilce Mestne občine Novo mesto, da v nedeljo, 6. decembra 1998, glasujete za županskega kandidata Antonom Starcom, dr. med.

Predsednik OO
Janez Požar

Predsednica PO
Dragica Nenadič

ZDružena lista socialnih demokratov

Spoštovane volivke in volivci!

Hvala za zaupanje, ki ste ga izrazili z glasovi v prvem krogu volitev.

Zdaj pa dokončno "ODPRIMO TA PROSTOR" in za župane izvolimo Antonom Starca v Mestni občini Novo mesto; Alojza Puhana v Dolenjskih Toplicah in Franca Škufo v Žužemberku.

Skupaj bomo uspeli!

Združena lista socialnih demokratov
Novo mesto

Spoštovani volilci in drage volilke nove občine Dolenjskih Toplic!

Zahvaljujem se vam za podporo v prvem krogu volitev, za izkazano zaupanje, zato vas vabim, da se v nedeljo, 6. decembra, ponovno udeležite volitev in mi date svoj glas.

ALOJZ PUHAN
županski kandidat

LDS

Liberalna demokracija Slovenije

ZDružena lista
socialnih demokratov

Spoštovane občanke in občani občine Metlika!

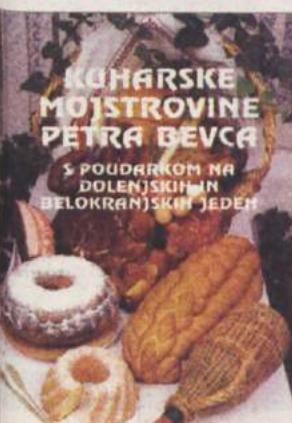

Zahvaljujemo Vam se za veliko podporo v prvem krogu volitev tako stranki kot županskemu kandidatu Slavku Dragovanu. Doseženi volilni rezultati nam dajojo voljo, da skupaj zaženemo nov tako potreben ciklus razvoja naše občine. Zato vas vabimo, da 6. decembra znova potrdite svojo odločitev in glasujete za spremembe.

Kandidatu za župana Slavku Dragovanu v drugem krogu lokalnih volitev zaupajo tudi Andrej Kočvar, neodvisni, in Jože Nemančič, skupni kandidat SKD in SD iz prvega kroga volitev. Z novim občinskim svetom in z novim županom v novo tisočletje!

SLS, podružnica Metlika

SLOVENSKA KUHARSKA USPEŠNICA

654 PREIZKUŠENIH RECEPTOV ZA PRIPRAVO VSEH VRST JEDI!

Posebna prednoletna cena (vključno s poštino) 4.000 tolarjev

Knjigo lahko naročite na naslov
Peter Bevc, Nad Krko 10, 8222 Otočec
ali po telefonu 068/75-154

DOLENJSKI LIST

ANTON STARC dr. med.

Spoštovana občanka!
Spoštovani občan!

Pred drugim krogom volitev za župana naše občine, se obračamo na Vas s prošnjo, da podprete kandidata dr. Toneta Starca. Sami močno verjamemo vanj kot človeku, ki bo znal povezati vse, ki misljijo in delujejo v dobro razvoju celotne občine. Prepričani smo, da vsem nam prav njegova izvolitev zagotavlja drugačno podobo življenja občine na vseh področjih. Njegov program je naravnost urejeno, sodobno in odprt občino z jasno razvojno vizijo.

Že njegovo volilno geslo "DOLENJSKO SRCE BIJE MOČNEJE" kljče k močnejšemu utripu občine in uveljavljenosti Novega mesta kot močnega gospodarskega, kulturnega in družbenega središča dolenske regije. Hkrati pa je njegovo znanje, skromnost ter resnična in ne zaigrana človeška toplina zagotovilo za udejanjanje tega gesla.

Upamo, da si boste v nedeljo, 6. decembra, vzeli čas in udeležili volitev. Z vašim glasom za dr. Toneta Starca boste potrdili njegovo volilno zmago iz prvega kroga. Skakšno odločitvijo se pridružujete krogu tistih, ki kandidaturo dr. Toneta Starca odločno podpiramo za nov zagon in razvoj novomeške občine:

Miloš Kovačić	Jože Košak	Alojz Dragan	Jože Drganc	Frane Smerdu
mag. Adolf Zupan	Jože Švrt	Peter Selak	Anton Deželan	Julij Štern
Franc Gole	Jože Papež	Milivoj Piletič, dr. med.	Slavko Matko	Sergej Thorževsky
Franci Borsan	Brane Vidmar	Ivan Galac, dr. med.	Marjan Erpe	Adolf Šuštar
Zvone Novina	Darinka Smrke	Peter kapš, dr. med.	Mojca Novak	Rajko Gerdovič
Slavko Plavec	mag. Boris Dular	Jože Kukec	Drago Roženberger	Milena Oberč
mag. Milena Kramar	Janez in Mira Kos	Jože Steklasa, dr. med.	Lidiya Jež	Augusta Lah
Andrej Kirm	Alojz Medle	mag. Ana Blažič	Sašo Stojanovič	Rado Medle
Martin Bajuk	Uroš Dular	Jože Kotar	Janez Požar	Franc Avsec
Alojz Muhič	Janez Štrukelj	Branko Suhy	Nenadič Dragica	Ciril Jarnovič
mag. Jožef Žunič	Marjan Somrak	Jovo Grobovšek	Kurpes Mijo	Tone Vovk
Gregor Božič	Sonja Simčič	Staša Vovk	Šteblaj Ivo	Marjan Gorenc
Dušan Jarc	Štefan David	Matjaž Smodiš	Ana Bilbija	Franc Zalokar
Miha Božič	dr. Marjan Blažič	Rafko Križman	Ivan Somrak	Tone Hrovat
Ivan Kranjc	Jože Zupančič	Matjaž Berger	Miroslav Vute	Matjaž Vrčko
Stane Fink	Marjan Špilar	Igor Vizjak	Dragica Galič	Jozica Fabjan
Blažo Tasev	Helena Zalokar	Jože Florjančič	Ciril Klemenčič	Martina Vrhovnik
Tone Vesel	Anton Dragan	Jože Kregar	Jože Preskar	mag. Tatjana Gazvoda, dr. med.

DOLENJSKO SRCE BIJE MOČNEJE!

LDS

Liberalna demokracija Slovenije

SLS

Slovenska ljudska stranka

DeSUS

ZDružena lista
socialnih demokratov

SNS

lista obrtnikov
in podjetnikov

Spoštovane občanke in občani občine Metlika!

Zahvaljujemo Vam se za veliko podporo v prvem krogu volitev tako stranki kot županskemu kandidatu Slavku Dragovanu. Doseženi volilni rezultati nam dajojo voljo, da skupaj zaženemo nov tako potreben ciklus razvoja naše občine. Zato vas vabimo, da 6. decembra znova potrdite svojo odločitev in glasujete za spremembe.

Kandidatu za župana Slavku Dragovanu v drugem krogu lokalnih volitev zaupajo tudi Andrej Kočvar, neodvisni, in Jože Nemančič, skupni kandidat SKD in SD iz prvega kroga volitev.

Z novim občinskim svetom in z novim županom v novo tisočletje!

SLS, podružnica Metlika

MESARSTVO BOBIČ ŠKOCJAN

Matej Bobič, s.p., Škocjan 52

tel. 068/76-446

Zaposlimo več KV mesarjev za delo v klavnicici. Pisne ponudbe pošljite na gornji naslov.

Bi tudi vi žeelite živeti brez bolečin v križu, sklepih, mišicah in brez ostalih težav? Taheebo izdelki so prava rešitev!

Roža, d.o.o., Črnomelj
Tel. 068/51-947

DAN ODPRTIH VRAT OSNOVNE ŠOLE ŠMIHEL

Učenci in delavci OŠ ŠMIHEL vas vabimo na Dan odprtih vrat šole, ki bo v četrtek, 10.12.1998, od 13.30 dalje v prostorih šole. Ta dan želimo namentiti človekovim pravicam in obeležiti 50-letnico sprejetja Splošne deklaracije o človekovih pravicah.

Vabimo Vas, da skupaj z nami spoznavate, da so "človekove pravice tvoja in moja svoboda", pravice, o katerih bodo razpravljali učenci in ustvarjanje učencev na temo pravic.

Ob 14.30 bo zasedal OTROŠKI PARLAMENT, kjer bodo oddelčni predsedniki od 1. do 8. razreda razpravljali o dveh temah: Pravice ter Mladi in mediji.

Ob 16. uri pa bo predstavitev Mednarodnega tabora Piran.

Vljudno vabljeni!

eSPORT

IZŠLA JE DECEMBRSKA - 82. ŠTEVILKA REVIE E-SPORT, MODA, AVTO

Na športnih straneh izstopata intervjuja z Tonetom Vogrincem in Urško Hrovat, objavljamo zanimive prispevke o Mladenu Rudonji, Gregorju Hafnarju, slovenskem hokeju, Luciji Živec in Andreju Agassiju...

Modne strani vas bodo v praznični čas popeljale z čarobno večerno modo tako zanjo kot zanj.

Pišemo o moških svečanih oblačilih, enodelnih večernih ženskih oblekah, svetlečih materialih, romantičnem perilu, nepogrešljivih večernih ogrinjalih, večernem make-upu. Za vas pa smo pripravili tudi decembrski lepotni koledar.

Na avtomobilsih straneh pa se bomo vozili z Daewoo Matizem Suzuki Jimnym, avtomobili Saab, novim Mercedesom razreda S, BMW-jem A5 in Fiat multiplo.

Decembrska številka revije E-SPORT, MODA, AVTO vas že čaka pri vašem prodajalcu časopisov!

GENERALI SKB

Generali SKB Zavarovalnica d.d.

vabi k sodelovanju

SODELAVCE ZA TRŽENJE ZAVAROVANJ

na območju Dolenjske.

Prednost imajo kandidati z izkušnjami na zavarovalnem področju.
Kandidati naj vloge za sodelovanje pošljijo na naslov:

Generali SKB Zavarovalnica d.d.
Kržičeva 3, 1000 Ljubljana

ali pokličo na telefon: 061/17 57 120 (ga. Irena Zupančič).

VSAK JE SVOJE SREČE KOVAC

Mladinski dopisnik

Z Leonom Štukljem

Bilo je julija leta 1936. V Berlinu je bila poletna olimpiada. Tja sem se odpravil z Leonom Štukljem. Bil sem njegov trener. Stanovala sva v hotelu Loewe v Berlinstrasse. Imela sva majhno sobico, v kateri sta bili sam dve postelji, ena omara in star umivalnik. Omača je grozno škripala. S seboj sva imela samo dva kovčka z oblekami. Z Leonom sva trejnirala v dvorani olimpijskega centra. Njegova panoga so bili krogi. Zelo dobro sva se ujemala in Leon je dosegal odlične rezultate. Najela sva majhen avto, ki je ropotalo, da sva skoraj oglusela. Ogledala sva si Berlin in njegove znamenitosti. Nato so prišla na vrsto tekmovalanja. Leon se je zlahka prebijal naprej, vendar sva se zavedala, da bo finale težak. Nenehno sem govoril: "Težko bo, težko." Leon pa me je bodril: "Pomir se, stari!" Leonov glavni tekmeč je bil Nemeč, vendar je Leon zmagal. Dobil je zlato medaljo in bila sva zelo vesela. Danes ima Leon sto, jaz pa sto tri leta in sem rekorder v starosti.

ANŽE HOBIČ, 7.r.
OŠ Stari trg ob Kolpi

MOJA NAJLJUBŠA KNJIGA

Že od nekdaj rada berem. Vsako leto opravim bralno značko že na začetku leta. Knjižničarka mi svetuje primerne knjige. Leto mi je dala s police: Čokoladno dvigalo, Kosarkar naj bo in Mornar na kolesu. Najbolj mi je bila všeč knjiga Kosarkar naj bo, ki jo je napisal Suhadolčan. Razveselilo me je, da ima veliko slik. Prva zgodbica mi je marsikaj povedala. Glavni junak je velik fant. Počenjal je tako smešno vragolje, da sem se pri nekaterih močno smejala. Včasih je bila kakšna zgodba tudi žalostna. Knjiga me je tako priklenila, da nisem mogla od nje. Ko sem jo prebrala, sem se zadovoljno pretegnila. V mislih sem si na hitro obnovila vsebino, se nasmehnila in dejala: "To je moja najljubša knjiga, dokler ne preberem boljše."

MANCA HOČEVAR, 5.r.
OŠ Mokronog

MARTINOVANJE

Jaz sem Davorin - Martin, god imam takrat, ko se mošt spreminja v vin'. Takrat se peče goska, takrat se poj, pleše, pa tudi ploska.

ERMAN DAVORIN, 1.r.
OŠ Krmelj

GLEDALIŠKA PREDSTAVA

V sredo, 4. novembra, smo si v ptujskem gledališču ogledali predstavo Fant v avtobusu. Predstava je zelo dobro poudarila, da otrok potrebuje ljubezen in toplino. Govori o Robertu, ki ga je mama zelo zdogad zapustila in se preseila k drugemu moškemu. Robert je živel v avtobusu, zanj pa je skrbelo Karolina. Po predstavi smo se pogovorili z režiserjem in igralko, ki je igrala Karoline. Zvedeli smo veliko zanimivega, kar je povezano z gledališčem.

MARJETKA VARLEC, 7.r.
OŠ Bizeljsko

Šola v naravi
V šoli v naravi imeli smo se lepo, vše super je bilo. To so bili "kul" tovarisi, saj zabavni so bili. Lepo smo se učili in v jamah smo strašili. Zgodbeni smo se smeiali, ki so jih učitelji prípovedovali. Kolesa zanič so bila, saj pokvarjena so bila. Na čolnih bilo je lepo, saj z njimi drseli hitro smo.

ROK URŠIČ, 6.b
OŠ Adama Bohoriča, Brestanica

ONESNAŽEVANJE VODE Z NAFTO

Okrog 20. oktobra so ugotovili, da se je nafta, ki se je iztekla nekje pri Ribnici, pokazala v zajetju Globočec. Ker dobivamo vodo iz tega zajetja, smo Suhokranji ostali kar čez noč brez zdrave pitne vode. Informiranost ljudi o tem dogodku je bila zelo slaba, saj je o tem obveščal le Radio Krka. Druga nevšečnost je bila v tem, ker po vseh vasch ni bilo cistern s pitno vodo. Zavedamo se, da nimamo tako velikega števila cistern. Suhokranji menimo, da je bila malomarnost ljudi, ki so povzročili to onesnaževanje, velika in da bi morali biti za svoja dejanja bolj odgovorni, saj so s tem ogrozili zdravje širokega okoliša in njenih prebivalcev.

POLONA LEGAN, ADRIJANA PIŽEM, TANJA KOVAČ
novinarski krožek OŠ Žužemberk

Odnosi se vse bolj krhajo

Letos konec oktobra smo v Brežicah odprli nova ekonomsko šolo. Roko na srce, lepa je in vredno jo je občudovati, a kaj, ko se za lepo zunanjostjo skriva črviva in gnila notranjost. Oblast nekaterih, ki jeniti ne bi smeli imeti, nam namreč kaže, da ti ljudje že dolgo niso slišali o pristnih odnosih med profesorjem in dijaki ter o njihovem medsebojnem sodelovanju. Delajo se, da so višji in pomembnejši, pa ne samo od nas, tudi od sodelancev, čeprav nimajo opravljenega niti strokovnega izpi-

Dijaki PTSEŠ Brežice

ZAKLJUČEK EKSTEMPORA 1998

16. oktobra smo se v črnomaljskem gradu zbrali na zaključku Ekstempora 1998. Učenci naše šole smo pripravili kratek kulturni program. Nekaj besed je spregovorila mentorica Natalija Orlič. Prireditve se je udeležil tudi akademski slikar Jože Vrščaj. Podelila sta priznanja vsem učencem, ki so se ekstempora udeležili. Razstavljeni so bile vse slike, kar je omogočil sponsor, tovarna Danfoss, ki je dal vse slike tudi uokviril. Razstava je bila odprta še ves naslednji teden.

VALENTINA STRUGAR, 7.c
novinarski krožek
OŠ Mirana Jarca Črnomelj

VINIŠKI UČENCI NA RABU

Učenci OŠ Vinica smo se 12. in 13. septembra udeležili žalne slovesnosti ob 55. obletnici osvoboditve koncentracijskega taborišča na Rabu. Sodelovali smo tudi v programu. Tриje učenci v belokranjskih narodnih nošah so na kamnitom mizo položili vence in simbolična darila (hlebček kruha, vino in vodo). Slovesnosti so prisostvovali tudi Hrvati, Italijani, Židje in Izraelci. Naš nastop je ljudi ganil.

MATEJA BENEC, 8.r.
OŠ Vinica

NA TRGATVI

Najlepše delo v vinogradu je trgovatv. Tega se vsak vinogradnik najbolj veseli. To pa zato, ker mu poplača trud za vse leto. Velikokrat pa se zgoditi, da toča tik pred trgovatvijo uniči grozdje. Tako se je pred dvema letoma zgodilo tudi pri nas. V soboto smo se odpeljali v Murnice trgovat. Povabili smo sorodnike iz Kamnika. Bilo nas je poln vinogradov. Tudi tekmovali smo med seboj, kdo bo nabral več. Brat Benjamin je nosil brente, oči je vrtel mlin, sorodniki, mami in jaz pa smo bili v vinogradu. Potrgali smo prej, kot smo misili. Mami je pripravila malico. Vsem je zelo teklila, čeprav smo ves čas "zobali" grozdje kot škorci, preden se odselijo na jug.

MEGI SOTLAR, 4.t.
OŠ Šentjanž

ČEBELICE S SVOJIMI MASKOTAMI - Otroci si bivanja v vrtcu ne morejo predstavljati brez svojih maskot: Mikija, Minike in Male miške. Odnesajo jih tudi domov in se igrajo z njimi, nato pa to skupaj s starši domiselnno opisajo. (Foto: L. M.)

Čebelice so res delovne

Skupina predšolskih otrok Čebelice v vrteu Rdeča kapica spoznava različne poklice - Navdušeni nad policisti

NOVO MESTO - Rdeča kapica ni le privlačna pravljica za otroke, pač pa tudi ime vrta na Drski, kjer se vedno dogaja kaj zanimivega. Vsaj v skupini Čebelice, kjer se vsak delovni dan začava prijetna druščina 21 predšolskih otrok, ki se skupaj z vzgojiteljico Anico Nemec in pomočnico Marjetjo Lukšič lotevajo različnih nalog in znaju združiti prijetno s koristnim. Ne le ob strogo rednem programu, ki od letosnjega septembra poteka po metodologiji Korak za korakom, kar pomeni, da otroci ustvarjajo po kotičkih (vodni, likovni, bančni, itd.), pač pa tudi s povabilimi zanimivimi gostovi ali obiski drugje. Zanimajo jih predvsem različni poklici.

Ceprav so jih spoznali že kar nekaj, pa so trenutno najbolj navdušeni nad policisti. Ni jih bilo mogoče ustaviti, ko so opisovali njihov obisk v vrteu, med katerimi je bila tudi mlada poli-

cista Mateja, njihovo spreminjače, ko so se peš odpravili na ogled novo policijske postaje v Bršljin, kjer so videli motorje, marico, telovadnico, najbolj pa jim je bil všeč policest Dušan s psom Johnom. V zahvalo, da so si Stane, Borut, Mateja in Dušan vzeli čas, so jih narisali veliko risbo policista. Prijazno so male čebelice sprejeli že tudi v novomeški bolnišnici, kjer so si ogledale oddelek EKG, ob mojem obisku pa so pobliže spoznale še poklic novinarja, ki se mnogim zdi zelo privlačen. Skozi vse leto varujejo in se že zdaj veselijo izleta ob koncu šolskega leta, radi prebirajo knjige in sodelujejo v akciji Malček - bralček itd.

"Lepo je z njimi, ker so pridnali skupinu, zelo pomembno pa je tudi dobro sodelovanje s starši, kar delo zelo olajša in izboljša," je zadovoljna Nemčeva.

L. MURN

OTROCI V PEKARSKI ŠOLI - Ta teden smo se otroci iz skupin Muce in Sončki iz vrtca na Čardaku udeležili pekarske šole v črnomaljski pekarni. Pridno smo mesili in oblikovali žemlje, kifeljčke, pletenice in bombetke ter izdelke iz kruha po lastni domisljiji. Pečene dobrote smo odnesli domov, vsi pa smo pridobili diplome iz pekarske šole. Otroci se lepo zahvaljujejo Dolenjskim pekarnam, d.d., enoti v Črnomlju, g. Šavljiju in ge. Smrekar, da so nam omogočili tako zanimivo izkušnjo. (Slončki in Muce, enota Čardak iz Črnomlja)

NA KOSTANJEVEM PIKNIKU - Kaj početi med počitnicami? Včasih je prav dolgočasno. Pa ne da bi pogrešali pouk, pač pa aktivnosti in prijatelje, sošolce. Zato je Šmihelčanom prišla na misel, da bi se med počitnicami dobili na kostanjevem pikniku. Dobili smo se na jasi v Portovalu. Najprej nas je razjezilo razdejanje ob kuriču: polno pločevink, razbita steklovin... Uredili smo si prostor. Tega smo že vajeni, saj smo na den Zemlje aprila celoten gozd očistili navlake. Zato je bilo naše ogorčenje še večje, je pa splahnelo, ko je zadišalo po kostanju. Brez divjanja za žogo ni šlo, zato smo se šele v trdi temi razšli, stiti kostanja in prijetno utrujeni. Da smo za seboj vse pospravili, menda ni treba posebej poudarjati. (Učenci 8. in razredničarko Janjo Bukovec, OŠ Šmihel)

IZLET PO DOLENJSKI - V torek, 20. oktobra, smo učenci 6., 7., 8. razreda obiskali Dolenjsko. Najprej smo se ustavili v Štični, kjer smo krenili v samostan. Ogledali smo si pomembne rokopise, stare škatule, križni hodnik ter samostansko cerkev. Obiskali smo grob p. Simona Aščeta in si ogledali njegova dela in slike iz mladosti. Z avtobusom smo se odpeljali na Rasico, kjer smo obiskali rojstno hišo prvega slovenskega pisca Primoža Trubarja. Nato smo se odpavili na Muljava, kjer stoji Jurčičeva domačija, star čebeljak, kašča, toplav vodnjak in gledališče na prostem. Nasmejali smo se navihanemu vaškemu posebnemu Kravlju, ki so ga zaigrali sedmošolci. Polni novih znanj smo se odpavili domov na Štajersko. Izpolnili smo učne lističe, pripravili razstavo slik in knjig omenjenih avtorjev na šoli in ugotovili, da je tak pouk zanimivejši, prijetnejši in tako pridobljeno znanje trajnejše. (Branka Mirt, 7.r, OŠ Koprivnica)

10. DRŽAVNO TEKMOVANJE MLADINA IN GORE - V soboto, 21. novembra, je v Šempetu pri Novi Gorici v OŠ Ivana Roba potekalo 10. državno tekmovanje Mladina in gore. Prišlo je rekordno štivilo sodelujočih ekip, kar 95 iz cele Slovenije. Med sodelujočimi je bilo tudi pet novomeških (na sliki): 2 ekipi iz OŠ Grm z mentorjem Igorjem Sladičem, 2 ekipi iz OŠ Center z mentorjem Vido Yebuah in Tonetom Andrejčičem, ter ekipa iz OŠ Šmihel z mentorico Matejo Grahek. Med finalisti je bila na naše veliko veselje izbrana tudi ekipa OŠ Šmihel, poimenovana Gorjanski skrat. Sestavljeni so jo: Natalija Mavser, Ana Župan, Boštjan Miklčič, Nejc Čampa in koz rezervu Suzana Klemencič. V predtekovanju so zasedli tretje mesto, v finalu pa še vedno odlično sedmo mesto. Vsi skupaj smo preživeli lep dan. (Mateja Grahek, OŠ Šmihel)

PLAVANJE PRIJETNO TUDI SEPTEMBRA - Da je plavanje prijetno tudi septembra, smo spoznali učenci 4. razredov OŠ Žužemberk in podružničnih šol Dvor in Šmihel: 59 učencev in 7 spremjevalcev smo skupaj preživeli poucen teden šole v naravi na Debelem Rtiču od 19. do 25. septembra. Vseh 19 neplavalcev je splavalno, plavalci pa so izpolnili tehniko in se naučili novih. Raziskovali smo primorsko krajino, rastlinstvo, živalstvo ter se trudili za prijazne odnose v času skupnega bivanja. Da smo lahko uresničili dodatni program (se peljali z barko v Piran, si ogledali mesto in akvarij, obiskali Sečoveljske soline in staro oljarno - Tonino hišo...), so nam omogočila podjetja, obrtniki in društva z našega področja, ki se jih lepo zahvaljujemo. (Učiteljice 4. razredov OŠ Žužemberk)

Voda! Mnoge molitve in prošnje so usmerjene k njej. Zemljani, nekateri, si jo žele bolj kot vse na svetu. In vendar je res. Nekateri drugi si žele bolj kot vse na svetu, da je ne bi bilo. Natančneje: želijo si, da ne bi bilo vode veliko, preveč, kakor je je prek vseh mer ob poplavah, kakršna je bila pred tedni v nekaterih predelih Slovenije. Kraji ob spodnjem Savin Krki so bili v vodi. To o povodnjih v Posavju se sliši danes, nekaj tednov pozneje, najbrž tako, kot dober dan ali lepo vreme je. Ampak tiste dni je bilo hudo. Kdor tu moli, je ob zlovešči naraščajoči vodi molil, kdor upa drugače, je upal tako, da bodo mostovi, zidovi, stropovi in živci zdržali in da bo voda začela lesti nazaj, tja, kadar teče vsak dan že stoljetja. Vendar je voda naraščala proti dvoriščem in v okna in si našla poti za stekli, skozi vrata, v štedilnike, v zložene čevlje, med plišasto medvedko, med viničnike, med električne žice, v harmonike in pod posteljo in prinala s seboj blato, pločevinke, kače in še kaj. Poplava, kakršne že dolgo ne, in to na vsej posavski poti save Krke.

Po poplavi je ostalo na mizah uradov, v arhivih gasilskih društev, v prostorih krajevih skupnosti, v beležkah Civilne zaščite in na mnogih drugih krajih veliko popisanih listov, na katerih so različne državne in druge službe in posamezni zabeležili številke in vtise o razdejanju, ki so ga povzročile poplave. Za povodnijo je ostalo tudi veliko bolečih pominkov, osebnih stisk, želja in pričakovanj. Vsaka domačija, v katero je pljuskala pobesnela Krkina in Savina voda, pomeni zgodbo, mogoče tragedijo zase. Vsaka od teh zgodb bi lahko bila roman in hkrati klic občini, vlad in komu še? - da bi bilo dobro in da je treba nekaj storiti, da bi bile manj boleče rane, ki jih je zadala narasla voda. Čeprav se zdaj vedno: mehka voda, da bi zareovala rane v človeško tkivo, je res prav to: kalna voda, ki sega do hišnega okna in čez, reže enako otrov v notranjini mir, v dušo in pomini kot oster nož sovražnega vojaka. Grožnja straši in boli, najsi po človeška, najsi bo katera druga. Človeška je predvidljiva, mnoge druge presenečajo.

Letošnje grozeče naraščanje vode in njen razlivanje po Kr-

NEUSTAVLJIVA REKA - Voda je svojo vsemogočnost kazala po vsej svoji poti. Posnetek je iz Krškega.

NOVEMBRSKA POPLAVA

Naraščajoča voda, ki zareže kot nož

Škem in brežiškem polju je bilo nepričakovano celo za poplavljene domačine v Krški vasi, v Velikih Malencah in Kršku.

Voda je pohitela

"Ob desetih dopoldne ja zatulila sirena. Takrat je bila Krka še v svojem koritu. Od takrat, ko sem merila njeno višino prvič, do takrat, ko sem jo merila drugič, sem namerila tako naraščanje, da so nekateri rekli, da sem narobe pogledala na merilo. A se nisem zmotila. Voda je naraščala neverjetno hitro. Tako hitro ni rašla še nikoli," je pred dnevi povedala Jožica Petan iz Velikih Malenc.

Podobno so doživljali na drugem Krkinem bregu, nedaleč stran. Marija Lopatič iz Krške vasi se spominja: "Sosedo sva stali na cesti in se menili. Ni bilo vode in takoj po tistem je nama že začela teči po nogah. Da bi voda tukaj tako naglo rasla - tega še nisem videla."

Lopatičevi stanujejo na hribčku, zato so bili ob poplavah kot na

otoku, "kakor na klobuku". Čeprav so bili na suhem, ni bilo ravno prijetno. "En dan smo bili v hiši. Nihče ni šel ven. Mi smo bili, pravim, na suhem, ampak drugim je tekla voda v hiši. Ti za Krko so ubogi, res ubogi. Tem je treba kako pomagati. Le napišite o poplavah, pa spodbudite vlado, da bo pomagala tem ljudem," je rekla Marija Lopatič.

Žalosten je pogled na stanovanja, skozi katero je tekla Krka, pomešana s Savo. V Petanovi hiši v Velikih Malencah je v pritličju ostalo bore malo nepoškodovanega. Res je, opremo so umaknili pred vodo, ampak ostal je zid, ki je tak, da bi neprizadetega opazovalca spodbudil k rušenju stavbe, češ saj se ne splača popravljati. Približno sto kvadratnih metrov veliko stanovanje je bilo pred tokratnimi poplavami opremljeno, kot se spodobi, veliko sten so po zadnjih velikih poplavah "obleklki" v itison.

Ko je začela voda - Krka teče nekaj metrov od hiše - grozeče lesti kvišku, so začeli odnašati

pohištvo in vse, kar je v stanovanju, v katero skrbni stanovalci leta in leta prinašajo številne nepogrešljive malenkosti in velike stvari. "Pripravljene imamo lesene stolice za takrat, ko je poplava. Nanje smo tudi zdaj zložili večje kose opreme. Veliko smo znesli v zgornje nadstropje hiše, veliko k sosedom. Vse skupaj smo morali narediti zelo hitro, saj je voda naglo pritekala. Nazadnje je bila že previšoka in smo se vrnili domov s čolnom. Kakih deset ljudi nas je delalo. Sosedje Lopatičevi, Prahovi in osebje iz njihove gostilne, Omerzjevi. Pomagati so prišli sami, skrbno so pazili, da ne bi pri prenašanju česa poškodovali, res vredno pohvale," je rekla Petanova, ki omenja med ljudmi, ki pomagajo ob poplavah, tudi Štefana Ralinovskega.

Čoln skoraj pri strehi
Ob narasli vodi so Petanovi opustili vsako upanje, da bi vstopali skozi vhodna vrata. Imeli so čoln, enega od tistih, ki sta jih

velikodušno posodila brata Jamnik, in ga privezovali na prvem podestu hišnih stopnic. Čoln je bil upanje in vanj sta zaupala Jožica Petan in njen mož tudi pozno v noči, ko sta po sivi Krki zapeljala okrog hiše gledat, kako je.

Približno tako slika se ponavlja ob vsakih poplavah. Petanovi in mnogi drugi so takrat v vodi. Ker so doma ob vodi, bo tako tudi v prihodnjem. "Prihaja mnogi in se delajo pametje, češ zavarujete hišo z nasipi, zadelajte okna in podobno. Vendar tu ni kaj storiti. Voda dobesedno vre iz tal, iz betonske plošče, skozi zid. Zavaruješ se pred zunanjim vodo, ampak je še podtalnica," pravi Petanova.

Rešitev? Mnogi prisegajo na nasip, ki bi varoval pred visoko vodo. Vendar je Petanova prepričana, da bi bil nasip neučinkovit. "Večji ko je nasip ob Savi, več je pri nas poplav," je prepričana.

Popravilo, a le do prve naslednje poplave
Po poplavi je nemudoma prišla na ogled škoda zavarovalnica

Triglav. Brežiški župan in državni poslanec Jože Avšič, ki so ga Petanovi vprašali o pomoči, je v petek dejal, da bo v naslednjih dneh državni zbor razpravljal o poplavah in možnih odškodninah. V takem spletu akcij in čakanja so Petanovi doslej zbrali toliko denarja, da bo zgorj za najnujše popravljene hišo. Kaj bo potlej? "Najhujte pri vsem je, da ne vemo, za koliko časa bomo hišo popravili. Nazadnje smo jo po poplavah leta 1990," je v negotovosti Petanova.

Selitev ne pride v poštev. Petanovi in mnogi ljude tu ob vodi se čutijo del tega kraja. Petanovi imajo mlin, danes v njem ne morejo več, ampak zid je še in ob njem spomini na mlin in otroštvo. Vsakdo tu ob vodi ima svoje nevidne niti, ki ga vežejo prav na ta košček Zemlje, da noče iti kam stran od kipeče zelenkasto sive pritajene nevarnosti. Nerazumljivo izzivanje usode? Mogoče. Vsekakor. Biti ali ne biti tu na robu Krke in ob Savi - to ni stvar ravnena, to je stvar srca.

MARTIN LUZAR

PRIMER ENTUZIASMA

Marija z vsem srcem dela za otroke

občanov v Črnomlju, kjer je Marija zaposlena, ki cele dneve preležijo v sobah in, kot sama pravi, gledajo le v stene.

Zagnanost za delo z mladimi je že dolgo ždela v njej. "Nikoli se nisem izobraževala za takšno delo. Delam po občutku, ki pa me, sodeč po odzivu otrok, ne prevara. Ideje o tem, kaj naj bi otroci igrali, govorili, peli, me kar prešinejo. Marsikaj napišem sama ali tekst prilagodim glede na starost in sposobnosti otrok," pravi Zupančičeva, ki se dobro zaveda, da pri vsem njenem delu niso najpomembnejše vaje in nastopi, temveč druženje otrok. Če pa ob tem naredijo še kaj koristnega tako zase kot za druge, je zadovoljstvo še toliko večje. Pri tem ni nespomembno, da jim nihče ne narekuje, kaj morajo početi, saj niso pod okriljem nobene organizacije ali društva. To si cerkveni pomeni, da tudi nikakršnega denarja za svoje delo ne dobijo, vendar ima Marija za to svojo razlagu, češ da denar ljudi samo pokvari.

Kot rečeno, lahko Marija in petindvajset vaških otrok, kolikor jih je danes zbranih okrog nje, počnejo, kar želijo. Ko je konec igralske sezone, se namreč njihovo druženje ne konča. Tukrat imajo čistilne akcije v bližnji okolici. Žal se kljub temu, da čistilne akcije trajajo že nekaj let, Mariji

vidijo, da spoštujemo njihove prednike, tudi oni spoštujemo nas.

Marija bdi tudi nad cerkvijo Marijinega vnebovzetja sre

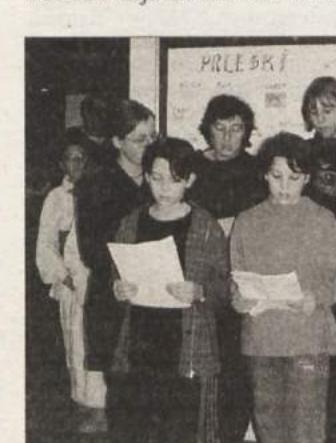

Marija Zupančič

di Črmošnjic. Ponosna je na to lepo cerkev iz 14. stoletja, hudo pa ji je, ker propada. Zaveda se, da bi bilo za obnovitev delo strokovnjakov in veliko denarja. Zato z otroki naredi vsaj tisto, za kar so potrebne zgolj pridne roke in potrebljivost. Tako so se na pokopališču okrog cerkvice lotili čiščenja kočevarskih nagrobnikov ter obnavljanja črk na njih. "To je del vaške zgodovine. Svojci v naši vasi pokopanih Kočevarjev pogosto obiskujejo pokopališče, vendar nimajo dovolj časa, da bi očistili spomenike. Otrokom je bilo to delo v veselje, hkrati pa smo pokazali, kako kulturni smo in ko Kočevarji

vidijo, da spoštujemo njihove prednike, tudi oni spoštujemo nas. Marsikom na ta način olajšamo tudi bolečino," pričuje Zupančičeva.

Seveda se Marija zaveda, da mora biti po vsakem dobro opravljenem delu nagrada. Zato skupaj z otroki pripravljajo piknike, na katerih kaj spečejo, jedo dobro Marijino pecivo, se zabavajo, norijo, skratak, imajo se lepo. Da je v zadnjih letih dobro razgibala zaspano črmošnjiško življenje, so opazili tudi v novi semiški občini ter ji ob letosnjem občinskem prazniku podelili diplomo. Kljub skromnosti Marija ni skrivala vese

UTRINEK Z NASTOPA - Marija se pri nastopih večkrat pridruži "svojim" otrokom, čeprav najraje ostaja v ozadju. Sedaj, ko je dodatak steklo življenje v črmošnjiškem centru šolskih in obšolskih dejavnosti (CŠOD) Lipa, pa se že dogovarja, da bodo otroci iz Črmošnjic sodelovali s centrom. Tudi pričujoča fotografija je z njihovega nedavnega nastopa v CŠOD Lipa. (Foto: M. B.-J.)

Ija, a je takoj pripomnila, da je za priznanje hvaležna otrokom, saj je prepričana, da brez

PESEM - Robi in Darko vesta, da so bile poplave, vendar v razdejnam hodniku brezskrbno zapojeti. Blagor jima!

njih ljudje sploh ne bi vedeli zanjo. "Vesela sem, da me ubogajo, da so pridni in prizadetni. Zares so nekaj posebnega!" jih pohvali. "Zagotovo pa je prednost, ker živimo na vasi," je prepričana, saj je, preden se je preselila v Črmošnjice, precej let živel v Ljubljani in dobro pozna mestno odtujenost.

Marija je bila, ko je začela delati z otroki, brezposelna. Šele pred kratkim so jo v črmošnjskem Domu starejših občanov po dveh letih javnih del redno zaposlili, zato marsikdo ne hote pomisliti, kako tudi sedaj poleg službe in družine najde dovolj časa za svojega konjička. A je Marija kratka: "Delam s srcem. To delo je za mojo dušo. In če človek hoče, si že najde čas."

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Pred približno 850 leti je Kostanjevica postala pomembno spanheimsko vojaško središče in izhodišče za osvajanje ozemlja na desnem bregu Krke in v Žumberku. Po osvajanju je ostalo središče obrambne črte na delu jugovzhodne meje frankovskega cesarstva. Poleg tega je naseljni vojvoda Bernard II. Spanheim namenil tudi, da postane gospodarsko, kulturno in upravno središče Dolenjske, ter jo zato pravno povzdignil in trg in končno v 13. stoletju v mesto. Slabih 150 let je mesto opravljalo namenjeno mu vlogo, po 14. stoletju pa se gospodarsko in urbano ni razvijalo in ostalo do danes majhna mestna naselbina. Ob 750-letnici proglašitve za mesto se povsem umestno zastavlja vprašanje, kateri so vzroki in razlogi za zastoj do današnjih dni, ki jih doslej še ni nihče celovite razčlenil. Namen tega prispevka je poskus pokazati na nekaterih možnih in bolj ali manj verjetne dejavnike, ki naj bi v stoletjih obstaja mesta vplivali na njegov gospodarski in urbani zastoj.

Ob pogledu v preteklost in na potek dogodkov na tem delu Slovenije je mogoče o predmetu razpravljanja razmišljati v naslednjem temeljnem smeri. Takratna odločitev Bernarda II., da Kostanjevica postane vsestransko središče Dolenjske, je razumljiva, saj v tem času ni bilo naselbine, ki bi v negotovih razmerah visokega srednjega veka lahko prevzela to vlogo. Sočasno pa se zdi, da odločitev dolgoročno vendarle ni bila ravno smotrna. Tako Melik (1959) meni, da so vojaško-strateški razlogi za ustanovitev mesta sčasoma izgubljeni svojo vrednost, toliko bolj pa se je kazalo, da je Kostanjevica za tržišče in gospodarsko središče ni bila najbolje odbrana. Saj je bila postavljena tam, kjer se gozdovi zakraseli Gorjancev in odljudnega močvirnega gozda Krakovo najbolj približajo in je negozdn pas med njima bil pogost na udaru poplav reke Krke. Umeščena je bila sredi razmeroma malo obljudene pokrajine in je mogla ponujati svoje tržno posredovanje razmeroma majhnemu območju. Ker je mesto bilo pred ustanovitvijo in po njej še celo stoletje najpomembnejša naselbina in edino mesto v Slovenski marki, se je to stoletje sicer gospodarsko ugodno razvijalo. Kmalu pa so druga področja v sosedstvu z ugodnejšim zemljepisnim, prometnim, gospodarskim in tržnim položajem pridobivala pomen in Kostanjevica je postopoma kot mesto drsela ter končno zdrsnila v večstotletno mrtvilo. Vendar v procesu zastaja niso igrali vlogo samo omenjeni osnovni dejavniki, temveč tudi drugi, o katerih bo govor v nadaljevanju.

Cistercijanski samostan in mesto

Pri prebiranjju zgodovinskega gradiva, zlasti Mlinarjeve monografije o kostanjeviški cisterci (1987), se poraja vtis, da je samostan v neposrednem sosedstvu bil v nekaterih pogledih veliki temec mesta, da ne izrečemo tudi ostrejše besede o njegovi vlogi v odnosu do mesta. Na tak razmislek navaja podvajanje nekaterih dejavnosti samostana in mesta na račun slednjega ter primeri nesporazumov med njima. Tako Gruden piše, da so bili največja podjetja za trgovino in izvoz samostani. To so bile dejavnosti, ki so sicer bile pridržane naspolom meščanom oz. trgovcem mestih. Ustanovljeni so bili ob glavnih cestah z živahnim prometom, npr. Bistra proti Italiji, Stična in Kostanjevica proti Hrvaski, Vetrinj iz Koroške na Kranjsko in Arnoldštajn v Kanalski dolini. Kostanjeviški samostan je tržil zlasti s hrvaskimi pokrajinami. V tržni naravnosti je šel celo takodaleč, da je organiziral tržne dneve na svojem dvorišču, kar mu je vojvoda Leopold I. 1385 izrecno prepovedal, ker je to škodilo mestu (in njemu kot lastniku mesta), ki je imelo izključno pravico do sejmov in tržnih dni. Tudi pozneje, še v 18. stoletju, so se meščani pritoževali nad gospodarsko konkurenco samostana. Gospoščine in mestni gospodje so samostanu podeljevali privilegije kot oprostitev mitnine in carine ipd. ter na ta način škodovali ne le mestom, temveč tudi sebi. Sredi 15. stoletja je prišlo do nesporazuma zaradi naseljevanja samo-

stanskih podložnikov v mestu, ki so se zatekali v mesto po znanem pravilu "stadluft macht frei" ali "mesto pomeni svobodo". Mesto se je moral zavezati, da bo prebežnike vračalo, kot je to določal prav izjemni privilegij, ki ga je dobila samostanska gospoščina še od Henrika (1317). To jeomejeno migracijo v mesto in povečevanje mestnega prebivalstva ter tako posredno zaviralo njegov razvoj. Konec istega stoletja je mtral cesar Friderik III. z razsodami posegati v spore med mestom in samostanom. Samostan nadalje, kot kaže, tudi ni zmerom najbolje skrbel za kostanjeviško župnijo, priključeno ob njegovi ustanovitvi (1234), ki je pred tem bila samostojna, celo pražupnija. Zlasti naj bi meščani zamerili samostanu, ker je za svoje namene

tične in gospodarske namene, stremljenje k Jadranu. Mesto je postal pomembno križišče poti: proti Ljubljani ob zgornji Krki in dolini Temenice (cilj Jadran); proti Hrvaski čez Mehovo in Gorjance (cilj Jadran); ob spodnji Krki čez Kostanjevico in Brežice oz. Čatež proti Hrvaski, Štajerski in Ogrski. Zaradi ugodnega prometnega položaja je Novo mesto prevezlo del trgovine s Hrvasko, ki je dotele potekala vsaj deloma čez Kostanjevico. Novo mesto je bilo bolj središčna točka Dolenjske kakor Kostanjevica, z obsežnejšim kmetijskim zaledjem, to je, obdano z vencem gospoščin in gradov (Bajnof, Čretež, Graben, Gracarjev turn, Hmeljnik, Klevevž, Mehovo, Otočec, Prežek, Soteska, Stari grad, Struga, Zalog, Žužemberk in pozneje Grm, Ka-

posredno tudi takrat sicer že zelo opešano Kostanjevico.

Nastajanje Vojne krajine in posledice za mesto

Ko je konec 14. stoletja izumrl rod Sichersteinskih, so njihovo posest prevzeli Celjski, ki so jo na začetku 15. stoletja podarili novoustanovljeni kartuziji Pleterje. Konec 15. stoletja je izumrl tudi rod Sicherberških (žumberških). Na bolj ali manj opuščena (turški vpadi) področja žumberške gospoščine so se naselile prve družine Uskokov, dokler niso okrog 1530 tudi v vseh žumberške gospoščine v vseh, ki jih je vladala odvzela kostanjeviški cisterci, kartuziji Pleterje in Mehovemu, že bili naseljeni Uskok. Žumberk je bil vključen kot kapetanija v

trgi vezani edino na trgovino. O prizadetosti Kostanjevice zaradi tega procesa razen Grudnovega zapisa ni podatkov. Verjetno pa so take splošne okoliščine negativno vplivale tudi na trgovino mesta Kostanjevica in poglabljale njegov zastoj.

Napredok mesta po terezijanski dobi do prve vojne

Likar piše, da je zaradi obubožanja mesta deželnega vlada l. 1757 predlagala dvoru, da se mu ovzamejo mestne pravice, naselbina pruda in meščani postanejo navadni podložniki. Mogoče je pomisliti na to, da je za pobudo bil cistercijanski samostan, saj je takrat bil v razdobju duhovne in gospodarske učvrstitev ter mogočen lastnik lastne in nakupljenih kostanjeviške, ruperčrške, kleveške, (radelske) in grundelske gospoščine ter je mesto bilo osamljen otok sred obsežnih samostanskih posesti. Vendar so se že čutili učinki in dih terezijanskih in jožefinskih reform ter je bil zato predlog zavrnjen bržkone z izgovorom, da je mesto treba ohraniti deželnemu knezu. Razlogi za zavrnitev pa so verjetno bili naslednji. V zraku je že visela grožnja razputa samostanov, z reformami pa je bilo za mesto predvideno, da postane upravno središče, in je res postal najprej sedež kantona in pozneje t.i. velike mestne občine. Po terezijanski dobi je približno od konca 18. stoletja do prve vojne mesto kazalo določen napredok, ki se je navzven kazal zlasti v zamenjavi do tedaj leseni stavb z zidanimi in s širjenjem mesta zunaj otoka. Pozdava je bila posledica priliva denarja, ki so ga prinesle državne službe, ko je mesto postal upravno (davčno, naborno) in sodno središče, sedež gozdne uprave, sedež cestne in drugih služb, kar je imelo za posledico večji promet ljudi in razvoj obrti.. Poslej je k prilivu denarja prispeval tudi ulov in "izvoz" v velikih rakov jelševcev iz spodnje Krke v 19. stoletju.

Vsestransko nazadovanje po drugi svetovni vojni

Že po prvi vojni se je napredek mesta, bržkone zaradi vojnih posledic in svetovne krize, skoraj ustavil, vendar so v njem ostale vse službe državnih organov, občina, hranilnica, pošta, orodništvo idr. Razgibano je bilo tudi društveno in kulturno življenje. Delovalo je okrog 50 obrtnih in nekaj polindustrijskih obratov ter nekaj trgovcev. Odgovorno je mogoče trdit, da je po drugi vojni mesto v svoji dolgi zgodovini razmeroma najbolj nazadovalo. Ukinjene in odseljene so bile vse državne službe (sodišče, finančna, gozdna idr.), ukinjena hranilnica in posojilnica, uničena so skoraj vsa možna jedra (okr. 50 obrtnikov idr.) za gospodarski napredek in zamenjana z neinventivnimi družbenimi podjetji. Sčasoma je bila ukinjena tudi občina, kar je, glede na zgodovinskega in kulturnega vidika, bil tehnokratski ukrep, uspešni kmetijska in vinarska zadruga pa sta postopoma poniknili v krškem agrokombinatu itd. To je imelo za posledico odliv še tistih človeških virov, ki bi utegnili nazadovanje vsaj zavreti, če že ne obrniti v razvoj.

Razmislek

Ni se mogoče znebiti vtisa, da je zastoj v razvoju za današnje mesto po svoje tudi neka srečna okoliščina. Zaradi zastaja je ohranjena srednjeveška urbana zasnova mesta in razpored gradnje podolnih hiš ob dveh ulicah, in to še na največjem slovenskem otoku sponči. Po mnenju Pirkovič-Kocbekove (1985) vse to nima para pri nas in morda tudi ne v Evropi. Kot takšno je staro mesto jedro urbanosti spomenik prve vrste in naravnibiser naše države ter prvozravnit turistična mikavost, ki jo je treba ohraniti tudi zanamcem in ustrezno izkoristiti za napredek kraja. Vendar mesto še naprej vegetira in caplja za splošnem civilizacijskim in gmotnim napredkom ter ga vsaj do neke mere lovi na delu kulturnega in izobraževalnega področja. Zaradi nemožnosti zaposlovanja mesta izgublja človeške vire, zlasti intelektualne, čeprav bi bila ena osnovnih nalog zadrževanje vsaj dela teh virov v povezavi s turističnim (zgodovinskim, kulturnim) in mehkih (sosnaravnimi) oblikami gospodarstva. Eden osnovnih pogojev pa je tudi ozdravitev kemično in komunalno onesnažene Krke ne le radi Kostanjevice, temveč tudi zaradi Kostanjevice, ker je Krka vizualno še neokrnjena v celoti najdaljša slovenska reka in izjemna naravna dediščina ter kot taka tudi simbol naše domovine. Nedavna proglašitev Kostanjevice na Krki za zgodovinski in kulturni (in naravni) spomenik ter začetek korenite prenove mestne infrastrukture vzbujata, seveda ob vsestranski podpori skupnosti in zavzetosti prebivalcev, nekaj upanja (prsto po Prešernu) "da bodo vremena mestu in mesnom se zjasnila".

Prometnice

Skozi mesto je ves čas potekal del deželne ceste Kranjska - Hrvaska in sta v mestu bila dva mosta. V že opešani Kostanjevici pa so bržkone bolj kakor drugod prispevale k zastaju. Kuga in lakte so mestno prebivalstvo v 17. stoletju bilo mesto, v katerem so bile razen treh ali štirih vse druge stavbe lesene, trikrat upeljeno, kar je seveda poglabljalo zastoj.

Posebna naravna nesreča Kostanjevica pa so bile poplave Krke, o katerih v daljnjem preteklosti ni podatkov. Po pogostosti višjih poplav proti koncu 19. stoletja in med vojnami je mogoče sklepiti, da so ves čas obstoja ogrožale mesto in priobrežne površine v okolici. Zaradi nevarnosti poplav so bile tveganje oz. nemogoče resnejše naložbe na otoku in v okolici. Torej sta tudi poplavnost mesta in močvirnost okolice prispevali, da se mesto ni razvijalo v gospodarskem in urbanem smislu besede.

Naravne nesreče

Kuga, lakte in požari so prizadeli tudi druge mestne naselbine. V že opešani Kostanjevici pa so bržkone bolj kakor drugod prispevale k zastaju. Kuga in lakte so mestno prebivalstvo v 17. stoletju bilo mesto, v katerem so bile razen treh ali štirih vse druge stavbe lesene, trikrat upeljeno, kar je seveda poglabljalo zastoj.

Posebna naravna nesreča Kostanjevica pa so bile poplave Krke, o katerih v daljnjem preteklosti ni podatkov. Po pogostosti višjih poplav proti koncu 19. stoletja in med vojnami je mogoče sklepiti, da so ves čas obstoja ogrožale mesto in priobrežne površine v okolici. Zaradi nevarnosti poplav so bile tveganje oz. nemogoče resnejše naložbe na otoku in v okolici. Torej sta tudi poplavnost mesta in močvirnost okolice prispevali, da se mesto ni razvijalo v gospodarskem in urbanem smislu besede.

Trgovske razmere

Gruden v Zgodovini slovenskega naroda piše, da je škof Hren skupaj z vicedomom po reformaciji naslovil pritožbo na nadvojvodvo Ferdinandu, v kateri obsoja t.i. kmečko trgovino, ki je v veliko škodo mestom in trgom. Slednja so na deželnih zborih zahtevala, da se ta kmetska trgovina odpravi, kar jim je tudi uspelo. Vendar je mogočno plemstvo oviralo izvršitev odprave tako, da preko svojih sodišč podložnikom prepoedi ni razglasilo, in je tudi samo težilo k prisvajanju trgovine s presežki pridelkov svojih podložnikov. Zato, meni Hren, nazadujejo vsi trgi in mesta na Kranjskem, med njimi tudi Kostanjevica. Polovica krajev ostaja prazna, hiše razpadajo, ker so mesta in

Mestni godci - Mestni godci hodijo gost, kendar je čigav god, celo na kmete, v Bršlinu goditi trem Jožefom.

Paša je sramotno delo - Deklo je težko dobiti ali celo nemogoče, ako bi moral v službi tudi pasti. Mlaji rod zmatra to sploh za sramotno, starejši ljudje pa se često za to jeze, češ da dober posel opravlja rad vsako potrebno delo - paša da ni nič grdega etc.

Smešna slovenska muha - Če kdo kamo gre, ne nosi rad tje marele etc, ampak pušča to raje nekoliko, včasi celo uro in še več bliže pri kaki žlahtali zlancu.

Samo da ni blizu - Novo orodje ali poprava starega in stare oprave naroča se često raje kje daleč pri kakem mojstru, ki ga lkrat še le spozna. N. preklobuk F. dal počniti v Mirni, če ravno je v mestu dosti klobučarjev. Mirenčan ga črni že štir meseca in ga še ni prinesel. F. peljal se nalaži klobuka v Mirno peč na semenj in bo potrošil ondi morda dvakrat toliko kolikor bo za čmilo dal - mogoče tudi da se je peljal zastonj in da je črni klobuk še dan današnji v Mirni.

750 LET PROGLASITVE MESTA

Zakaj je Kostanjevica ostala le mestece

POPLAVE, POSEBNA NESREČA MESTA - Poplavljena Kostanjevica, okrog leta 1933. (Foto: F. Rabuse)

podložni poti: proti Ljubljani ob zgornji Krki in dolini Temenice (cilj Jadran); proti Hrvaski čez Mehovo in Gorjance (cilj Jadran); ob spodnji Krki čez Kostanjevico in Brežice oz. Čatež proti Hrvaski, Štajerski in Ogrski. Zaradi ugodnega prometnega položaja je Novo mesto prevezlo del trgovine s Hrvasko, ki je dotele potekala vsaj deloma čez Kostanjevico. Novo mesto je bilo bolj središčna točka Dolenjske kakor Kostanjevica, z obsežnejšim kmetijskim zaledjem, to je, obdano z vencem gospoščin in gradov (Bajnof, Čretež, Graben, Gracarjev turn, Hmeljnik, Klevevž, Mehovo, Otočec, Prežek, Soteska, Stari grad, Struga, Zalog, Žužemberk in pozneje Grm, Ka-

Ceprov na Dolenjskem prevladuje govedoreja, je v zadnjem času mogoče opaziti vsi več gospodarstev tudi z drugimi živalmi, tudi s kozami. Nekateri kmetje jih imajo le nekaj, da namesto njih pridno postrgajo vse meje in bregove, ki jih je s kozilnicu težko obdelati, ali da z njimi razveselijo majhne otroke, najde pa se tudi kakšen zanesenjak, ki se odloči prav za kozjerejo. Vincencij Čepon iz Stiče se skupaj z ženo že trete leto ukvarja s kozjerejo in sirarstvom. Edina v Sloveniji izdeluje kozji polnasti mleki sir camembert s specjalno camembert plesnijo z okusom po šampinjonih, ki ni le okusen, pač pa tudi zelo zdrav.

Ceponova sta Ljubljancana, nikoli nista živelna na kmetijah, pa vendarle se sedaj na podeželju v Stični počutita srečno med svojimi kozami. Vincencij je po poklicu gradbenik in kar 22 let je delal na tem področju, žena pa je gimnazijalska maturantka in je (studirala je farmacijo). Na Dolenjsku sta prišla nenačrtovano. V Stični sta pogosto obiskovala nekega svojega prijatelja, ki jima je povedal, da v bližini nekdo prodaja zastarel kmetijo. Odločitev je bila hitra: pred tremi leti sta pustila svojo avtosolo, kjer sta od leta 1990 oba inštruirala, prodala hišo z vrtom in se iz Ljub-

ljane preselila na 7 hektarov veliko zapuščeno kmetijo na 405 metrih nadmorske višine. "Mnogi tega ne razumejo povsem in se jim zdaja čudaška, toda nama ni žal. Kaj je lepšega, kot živeti z naravo?" menita Čeponova.

Gradnja hiše in hleva

Čakalo ju je veliko dela, saj sta morala zgraditi novo hišo in hlev za koze, ki je zdaj nared. Marsikdo bi si mislil, da o kozjereji - odločila sta se za mlečno usmeritev - nista imela pojma, pa ni bilo čisto tako. Vincencij je namreč v začetku devetdesetih mesec dni preživel v pašni skupnosti na kobarškem Stolu. Tam je spoznal, kako se gojijo koze. Učili so tudi sirarstva in navdušenje je naredilo svoje.

Osnovno čredo koz sta Čeponova kupila v Senožečah. Odločila sta se za rjavno nemško srnasto pasmo alpina z rodonikami. Začela sta s 15 kozami, zdaj se jih na njunih pašnikih in v hlevu gnete okrog 40. "Letos spomladi smo imeli prvič mlade. Ponavadi imajo koz po dva mladiča, pri nas smo imeli že tudi trojčke. Nekaj smo jih prodali za plemje, nekaj jih je šlo za zakol. Za tri meseca bomo zdaj zaključili z molžo, kajti januarja ali

KOZJEREJA IN SIRARSTVO ČEPON

Kozji sir camembert za zdravje

februarja bomo imeli spet mladino." je zadovoljen Vincencij. V novem hlevu, ki je prirejen za prosto rejo koz in katerem je večino del opravil kar sam, je prostora za 75 molznic in še za toliko mladičev.

Koze so inteligentne živali

Delovni dan se pri Čeponovih začne kar zgodaj. Zakon vstaneta okrog sedmih, v pol ure je končana molzna in nato koze spustita na pašo na bližnje ograjene travnike ob gozdu. "Cimveč morajo biti zunanj, sicer pa imajo rade lepo vreme. Navajene so na sonce, moti jih megla, ne marajo dežja in sploh mokrilo. So zelo ciste in predvsem inteligentne živali, čeprav se sliši smeho. Jaz pravim, da moraš razmisljati eno črtico pred njimi, da shajš," se pošali Čeponova. Zvezčer se koze vrnejo v hlev, kjer je še enkrat na sporednu molzna in seveda dodatni obroki sena in krmil.

Polovico krme dobijo iz svoje kmetije, polovico jo dokupijo. "Stremim k temu, da je vse čim bolj naravno. Nobenih gnojil, silaže ali kaj podobnega. To je zame že umetno. Ne maram forsiranja za vsako ceno," je razlagal Vincencij. Zanimivo je, da govedo na paši uživa okrog 18 vrst bilk, trav, listja, lubja in podobnega, koze pa kar 48 vrst, zato sta tudi kozje mleko in sir veliko bolj zdrava in kvalitetna. Zima in sneg sta zdaj kriva, da so koze po ves dan v hlevu v bodo na pašo morale počakati do pomladi.

Zahlevna izdelava kozjega sira

Na željo dr. Bogdana Perka z ljubljanske biotehniške fakultete sta Čeponova odločila za izdelavo

specializiranega sira - za sir francoskega porekla iz Normandije, ki se imenuje kozji sir camembert, oplemeniten s specjalno camembert plesnijo in vonjem po šampinjonih. Tega tipa sira ne dela še nihče v Sloveniji. Podoben sir je tudi brie. Ravno izdelava sira je zahtevna in vzame največ časa. Vincencij se je vsak dan loti takoj po molži in konča še okrog 13. ure. Trenutno na dan pridelava okrog šest kilogramov sira, spomladi bo količina približno dvanajst večja. Mleko je treba termično obdelati, zasiriti, sir nato oblikovati v 125- do 200-gramskih hlebčkih, počakati, da fermentira, ga nasoliti in nanj nabrizgati žlahno belo plesen. Plesen nato pet do osmih dni zori v posebnih pogojih v komori, ko je razvita, pa se hlebčke sira pakira v folijo z deklaracijo. Hlebček stane

350 tolarjev, kar je cena, ki je skoraj da vsakemu dostopna.

Da gre to Vincenciju dobro od rok, dokazuje tudi nagrada. Kulturno društvo "Pepca Čehovin Tatjana" iz Senožeč je namreč Vincenciju, ko je prvci sodeloval na prireditvi pastirskih iger, ocenjevanju sirov, izdelkov iz mleka ovc, koz in drobnice, podelilo diplomo za ekstra kakovostni razred kozjega sira camembert. Poleg diplome so ga razveselili s 400 kilogrami krmil, ki so, kot pravi sam, prisile še kako prav. Čeponova poleg kozjega sira delata tudi skuto, iz nje pa se razne vrste namazov, ki jim dodajata česen, poper, peteršilj, paprika, požljivi pač. Spomladi bosta svojo ponudbo obogatila še z jogurtom iz kozjega mleka.

V kozjerejo sta zakonca vložila veliko truda, skrb, dela, pa tudi denarja. Brez dobre opreme ne gre in samo nova večja komora, ki jo nujno potrebujejo, stane 600 tosič tolarjev. "Dosej nisva dobila še nobene subvencije, le od stiške Kmetijske zadruge sva zdaj dobila kredit za nov večji kotel," povesta Čeponova in dodata, da se bo pravilnost njune odločitve šele pokazala v rentabilnosti. Dobro sodeljevanje z Veterinarsko postajo Ivančna Gorica, čeprav preventivo, če je le mogoče, opravlja sama. Žalostno pa je, da je katastroški dohodek njune kmetije premajhen, da bi si Vincencij lahko "privočil" plačevanje pokojninskega prispevka. Osnova znaša 104 tisoč, njuj katastroški dohodek pa le 74 tisoč tolarjev.

Okrog dvesto činil

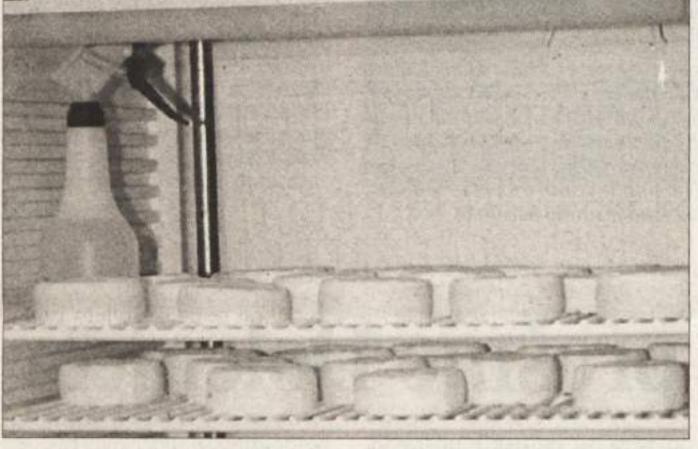
Skoraj dve leti na Čeponovi kmetiji vzbogajo tudi činile, s čimer se

Vincencij Čepon

KOZE IMAJO RADE SVOJEGA GOSPODARA - Ob obisku so koze pridno obirale grmičevja in trgate travo, ko pa se jim je približal gospodar, so takoj pritekle k njemu, veseli njegovega obiska. (Foto: L.M.)

KOMORA, KJER ZORI PLESEN - Čeponov sir je izreden prav zaradi specjalne plesni camembert, ki zori v posebni komori (na sliki).

POTREBUJEJO VODO - Šampinjone je treba redno zavljati, pomembni pa sta tudi prava temperatura in vlažnost zraka. (Foto: B. D. G.)

PRI OBIRANJU - Pri prvem obiranju je največ gob, potem v tedenskih razmikih šampinjone berejo še dva- ali trikrat. (Foto: B. D. G.)

GOBARSTVO - ZAMUJENA PRILOŽNOST?

Bernikovi gredo vsak dan po gobe

Letošnja izredno bogata bera samoniklih gob v naših gozdovih je dobra razredčila kupcu gojenih gob. V Sloveniji radi stikamo za gobami po gozdovih in tudi zato se gojenje gob ni razvilo do take mere, kot bi se lahko. Kljub vsemu pa se poraba gojenih gob močno povečuje tudi pri nas. Po eni strani zato, ker gobe vse bolj vključujemo v jedilnike in ker gojenje gobe veljajo za zdravo in neoporenko hrano, in po drugi, ker je zakon zaščitil avtohtone gobe v gozdovih. Slovenija žal priložnosti za razvoj gobarstva in dodatno zaposlovjanje na podeželju dosej ni izkoristila. V času čakanja na članstvo v Evropski uniji je pozabila na razvoj in zaščito domačih pridelavcev v letih njih tudi gob.

Kot pravi Marija Orešnik iz Poslovnega združenja prehrane Slovenije je stanje še posebej kritično prav pri pridelavi gob. Slovenija vsekako leto uvozi tri četrtine vseh porabljenih gojenih gob pri nas (1.200 ton). Slovenci po ocenah tega združenja pojemno 1.600 ton svežih, konzerviranih in zamrznjenih gojenih gob letno. Danes večina gojenih gob svoj pridelek prodaja v sveči obliki, ker jim to prinaša največje zasluge, vendar bi moral pospeševati porabo gojenih gob tudi zato, ker so samonikle gobe onesnažene s težkimi kovinami ter radioaktivnimi stranicijem in cezijem. Dr. Pohleven še poudarja, da bi za gojenje gob lahko koristno uporabili odpadne survine kmetijstva in lesne industrije, že porabljen substrat pa je mogoče uporabiti kot gnojilo ali za živinsko krmno. Zavzemata, da bi v študiju agronomije uvedli predmet o gojenju gob, ustavnili razvojni center gobarstva ter vzpostavili nadzor nad kakovostjo survin in pridelanih gob. Na ta način bi zaščitili gojenje.

Po približnih ocenah smo v letu 1997 v Sloveniji pridelali 1.200 ton gojenih gob, največ šampinjonov, in manj kot 100 ton ostrigov in shiitak. Proizvodnja gob temelji predvsem na uvoženju že zasejanem kompostu. Uvozimo ga 3,4 tone letno, medtem ko ga doma pripravimo le dobro poldrugo tono. Potrošnja gob v naši državi je precej večja od pridelave, zato vsako leto uvozimo vsaj 3.500 ton konzerviranih gob (največ iz Kitajske in Madžarske), gobe pa uvažajo tudi za predelavo. Ta se zanima za večje količine in redno dobavo gob ali vsaj za načrtovanjo dobavo občasnih

večjih količin (vsaj dve do tri tone naenkrat), vendar vsega tega malih in nepovezanih pridelovalci ne zmorejo.

Na trgu vlada nered

Na nered na trgu gob je nedavno v Gornji Radgoni opozoril Anton Prošnik iz družbe Gosad. Projekt kooperacijske pridelave gob za predelavo v Sloveniji niti ni dobro zaživel, v preteklih letih pa se je ob pridelavi gob razvilo mnogo donosnejše prekupevanje, in to na sivem trgu. Ob takem stanju na domačem trgu, so k nam začeli prihajati tudi konkurenki, ki uspešno ponujajo sveže gobe po ugodnih cenah, saj so dobro organizirani in imajo doma državno podprtje. Prošnik je poučil, da sta v državah, kjer je pridelava gob razvita, pridelovalci in pridelovalci v preteklosti.

Dr. Franc Pohleven iz Biotehniške fakultete ocenjuje, da je slovenska država v zadnjih letih na področju gobarstva uspešno uredila le eno stvar - organizirala je od kup v izvoz samoniklih gob, kar dela škodo našim gozdovom, zato bi morali izvoz prepovedati in spodbujati gojenje raznovrstnih gob. Država bi morala pospeševati porabo gojenih gob tudi zato, ker so samonikle gobe onesnažene s težkimi kovinami ter radioaktivnimi stranicijem in cezijem. Dr. Pohleven še poudarja, da bi za gojenje gob lahko koristno uporabili odpadne survine kmetijstva in lesne industrije, že porabljen substrat pa je mogoče uporabiti kot gnojilo ali za živinsko krmno. Zavzemata, da bi v študiju agronomije uvedli predmet o gojenju gob, ustavnili razvojni center gobarstva ter vzpostavili nadzor nad kakovostjo survin in pridelanih gob. Na ta način bi zaščitili gojenje.

Društvo gojenje gob Slovenije pripravlja strategijo razvoja te dejavnosti pri nas in se zavzema, da bi jo priznali kot kmetijsko panogo in s tem dosegli tudi denarno podprtje države. Prizadeva se tudi za razvoj domačih pridelavcev substratov za raznovrstne gobe in za osveščanje potrošnikov ter za kontrolno uvozo nekakovostnih cenih gob.

Društvo gojenje gob Slovenije pripravlja strategijo razvoja te dejavnosti pri nas in se zavzema, da bi jo priznali kot kmetijsko panogo in s tem dosegli tudi denarno podprtje države. Prizadeva se tudi za razvoj domačih pridelavcev substratov za raznovrstne gobe in za osveščanje potrošnikov ter za kontrolno uvozo nekakovostnih cenih gob.

Največji v Posavju

S prizadevanji društva, še posebej pa s kontrolo uvoženih gob iz Madžarske ali Kitajske se strinjajo tudi Bernikovi iz Brestanice. Gobe so začeli gojiti leta 1990 in imajo tako najstarejšo in največjo uradno registrirano gobarstvo v Posavju. Seveda je okoli še kar nekaj pridelovalcev z gobernami po garažah in kleteh, ki nimajo hladilnikov, zato morajo takrat, ko imajo bero, ves pridelek

prodati, najpogosteje pod ceno. "Veliko gojiteljev se je že poskusilo z gojenjem gob, a jih je mnogo dejavnost opustilo, ker zahteva resnost, pedantnost, čistoč in stalno pripravljenost za delo. Pri nas ni dopusta," pravita Vida in Janez, ki jima pri delu izdatno pomagata sinova Tadej in Marko.

Gobarstvo Bernik zdaj letno pridelava okrog 15 do 20 ton šampinjonov, pred 8 leti pa so začeli kot mnogi drugi v kleti. Ko je družina spoznala, da se da z gobarstvom zaslužiti, je dejavnost širila, tako da se danes z njem preživila. V letu 1992 so Bernikovi pridobili 4 govitvene prostore, lani pa so zgradili še dodatnega, večjega in bolj sodobnega. Gojitevna celica, ki ima zmogljivost 8 do 24 ton na leto, stane od 100 do 220 tisoč nemških mark. Če stejejo vse stroške, tudi tiste z gradnjo, potrebno dokumentacijo in podobnim, so tudi Bernikovi vložili v proizvodnjo nekaj takega. Dejavnost zahteva vso opremo naenkrat vključeno s klimatskimi napravami in napravami za vzdrževanje temperature, kar je za male samostojne podjetnike, kakršna je Vida Bernik, lahko velika težava, saj kakšnih ugodnih kreditov za začetek ni mogoče dobiti.

Šampinjone gojijo na substratu, ki je pripravljen in tudi že okužen z micelijem v Italiji. Tak briket s kompostom, fermentiran, pasteriziran in okužen s trosi, se pri Bernikovih pri določeni temperaturi zraka in komposta inkubira 14 dni, nakar nanič nasujejo pokriveno zemljo, jo razkužijo in zaliijo. Potem dva dni nihče ne sme vstopiti v prostor. Prst zalijava nato vsak drugi dan, nato jo 8. do 9. dan premešajo, že po 7-ih dneh pa začno zmanjševati temperaturo v prostoru, da se zmanjša tudi temperatura komposta. Po 38 dneh se prične obiranje šampinjonov. Največja bera je pri prvem obiranju, kakršnega so imeli tudi ob našem obisku. Obiranje se ponovi tri do štirikrat v približno tedenskih razmikih, potem šampinjoni se vznikajo, a pridelava ni več donosna. Obirajo ročno, medtem ko se pripravljajo in polnjenju substrata pomagajo s posebnim strojem.

Sami do kupcev

Pri gojenju v petih različnih celičah skrbijo za ustrezni zamik, tako da imajo vsakih 14 dni polnjenje. Odkar imajo 4 celice, še posebej pa od lani, ko so pridobili še eno, jim to omogoča stalno oskrbo trga s svežimi šampinjonimi. Najslabše je s pridelavo poleti, ker je prostore težko primerno ohladiti in v njih vzdrževati primerno zračno vlaglo. Družina Bernik si je sama organizirala svoj trgovin in si pridobila številne predavljive v celo pospešje prebavo. Za nekatere gobe so tudi dokazali, da imajo zdravilni učinek (shiitake, velika zraščenka, svetlikava polosčenka), saj vsebujejo snovi, ki delujejo antivirozno, antitumorno in znižujejo raven holesterolja v krvi.

ukvarja predvsem gospa. To so glodinci iz družine volnenih mišic, kožuhovinarji, katerih kožušček služijo za krzno. V naravi jih ni več, saj so jih iztrebili, zato se je začela farmska reja, ki pa še nje zadostuje vsemu povpraševanju. Se vedno je preveč žensk, ki si lahko privočijo jopo, kučno ali plašč iz krzna činile, čeprav takšen plašč, za katerega je potreben okrog 120 kožic, stane kar od 150 do 400 tisoč nemških mark. "Imamo 200 živali, okrog 62 je plemenih samičk. Začetek je že zelo drag. Družina s petimi osmiljimi marmozetti pa jih je imeti vsaj pet," je pripovedovala Čeponova in pestovala svojo ljubljenko. Činile imajo zelo gosto dlako - za lažjo predstavo: iz enega lasnega mesička zraste približno 20 do 60 dlak. V mesecih mesečih je krzno zrelo in živali takrat oddajo.

VAROVANJE DEDIŠČINE

Krajinski park Kolpa je razglašen

Lahko rečemo, da imajo Belokranjci velik smisel za ohranjanje svoje dediščine, ki so jo z podobedovi od svojih prednikov, saj so zavestno nekatere najvrednejše predele ohranjenih območij naravne in kulturne dediščine zavarovali bodisi kot območja krajinskega parka ali naravnega spomenika. V pondeljek, 9.11.1998, se je že zavarovanemu Krajinskemu parku Lahinja in naravnemu spomeniku reki Krupi pridružil še Krajinski park Kolpa.

Glavna naravna znamenitost Krajinskega parka Kolpa je reka Kolpa, ki skupaj s poplavljeno ravnico, strmimi pobočji, skrbno obdelanim vrtačastim svetom, steljniki in gozdovi sooblikuje edinstven belokranjski kraški svet, ki skriva tudi svojevrstni živalski in rastlinski svet. Da je prav tu že v preteklosti živel skromen, a kulturno bogat narod, pričajo: ohranjena kulturna krajina in številni objekti kulturne dediščine. Posebno varstvo je v parku namenjeno kar 16-im naravnim znamenitostim in okoli 40-im kulturnim spomenikom.

Od ideje do parka

Ideja o zavarovanju območja ob reki Kolpi je bila stara že kar dobro deset let. Prvotno je bil zasnovan park v sklopu Kočevskega naravnega parka, ki naj bi segal v Belo krajino vse do Damlja in bi zajemal tudi masiv Roga. Ker se z idejo o Kočevskem naravnem parku Belokranjci niso strinjali, so se vodile številne aktivnosti, ki so narekovali izdelavo posebnih strokovnih podlag za razglasitev ožjega območja ob reki Kolpi vse do Metlike. Podrobnejše prostorske analize in inventarizacija ter valorizacija naravne in kulturne dediščine so pokazale, da je umeščana in strokovno utemeljena parkova razglasitev ožjega območja ob reki vse od Starega trga do

Fučkovcev. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta je na podlagi predhodnih raziskav rastlinstva in živalstva in že prej omenjenih prostorských analiz pripravil strokovne podlage za razglasitev parka a skupaj s kartografskim gradivom. Temeljito pripravljene strokovne podlage so vsebovale prirejene varstvene režime za posamezne cone kot tudi za posamezne zvrsti dediščine, kot take so občini služile kot osnova za pisanje odloka.

Odlok je bil v javni razgrnitvi več kot eno leto in pol, tako da so imeli lastniki zemljišč dovolj časa za podrobnejšo seznanitev z načrtovanim zavarovanjem. V vseh krajevnih skupnostih so bile organizirane javne razprave s predavanjem o namenu in pomenu zavarovanja. Prav vse javne obravnavane so bile zelo dobro obiskane in ponekod tudi razburljive, saj so si premnogi razlagali parkovno zavarovanje kot oviro v razvoju. Utemeljevanje, da gre za zavarovanje "parka za življenje", je naletelo na gluhu ušeza predvsem pri nekaterih posameznikih, ki so proti zavarovanju "iz principa" ali pa vidijo v zavarovanju oviro pri realizaciji svojih lastnih programov, ki so v nasprotju z režimi varstva.

Odlok vsebuje kratki opis parka, opise posameznih varstvenih con, varstvene režime za posamezne cone in zvrsti dediščine in splošni varstveni režim. Pomembno je poglavje: Varstvo in razvoj, ki določa, kaj vse je potrebno zagotoviti, da bo razvoj parka stekel usmerjeno. Poudarek je na usmerjenem razvoju dejavnosti, ki s svojimi posledicami v prostor nimajo negativnih ekoloških vplivov na ohranjanje naravnih in z delom pridobljenih vrednot tega območja. Te dejavnosti so predvsem kmetijstvo, turizem, gozdarstvo,

lov, ribolov, šport in rekreacija ter malo gospodarstvo. Z odlokom je predpisani in določen znak in logotip parka, ki se sestoji iz stilizirane praproti (rastlinska vrsta - značilnica belokranjskih steljnikov) v zgodnjem fazi svoje rasti in leži centralno v "rombu" s pobramnimi robovi. Motiv znaka je povzet z belokranjske pisanci, ki so značilne v okolici Adlešičev, sama silhueta praproti pa ponazarja lahko tudi mlinsko kolo, saj gre za reko, ob kateri je v preteklosti klopotalo kar nekaj mlinov. Kot vsak odlok se tudi ta konča s kazenskimi določbami, ki veljajo za kršenje odloka, v višini od 10.000 do 200.000 SIT. V posebni prilogi odloka je seznam parcelnih številice parka in posameznih kulturnih spomenikov in naravnih znamenitosti.

Nameni in cilji zavarovanja

Dejstvo je, da sta se občina in država s sprejetjem odloka zavezali, da bosta območje parka obnavljati prioritetsko v različnih razvojnih programih. Lahko rečemo, da je tudi s strani države park dodatna ponudba za razvoj teh krajev, saj je v mesecu juniju minister za okolje in prostor g. Pavle Gantar podpisal pismo o nameri o sodelovanju na območju parka.

Osnovni namen zavarovanja je stališča varstva in ohranjanja naravne in kulturne dediščine parka, ki je predvsem:

- zagotoviti aktivno varstvo, ohranjanje in vzdrževanje ter obnovu objektov naravne in kulturne dediščine v parku
- pospeševati in vzpodbujati tradicionalno obliko kmetovanja, domaćih obrti in dejavnosti, ki ne bodo ogrožale vrednot parka
- preprečevati razvoj nesprejemljivih dejavnosti in rabe tal, ki bi lahko razvrednotile naravno hranjeno predele parka

• zaustavitev upadanja števila lokalnega prebivalstva

- zagotovitev zaposlovanja
- vzpostavitev sistema upravljanja in oddajanja koncesij za opravljanje v parku parku primernih dejavnosti
- zagotoviti razvoj mehkega turizma
- vzpostavitev sistema davčnih vzpodbud, vzpodbud na področju kmetijstva, dopolnilnih dejavnosti, turizma in drobnega gospodarstva I
- izobraževanje in usposobljanje domačega prebivalstva za izvajanje in opravljanje določenih novih dejavnosti, ki jih bo park prinesel.

Da se bo varstvo in razvoj parka lahko usmerjeno izvajalo, bo nemudoma potrebno izdelati program varstva in razvoja parka (upravljalski načrt), kar tudi občino obvezuje sprejeti odlok. Neobhodno bo tudi dodeliti koncesije za upravljanje parka. Tudi tu je pričakovana pomoč države, saj gre za obmejno območje sosednjega Hrvaške.

Namen razglasitve je prav v tem, da se na zavarovanem območju ob reki doseže usklajen razvoj, ki bo prinesel lokalnim prebivalcem boljše možnosti za življenje. To pa bo ovisno predvsem od aktivnosti posameznih sektorjev na občinskem kot tudi na državnih ravni in seveda od samih prebivalcev parka in neposredne okolice. Če se bodo domačini sami prizadevali za ohranjanje in varstvo dediščine v parku in se zavedali možnosti razvoja, ki jih park lahko prinese, bo tudi ta park "postal park za življenje". Krajinski park Lahinja lahko, danes po desetih letih zavarovanja, tako že imenujemo.

MIRA IVANOVIĆ

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto.

NAŠE KORENINE

Ni se več vrnil v Ameriko

Otroci so bili že prej vajeni trdrega dela, zdaj so se morali navaditi tudi samostojno misli. Marija je v kuhi in na polju nadomestila mater, Jožek se je moral hitro vživeti v vlogo gospodarja in življenje je spet teklo naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domačinov, ki so po gozdovih tesale hrastove železniške prage ali postavljale ostrešja za gospodarska poslopja ali stanovanjske hiše vzdol Kolpe v Vinici. Tako je spet tekel naprej tudi na Peršičevi kmetiji. Ker ni bilo več tiste opore, za katero je svoj čas poskrbel oče iz Amerike, je bilo seveda precej trdo. Jožek, ki je moral hitro odrasti in se spoprijeti z vsakim delom, je čedalje pogosteje odhajal s skupinami domač

Zgodaj zjutraj, ko sva, zavita v dopoldansko meglo, peščala čez kitajsko-laoško mejo, sva se počutila olajšana. Za nama je bil ves napotovanja po tej deželi, vsa zaniknost, vsi nemogoči pogovori. Kasneje sva se v Laosu spraševala, zakaj sva sploh rnila na Kitajsko, zdaj, ko je minilo že kar nekaj mesecev, pa nama niti malo ni žal. Res je bilo naporno, a tudi toliko drugače kot kjerkoli druge, in če je bilo potovanje manj udobno in prvič prijetno, je bilo pa toliko bolj intenzivno in bogato.

V Hongkongu

V Hongkong sva pribljetela poletna po lokalnem času utrujena od štirinajsturnega letenja. Kljub razburjenju je utrujenost zmagala in najprej sva si poiskala prenočišče. To ni bilo težko, saj so na izhodu z letališča že čakale ženske, ki so na vsak način komplikoli hoteli priskrbili prenočišče. Opravila sva ogrevanje v pogajanju za ceno in se prepustila vodstvu eni od njih. Odpeljala nju je v center proti hotelu. Pod imenom hotel sva pričakovala vse preveč. Vodička nju je pripeljala pred ogromno stavbo v neverjetno glasni ulici, pred katere vhodom so stale razne stojnice z oblikami, menjalnice in razne druge trgovine. Število ljudi, ki so se tja natrpalji, ni bilo majhno. Poseben napor je bil potreben, da smo se z dvigalom pripeljali v šesto nadstropje. Dvigalo je bilo namejeno trem ali štirim ljudem, pripeljalo pa se nas je okoli deset, in to tako, da se jih je polovica z rokami uprla ob stene in dvignila noge, da jih merilec teže na tleh ni zaznal.

Zunaj sva bila pripravljena na ogled enega najbolj norih človeških mrviljic. Hongkong je zanimiva izkušnja. Těsnlo zložene neverjetno visoke in ozke stolpnice z miniaturimi stanovanj, mrgoleč množiče zaposlenih ljudi, zavidljiva gostota neonskih napisov, blišč velikih bogatih podjetij, zraven njih pa zanemarjene podrtje z zanikrnimi klima napravami, iz katerih se cedi črna voda in pod katerim vseeno sušijo perilo. Stavbe kar naprej rušijo in gradijo nove, se više. Rekord v najkrajšem življenju ima petnajstnadstropna stolpnica, ki so jo deset dni po otvoritvi zrušili in zgradili novo, višjo. Ljudje pa so vsi po vrsti zelo zaposleni, zaprti vase in vse, kar se zdi, da jim roji po glavi, je, da se jim mudi in da je treba na kakršenkoli način iztržili kak dolar. Med njimi se nisva počutila najbolje, zato sva po dveh dneh krenila dalje. Čeprav je bil Hongkong že kitajski, se to ni pozno. Še vedno je imel skoraj vso samostojnost, svojo valuto in tudi mejno kontrolo. Ko sva zapuščala stroge hongkonške carinike, sva vstopala v povsem drugačne ljudi in šele tu se je potovanje zares začelo.

Za mejo...

Od trenutka, ko sva z ladjo pripipa na kitajska tla, nama ni bilo z ničimer prizaneseno. Najprej sva se prisiljena srečati s straniščem, zaradi katerega na Kitajskem marsik turist raje ne je, kot da bi ga moral uporabljati. Poleg umazanju je ena od posebnosti javnih stranišč, da so narejena tako, da med opravljanjem velike potrebe gledaš naravnost v oči kolegu, ki enako počne na drugi strani. Njih to ne moti, zato pač tudi naju ni smelo. Po stranišču izkušnji nuju je čakala nova komuniciranje z domačini. Taksist, ki nuju je peljal do mesta, sva potvedala, da sva namenjena v Yangshou. Najprej sva zvedela, da avtobusne postaje ni, potem, da je, ampak da avtobusi ne vozijo v Yangshou in da je edina možnost priti tja, ladja. Potem nuju je peljal na avtobusno postajo in zadovoljno kimal. Naslednji podvig je bil še težji. Ugotoviti sva morala, kateri avtobus in ob kateri uri odpelje proti Yangshouju, ter se pogoditi za ceno. Vso pomnoč, ki sva jo imela, nama je nudil popotni slovarček, vendar na žalost ni bil uporaben, saj večina nizala brati, drugi pa so se bolj zavabali s tem, da so prelistavali slovarček, kot da bi poskušali razumeti, kaj hočeva.

Na koncu sva se usedla na avtobus, za katerega se nama je naj-

STUDENTSKA POPOTOVANJA

Po Kitajski, deželi strahovitih nasprotij

bolj zdelo, da bo šel v Yangshou, plačala karto in čakala. Po petih urah smo se premaknili za deset metrov, po nadaljnji uri pa smo le krenili. Takrat seveda nisva bila odločena kam, a bila sva dobre volje. Kitajska karaoke glasba je napolnila avtobus in ušesa so bolela, a nisva si mogla kaj, da se ne bi na vso moč režala, vse dokler nisva zaspala.

Razdalje na Kitajskem so ogromne, zato so avtobusi za silo udobni. Sedeži so ponavadi spremenjeni v dvonadstropna ležišča, med katerimi je ozek hodnik. Seveda ni s polnim nahrbtnikom kaj lahko priti do svojega sedeža, tudi ležišča so narejena za domačine, ki so vsaj za pol metra nižji od nas. Najhuje pa je na avtobusu to, da nihče od kitajskih potnikov ni pripravljen za eno nočo pustiti grozne navade - pljuvanja. Kitajci pljuvajo. Pljuvajo, ker so prehljeni in ker so tako navajeni. Pljuvajo povsod. Na cesti, skozi okna, na vlaku in na avtobusu. Na avtobusu pljuvajo na ozek hodnik med posteljama in verjetno ni treba osebej poudarjati, da ne zadenejo vedno. Ležati spodaj je tako nevarno in prav pravilo je: leži zgoraj, pa čeprav se skoraj zadusiš v cigaretrem dimu! Tako sva na srečo storila, ne da bi vedela zakaj.

Yangshou je eden redkih otočkov na Kitajskem, ki so toliko prilagojeni zahodnim turistom, da lahko za zajtrk dobriš muesli in jogurt, v barbi na videu vidiš dokaj nove hollywoodske filme, ješ banane palačinke in se za par dni sprostil od naporne Kitajske. Čez dan lahko za eno marko najameš kolo in odkrivaš nenavadno in lepo okolico, polno ostrih apnenčastih vzpetin in kraških jam, ter reko Li, ki jo imajo domačini za najlepšo reko na svetu. Seveda je zaradi vseh teh privlačnosti tudi gostota turistov tu zelo povečana, še posebej izstopajo Američani, ki v mestih, kot je to, ostajajo po več tednov. Domačini so turistov navajeni in jih na vsakem vogalu oblegajo s ponudbami za turistično vodstvo po okolici. Vsi so opremjeni z zvezkom, v katerem imajo kak povalen stavek v vseh možnih jezikih. Kar nekaj jih je imelo tudi podpis slovenskega popotnika. Če tvojega jezika še ne premorejo, so te pripravljeni voditi skoraj zastonj, toliko se jim tvoje besede v njihovem zvezku zdijo vredne, čeprav jih ne razumejo. Svoje usluge pa žal ponujajo precej visljivo, in kakor hitro pokažeš najmanjše zanimanje za njihove nagovore, se jih zlepa ne znebiš. Potrudila sva se in uspela v petih dneh podleči le enkrat, in še to le napol: šla sva k neki ženski v neko vas na večerjo. Najprej sva mislila, da bova v kuhinji gledala, a po nekaj uvodnih potezah sva se odločila, da bova raje jedla. Kuhinja ni bila vgor čistoče, a hrana je bila okusna in - nisva dobila driske.

Avtobusni rodeo

Pot sva iz Yangshouja nadaljevala po manj obiskanih delih dežele. Prevoz je bil ne samo zamuden, ampak tudi izjemno razburljiv. Ko sva v Sangjangu sedla na avtobus za Fulu, je bilo v avtobusu že nekaj nenavadnih reči. Na sredini med sedeži je bil kup oglja, malo naprej pa kup mandarin. Prebila sva se čeznj in sedla povsem zadaj. Napaka! Cesta je bila kot vse lokalne ceste in se malo bolj jamasta, še bolj pa se očitno to ni zdelo nič posebnega in je pritiskal na plin kot za stavo, zato sva s Petro na zadnjih sedežih poskakovala kot žogi. Kmalu nisva več mogla držati nahrtnikov v naročju, in pustila sva ju, da se sami znajdejo med premogom in mandarinami. Raje sva se močno oklenila sedežev pred nama, ki so nista nudili zaščito pred trčenji z glavo ob strop. Žal pa ta zaščita ni trajala dolgo, saj sta sedeža čez par minut preprosto odpadla in v nadaljevanju vožnje poskakovala po kupu mandarin. Poleg vseh teh nevšečnosti se je močno prahlilo in skozi vedno odprta okna je prah povsem napolnil avtobus, tako da

na končni postaji nisva imela črnih le oblek, ampak tudi ušesa in slino v ustih. Po kitajski navadi sva pljunila in se odpravila dalje. Po avtobusnem rodeu sva se peljala še z ladjo, na kateri turistov ne vidijo pogosto.

Kitajsko podeželje

Provinca Guizhou, kjer sva za teden dni obtičala, je najrevnejša provinca na Kitajskem. Nepismenih je preko osemdeset odstotkov ljudi, preživljajo se s pridevovanjem rija zase. Zdi se, da imajo hrane ravno toliko, da niso lačni, česa drugega pa nimajo. Prevoz je za njihove razmere izjemno drag in večna si ga sploh ne more privoščiti, zato lahko svet raziščeo le peš. Tako mnogi med njimi v življenju niso videli več kot svojo in sosednjo vas. Ob teh podatkih nuju je močno presenetila njihova prijaznost in gostoljubnost.

Čeprav nimajo tako rekoč nič, so nuju vedno vabilni v hiše ter nama ponudili hrano in pičajo. Še prav posebej sva se morala potruditi, ko sva jih hotela v zameno pustiti kakej denarja. Ponudili so namato, kar jeho sami. V kuhinji, kjer so bila tla iz steptane zemlje, smo posedli na lesene šture okoli velekega kotla. Jedli smo kuhan riž, zraven pa nekakšno polivko, začinjeno z mandarinovimi olupki in raznimi drugimi začimbami, v katero so namočili sveže solatne liste. Kljub skromnosti je bila hrana izjemno okusna.

Na Kitajskem živi preko petdeset etničnih manjšin, ki vsaka na svoj način nekako še ohranja svoje običaje, čeprav vlada za-

ljudmi in smrdljive. Prijetno pa so naju presenetile hribovske manjšinske vasi, ki so kljub revščini čiste, slikovite, med prostornimi lepo izdelanimi lesenihi hišami pa vodijo urejene tlakovane poti. Po hribih, med katerimi sva se potikala, je manjšinskih vasic vse polno, v njih se ljudje še oblačijo v tradicionalna pisana oblačila in spoštujejo stare običaje. Tradicionalna ženska oblačila so kričeče pisana, medtem ko se moški oblačijo nevpadljivo, manjšine pa med samo najlažje loči po pokrivalih, s katerimi si ženske pokrijejo dolge, v kito spletene lase. Prava poslastica pa je oči je ustaviti se v vasi na tržnici dan. Po cesti in ob njej mrgoli pisani ženski in otrok vseh okoliških manjšin, ki so prepeščili po več ur, da so se lahko udeležili semnja.

Potem sva zapustila provinco Guizhou in se po sedemnajsturnem vožnji z vlakom pripeljala v čisto drug svet, v Kunming v provinci Yunnan, v kot goba po dežju rastoče velemesto. Kunming je moderno mesto, kjer bogati Kitajci hodijo okoli z mobiteli in se oblačijo po francoski modi. Nasprotno tem, kar sva pred dvema dnevoma videla v vasičah, je strahotno. Visoke stolpnice, steklo, reklame, veleblagovnice in fine restavracije. Ostalo je še nekaj starejših ulic, ki pa z veliko hitrostjo izginjajo in na njihovih mestih rastejo poslovni objekti. Ljudi iz teh ulic preseljujejo v stanovanjske bloke na obrobju mesta. Kljub vsej poslovni naravnosti pa Kunming ni neprijetno mesto. Podnebje je zelo ugodno, kar pove tudi ime mesta, ki v kitajščini pomeni "pomladno mesto". Ko se zjutraj sprehaš naokoli, v vsaki parku vidiš ljudi, ki telovadijo, eni tai-chi, drugi aerobiko, tretji igrajo badminton. Okoli mesta je polno kulturnih in naravnih znamenitosti, raznih templjev, jezer, podzemnih jam in "kamnitih gozdov", kot imenujejo apnenčaste skalne formacije, ki dajejo vltis, da so gozd. Obiskala sva nekaj znamenitosti in po nekaj dneh "civiliziranega turizma" nadaljevala pot proti obroknem Tibeta. Čeprav se Kitajska v zadnjih letih gospodarsko izjemno hitro razvija, se to pozna le v mestih, razlika med podeželjem in urbanim okoljem pa se samo poglablja. Narodne manjšine in ostali revni ljudje so tako izolirani, da sploh ne morejo vedeti, kaj se v deželi dogaja. Tudi to je eden od vzrokov, zakaj tako ogromni kitajski

imperij lahko obstaja že toliko časa in zakaj lahko vlada tako močno drži niti v svojih rokah. Drugi vzrok pa je drugačna miselnost ljudi, ki jo po nekaj tednih kljub naporom težko razumeš.

Nočni trekking

Proti Tibetu se svet počasi, a vztrajno vzdigne v Lijiang, mesto, kjer sva se za nekaj dni utaborila, jo že na nadmorski višini 2400 m. Poleg pokrajine se spreminja, tudi ljudje, vedno več je Tibetancev, ki so bolj zagoreli v obrazu in imajo od ostalih Kitajcev drugačne oblikovane ličnice. Lijiang je center manjšine, imenovane Naxi, ki je ena redkih kitajskih manjšin, ki so skozi stoletja zelo dobro ohranile svoje običaje, zato je že mestu samo izjemno lepo, polno kanalov in mostičkov in starih lesnih hiš. Užitek se je bilo sprehajati po njem in počakati dva dni na avtobus, ki naj bi nju pripeljal do mesta, kjer se začne tridnevni trekking po soteski reke Yangce.

Na trekingu se nama je pridružil Alex iz Nemčije, ki sva ga srečala že na začetku potovanja in smo se v Lijiangu po naključju spet našli. Začetna točka trekkinga je mestec Quiautou, ki pa se nam je tako prislikalo, da na noben način ne bi ostali v njem čez noč, kot je mišljeno, ampak smo kar krenili na pot, čeprav je bilo že pozno popoldan, računaje, da se bomo že ustavili v kakšni vasiči in tam prespali. Pot so označevala rumene puščice, ki jih je narisal Sean, lastnik ene od treh planinskih koč ob poti. Začeli smo dobro in ob prekrasnem pogledu na okoliške pettisočake in na Yangce pod nimi zlažka premagovali kilometre. A kaj, ko do teme še nismo našli vasič, kjer bi prenočili. Pot se je začela strmo vzdigavati in vedno težje je bilo opaziti Seanove puščice. Kmalu se je popolnoma znočilo. Pomagati smo si morali z baterijo, in vsaka rumena puščica nam je prinesla vedno večje veselje. Sean je tako, ne da bi ga srečali, postal naš prijatelj.

Po kakih petih urah hoje smo sredi noči prispieli do neke vasi, kjer ni bilo luči, in če se ne bi oglašil pes, skoraj ne bi opazili hiš na naši lev. Z Alexom sva oklevala, strah nuju je bilo hoditi okoli hiš v temi, lahko nas napade pes ali pa nas ustrelji preplašen lastnik ali... Tokrat je Petra pokazala svoj pogum in naju prepricala, naj poskušimo. Plaho smo se prebijali do najbližje hiše. Ko smo hodili mimo nekega kamnitega zidu, je le malo od naših ušes zakrulila svinja, z baterijo smo posvetili v oči kravi, ki je neprivezanata na poti in strmelja v nas. Nazadnje pa smo prišli do kamnite lope, v kateri je gorel ogenj. Lopa je bila nekakšna dnevna soba, v njej je bilo ognjišče in studenec, okoli pa stekana zemlja. Ponudili so nam večerjo. Bil je seveda riž, a nam je nezansko teknil. Zraven riža smo pilili domače žganje in kmalu nam je bilo prijetno toplo. Okoli nas se je zbrala sva družina, mož in žena z dvema otrokom. Sporazumevali smo se z velikimi težavami, vendar smo, predvsem s pomočjo mlajšega sina, ki je bil izredno blist, nekaj misli le izmenjali. Po večerji so nam ponudili postelje, v katerih lahko spresimo. Bile so

to njihove postelje; niso bele udobne, zbitne so bile iz lesa, preko katerega so pognili rjavo, za vzglavnik pa je bilo z rjavo prekrito poleno. Hiša je bila prav tako zbita iz lesnih desk, a žal z mnogimi luknjami in spranjami, tako da je veter neusmiljeno pihal skozi.

Bil je to 31. december, kot nalašč za hojo. Protvečer smo prispieli v dolinico, kjer sta stali dve planinski koči, Seanova in Woodijeva. Nastanili smo se severna pri Seanu, s pomočjo katerega smo našli pot, a kmalu ugotovili, da so vsi ostali popotniki pri Woodiju. Bil je novotenčni večer in pridružili smo se pisani druščini v sosednji koči, kjer nam je kmalu postaljasno, da so vsi pri Woodiju zaradi dobre kuhinje. V prijetni družbi smo dočakali polnoč in proslavili novo leto.

Sončno slovo

V naslednjih dneh sva se vrnila v Lijiang in si za spremembijo privoščila letalski prevoz na jug province Yunnan, v tropsko Xishuangbanno. Po tri četrte ure trajajočem letenju smo pristali, in ko sva izstopila je v nju butnil val vročega zraka. Tamkajšnje drugačno podnebje vpliva tudi na ljudi, ki se vsi po vrsti smehljajo, igrajo na kitaro in razna druga glasbila, oblačeni so v lahka pisana oblačila. Stojnice se šibijo pod kipi ananasov in drugih tropskih sadjev. Tudi nuju se je polotila njihova dobra volja in naslednjem teden, ki sva ga preživelna na tem skrajnem jugu Kitajske, je bil sproščen, brezskrben in vesel, čisto drugačen od ostalih tednov do tedaj in lep zaključek najinega odkrivanja Kitajske.

PETRA KLEPEC

JURE DOBNIKAR

MODNI KOTIČEK

Krzano da ali ne?

Pračlovek je izrabil vse kvalitete, kar jih je nudila uveljena živila: meso za prehrano, kosti in zobe za orodje ter kožo oziroma krzano za obliko. Še sanjalo se mu ni, da bo krzano nekoč pomemben estetski element v kulturi oblačenja ljudi. Še več, nekaterim pomeni statusni simbol, s katerim opozorijo na svoje razkošno življenje, ne ozirajo se na proteste zaščitnikov živali.

Krzano je postal modno šele v 19. stoletju, vrhuncem priljubljenosti pa je doseglo na začetku 20. stoletja. Zelo priljubljene so bile tjušenje kože, ki so jih uporabljali za ogrinjala in oprijeto krojevje jakne, pozneje pa še za plašče. Poleg težkih vrhnjih oblačil so izdelovali tudi dodatke, kot so kučme, mufi, stole, obroke na ovratnikih in rokavih, tudi kot okras na dnevnih in večernih oblikah. In tako vse do danes.

INTERVJU Z REŽISERKO MAJO WEISS

Metliška zmagovalka mesta rož

Maja Weiss je mlada, komaj 33-letna režiserka iz Metlike iz izjemno ljubezni do filma. Diplomirala je filmsko in TV režijo na AGRFT v Ljubljani, nato pa je leta 1993 dobila evropsko filmsko štipendijo Nipkow program v Berlinu. Zavest o težkem ženskem položaju v tem poklicu jo je skozi vrsto naključij leta 1996 pripeljala do Margarethe von Trotta, s katero je imela intervju v Parizu. Vloga ženske - režiserke ji stalno daje nove impulze, zato je bila pobudnica, selektorica in organizatorka Prvega maratona slovenskega ženskega filma in videa v Ljubljani leta 1997. Hkrati je urejala spremni katalog. Poleg tega je s svojimi filmi sodelovala na vrsti festivalov, kot so: Neum, Portorož, Gorica-Gorica, Parma, Budimpešta, Salzburg, Karlovy Vary, Tel-Aviv, München, Giessen, Kassel, Leipzig, Edinburgh, Berlin, Utrecht... Nagrade, ki jih je na svoji še kratki filmski poti osvojila, so: Prešernova študentska nagrada, 1991; Zlata ptica, 1992; Šrebrni golob, Leipzig 1992; nagrada Egon-Erwin Kisch, Leipzig 1992; Antena Hungaria, Budimpešta 1995. Poleg tega se je v anali Portoroških filmskih festivalov vpisala kot nespornej znagovalka, saj je v sedmih letih kar trikrat dobila glavne nagrade, in sicer Najboljši slovenski film (Balcani revolveri), Portorož 1991, Najboljši slovenski film (Fant pobratim smrti), Portorož 1992, ter Najboljši slovenski kratki film (Adrian), Portorož 1998.

Si skorajda absolutna zmagovalka portoroškega festivala, saj si v njegovi kratki zgodbini letos zmagaže tretjič. Kakšno je tvoje mnenje o festivalu?

Maja Weiss: Zdi se mi, da sta zadnja dva festivala začela pridobivati vrednost med filmljari in televiziji. Zadnji dve leti je bila dvorana med projekcijami polna, posebno lansko leto, ko so bili po dolgem času predvajani kar štiri celovečerni filmi. Edino, kar bi si na tem festivalu še želela, je, da bi na projekcijah videla več srednjegolcev.

Na portoroških festivalih si zmagovala z različnimi filmskimi deli.

V času študija sem posnela t.i. Studentski film z naslovom Balkanski revolveri. Film je leta 1991 dobit zlato Badjurovo nagrado na prvem slovenskem filmskem maratonu, prav v Portorožu. Nagrado jo je delil s filmom Koza je preživel režiserja Saša Podgorška. To je bilo fantastično, saj sta bila oba filma študentska, zmagała pa sta v kategoriji profesionalnih filmov oz. celovečerjev. Naslednje leto, in sicer 1992. leta, sem se festivala udeležila z dokumentarnim filmom Fant, pobratim smrti in s fantastično ekipo, z direktorjem fotografije Bojanom Kastelicem, s scenaristom Gorazdom Perkom in montažerkom Sonjo Peklenk. Film je zmagal v Portorožu, prav tako pa je dobil tudi v tujini dve nagradi. Kasneje je sledila manjša pavza vse do letosnjega leta, t.j. leta 1998, ko se je ustanoval prvi Slovenski filmski

festival. Na ta festival sem poslala kratki igrani film z naslovom Adrian. Tudi tokrat je bil direktor fotografije Bojan Kastelic, pri pisanju scenarija pa sem sodelovala z Barbaro Puščič in Marinko Šimec. Adrian je bil na tem festivalu proglašen za najboljši slovenski kratki igrani film. Bojan Kastelic pa je dobil slovensko nagrado za fotografijo in še Kodakovo nagrado kot najboljši direktor fotografije za dva filma, in sicer kratki igrani film Adrian in dokumentarni film Med nebom in zemljom Idrija A.D. 2000. Zelo sem vesela njegove nagrade, ker je čudovit snemalec.

Adrian je zamišljen kot estetski in poetičen film o odnosu mama-sin in mama - mladenič.

Adrian je zgodba o 12-letnem dečku, ki gre na počitnice s svojo materjo. Privrženost in ljubezen med mamo in sinom skali nenadno srečanje in kratka avantura med mamo in postavnim istrskim mladeničem. V tem trikotniku se začeta tudi dve različni erotiki prepletati. Ta dvoplrost ženskega čustvovanja, ta dvojnosta ženskega bivanja - ženska kot mati in mati kot ženska - je v bistvu spojena v eno pravo celoto. Saj ženska ni vedno samo mati, pač pa je tudi ženska z vsemi svojimi željami in potrebami. In to se v tem filmu zgodi. Strašno privržen odnos med materjo in sinom se zatrese in se nato na svoj način tudi normalizira. Po eni strani doživijo neko bolečino, po drugi strani pa se zdi bolečina normalna, tudi združilna tako za sina kot za mamo.

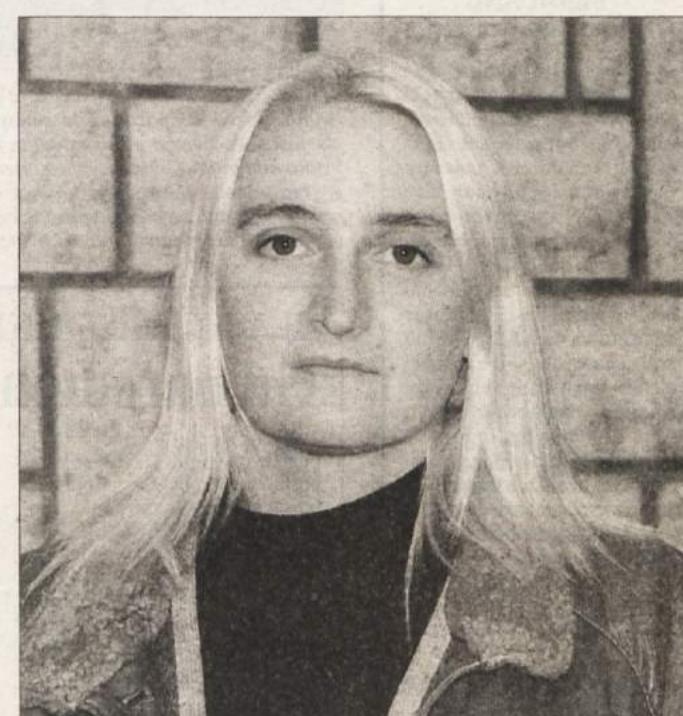
Kako to, da si izbrala prav morje kot okolje, v katerem se odvija zgoda?

Adrian je Adrijansko, Jadranško morje. Zgodba je bila vedno mišljena kot zgodba, ki se dogaja na morju, tudi že pred snemanjem, v fazu pisanja scenarija. Nekateri so predlagali, da bi zaradi lažjega snemanja šli snemati na jezero ali pa celo na Kolpo. Jaz sem definitivno rekla: ne, to je morska zgodba. Širina vode, nepreglednost in tudi vročina so samo na morju takšne in nikjer druge. Film je bil sneman v Ankaranu, na eni izmed plaž, kjer je postavljen počitniški kompleks iz 50. let. Tudi naš film se dogaja v

široki ekran (1:1,66). Takoj pa moram povedati, da sem v začetku imela velike probleme. Navajena sem bila snemati na 16-milimetrski trak in uporabljati klasičen TV format, zato sem imela v začetku na snemanju probleme s širino slike. Tu je pogled čisto drugačen. Tudi prostor moraš pri igranem filmu drugače zapolnjati pa drugače komponirati. Pri bolj kvadratnem okvirju (1:1,37) prostor hitreje zapolniš kot pri tem širšem formatu, kjer moraš zelo paziti, da prazni prostori preveč ne "izvisijo" in zrušijo celotne atmosfere. Toda vse se je lepo rešilo in gladko steklo naprej. Očitno se žloveč lahko hitro prilagodi drugi vizuri. Drugo je zgodba o svetlobi. Fascinantno se mi je zdelo dejstvo, da smo klub močni primorski svetlobi dodajali še veliko umetne svetlobe z 12 KW in 6 KW reflektorji. Bolj kot navdušenje nad izrezom slike me je očarala ta čudovita svetloba. Poleg tega je Bojan Kastelic izjemen snemalec in ni brez razloga dobil Kodakove nagrade za dva tako ekstremna projekta, kot sta prefinjena svetloba obmorskega mesta na eni strani, na drugi pa temne slike in podobe idrijskega rudnika. Njegova fotografija je res izjemna.

Že bežen pogled na tvojo filografsko nam pove, da si v dokumentarnem filmu izredno družbenokritična in angažirana avtorica, režiserka. Že naslovni nam povedo, da se lotevaš perekih družbenih tem.

Res je. V preteklih letih sem skupaj z različnimi novinarji pripravila precej prispevkov za odaje z naslovom Tedenik. Mislim, da sem bila vedno dovolj kritična in so me provokativne teme privlačile. Vedno me je vzneširalo in jezilo ali krivično ali marginalno ali tabuji ali neznano. Še danes. V tem trenutku pa me začenja v žanru dokumentarnega filma zanimati to, kar je socialno in angažirano, na drugačen način. V bistvu sem v nekem obdobju iskanja novega izraza. Tudi v smislu novih tem. Ta miks med novinarskim in avtorskim sem že nekako izčrpala. Zdaj me podobne teme zanimajo na čisto drugačen način. Mislim, da so vsi ti dokumentarci, ki sem

tem času, ravno zaradi tega nostalgičnega pogleda in te nedolžnosti 50. let, ki jih 90. leta v smislu neke erotike nimajo več.

Ali sta mogoče prav mediteransko ozračje in njegova izjemna svetloba vplivala na to, da si uporabila pri Adrianu široki ekran in 35-milimetrski trak?

Odločitev je prišla zelo spontano. Z Bojanom Kastelicem sva razmišljala, da bi Adriana snemala na 35 mm, in hkrati sanjala, da bi ga bilo fascinantno posneti na cinemascop... Ja, cinemascop je moja velika ljubezen, strast že skorajda. Upam, da me bo v življenju doletelo še ta sreča, da bom lahko kaj posnela tudi v tem formatu. No, cinemascop ni bil uresničljiv, zato sva se odločila za

jih delala ali kot scenaristka in režiserka ali pa samo kot režiserka, zelo jasni. Vedno me je na eni strani zanimala jasnost povedane, na drugi strani pa sem že želela na nivoju estetike obravnavano temo nadgraditi, jo preseči, nekaj umetniškega dodati in prinesi. Mislim, da mi je v večini dokumentarnih filmov ta miks tudi uspel.

Kot vem, trenutno pripravljaš nov dokumentarni film z delovnim naslovom Cesta bratstva in enotnosti.

Ja, to je dokumentarni film o potovanju po biši Jugoslaviji. Ironično ga naslavljam s pesmijo Sex pistols Hollidays in the sun, torej Počitnice na soncu. Ta svoj dokumentarni film si predstavljam kot neke vrste osebni dnevnik.

KNJIZNA POLICA

Levica v senci desnice

Založba Forma 7 iz Ljubljane je pred kratkim izdala zanimivo knjigo Jožeta Boroše Levica v senci desnice - Je leva roka grda roka? To je prva in edina knjiga na Slovenskem, ki je namenjena tej populaciji, hkrati pa je zanimivo branje tudi za desničarje, saj smo na posled hujde edina vrsta živih bitij na svetu s to posebnostjo.

Recenzentka in svetovalka dipl. psihologinja Alenka Perko pravi, da bodo s to knjigo največ pridobili starši levoročnih otrok, saj jim bo pomagala to otrokovo značilnost sprejeti takšno, kakršna pač je. Pomagala jim bo otresti se predsodkov do leve strani. V knjigi bodo namreč lahko zvedeli ne le od kod izvira ta nagnjenost, ampak bodo v njej našli tudi več praktičnih nasvetov, kako pomagati levičarju v svetu desničarjev v šoli in doma. Večina virov pravi, da je med ljudjima na svetu kar 10 do 15 odst. levičarjev, kar pomeni da je takih tudi nad 200 tisoč Slovencev. Kljub temu je skoraj vse v svetu prilagojeno desničarjem.

Ceprav so raziskave pokazale, da leva stran pod enakimi pogoji ni nič slabša od desne strani, pa je bilo in je še klub temu glede uporabe levice veliko predsodkov in praznovanja, celo v znanosti so šli nekateri tako daleč, da razlagajo, kako so levičarji sicer običajni ljudje (desničarji), ki pa so se v svojem razvoju na neki točki ustavili, so torej nerazviti desničarji. Pri tem pozabljujo, da so v preteklosti klub preganjajo levičarji dosegli najvišje rezultate: v znanosti Enstein, v umetnosti Chaplin in Picasso, v športu Seleševa in Mustera v tenisu. Veliko navedb v korist desne in desničarjev je tudi v Svetem pismu. "V politiki poznamo izraza 'leve in desne stranke' ali 'levo in desno krilo'. Izjavata iz Francije pred revolucijo leta 1789, ko so v parlamentu na desnem krilu sedeli plemiči, na levem pa predstavniki porajajočega se razreda kapitalistov, po katrinskih merilih predstavnikov nižjega stanu," navaja Boroša.

Levičarji živijo in delajo v svetu, ki ni prilagojen njim, zato so bolj kot desničarji izpostavljeni nesrečam in drugim tegebom, ki jih v življenju spremi. Ogroženi so na delovnem mestu (orodje je narejeno za desničarje), doma, v športu in v prometu. Prav tako imajo levičarji cel kup težav pri pisanju. Tisti, ki so jih v mladosti klub temu strenirali pisati z desno, pišejo z desno, vse ostalo pa delajo z levo, kajti po svoji duševnosti so še naprej levičarji, kar pa jih še dodatno zmede.

Boroša meni, da je tudi način dela in življenja levičarjev treba sprejeti v družbo, in to z vsemi njihovimi posebnostmi. To pa se ne bo zgodilo samo od sebe; če hočejo, da jih bodo desničarji sprejeti takšne, kot so, se jim morajo najprej predstaviti. Za prvo tovrstno predstavitev je že poskrbel prav Boroša, ki se je lotil pisanja te knjige, ko je pri svojem otroku opazil levo usmerjenost.

JOŽIČA DORNŽ

Miti in legende

Na vprašanje, kaj nam prinaša poznavanje mitologij, avtor knjige MITI IN LEGENDE Arthur Cotterell odgovarja, da nam daje "dragoceno priložnost, da prisluhnemo pravdavnemu šepetu najgloblje človeške misli". Miti in legende so namreč univerzalni človeški izmisli, nastali pa so na vseh kon-

cih sveta kot odgovori na temeljna vprašanja o smislu življenja, smrti, posmrtnem življenju, o naravi sveta in vesolja, o ljubezni in rodovitnosti, o sreči in nesreči, usodi, o odnosih med ljudmi in božjim itn. Filozofija in znanost sta mitološkemu pojmovanju resničnosti sicer vzela nekdanjo vlogo in vlogo, kar pa ne pomeni, da so miti zanesljivi sredstvo za branje resničnosti.

Predlagana je zanimljiva vprašanja o smislu življenja, smrti, posmrtnem življenju, o naravi sveta in vesolja, o ljubezni in rodovitnosti, o sreči in nesreči, usodi, o odnosih med ljudmi in božjim itn. Filozofija in znanost sta mitološkemu pojmovanju resničnosti sicer vzela nekdanjo vlogo in vlogo, kar pa ne pomeni, da so miti zanesljivi sredstvo za branje resničnosti.

Priča je bila mitologija precejšnje obdobje odrinjena vstopom kot nepomembna navlaka iz preteklosti, dišeča po nazadnjaščem in religioznom. Da pa je klub temu bilo zanj zanimanje, je pokazal odziv bralcov, ki so zelo lepo sprejeli prve knjige o mitih. Pravzaprav so tovrstne knjige še vedno priljubljene, zato najbrž ilustrirana enciklopédija Miti in legende, ki jo je pred kratkim izdala Mladinska knjiga, ne bo obležala na policih. Ža prevod in dočrtovanje tega dela so se na založbi odločili, ker knjiga na poljuden in pregleden način ter nazorno z obijem slikovnega gradiva povede bralcu skozi bogastvo mitov vsega sveta po kronološkem redu, od Egipta, Mezopotamije, Irana, Grčije in Rima do keltske in krščanske Evrope pa od Indije, Kitajske in Japonske do Amerike, Afrike, Avstralije in Oceanije. Sprehod skozi mite in legende zaključuje leksički pregleđek kakih 300 mitoloških likov in pojmov ter malo enciklopédija z dodatnimi tisoč kratkimi gesli.

Ker avtor Arthur Cotterell ni obdelal slovenske mitologije in mitov, so v Mladinski knjigi prevod oplemeniti z dodatki, ki jih je za vse tri razdelke knjige pripravil na strokovnjak Damijan Ovsec. Napisal je poglavja o slovanski mitologiji in slovenskem bajeslovju ter preglede dopolnil s slovenskimi in slovenskimi bogovi, bajnimi bitji in junaki, kot so denimo kresnik, ajdi, divji može in žene, vedomci, zlatorog, kralj Matjaž, Peter Klepec in drugi. Slovenska izdaja je tako bogatejša od izvirnika.

MILAN MARKELJ

Umetnost na Slovenskem

V strokovni literaturi smo doslej imeli dva pomembna pregleda umetnosti na naših tleh, a od izida obeh je minilo že precej časa. Znameniti Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih dr. Franceta Steleta je izšel leta 1924 in je odločjujoče prispeval k zanimanju za umetnost na slovenskih tleh, za odkrivjanje spomenikov, za predstavljanje prezirnih stvaritev, za njihovo varovanje in obnavljanje. Po Steletovi knjigi je bila Slovenska umetnost dr. Emilia Cevca, ki je izšla leta 1966, zadnja tehnika studija, ki je nastala kot delo enega samega avtorja. V desetletjih po izidu te knjige se je z razvojem umetnostnozgodovinske stroke počelo znatno vsebiti in upoštevanju vrednih umetnostnih spomenikov in razmere so postale zrele za novo monografiko predstavitev umetnosti na ozemlju Slovenije.

Zahitevne založniške projekte se je lotila Mladinska knjiga, kjer so se odločili, da najnovejši monografski pregleđek pripravijo kot delo več avtorjev. Strokovni vodja projekta prof. dr. Nataša Golob je k sodelovanju pritegnila devet umetnostnih zgodovinarjev in dva arheologa, ki so na interpretativni, eseistični način v štirinajstih prispevkih predstavili

posamezna obdobja od prazgodovine do danes, pri čemer so upoštevali umetnostne spomenike, ne oziraje se na to, ali so nastali pri nas ali pa so prišli k nam od drugod in postali del naše umetnostne dediščine. Predrag Novaković piše o likovnih podobah iz prazgodovine, Božidar Slapšak o umetnosti rimske antike, Nataša Golob zarisuje umetnost od začetkov krščanstva do konca romanike ter umetnost v slogu gotike, Lev Menaše raziskuje sledove renesanse na naših tleh, Damjan Prelovšek piše o baročni umetnosti, Ivan Stopar raziskuje likovno snovanje v 19. stoletju, Tomaž Breje začetke modernizma z impresionizmom, secesijo in simbolizmom, Damjan Prelovšek piše o stavbarstvu 19. stoletja in iskanju narodne identitete, Milček Komelj o umetnosti med obema vojnami, Stane Bernik o slovenskih arhitekturah in oblikovalcih modernizmih, Igor Zabel je obdelal obdobje od soorealizma do analitične abstrakcije, pregleđek pa zaključuje Andrej Medved v zapisom o umetnosti osemdesetih in devetdesetih let. Osrednjim besedilom so dodatane še časovne pregleđnice, pojasnila nekaterih manj znanih izrazov, seznam literature in abecedno kazalo. Seveda pa so pomembna in nepogrešljiva sevanina monografije številne reprodukcije in slikovne upodobitve umetnostnih spomenikov, ki skupaj z besedili bralcu odpriajo pogled v presejnjivo bogastvo umetnostne zgodovine na naših tleh, vredno spoznavanja in spoštovanja.

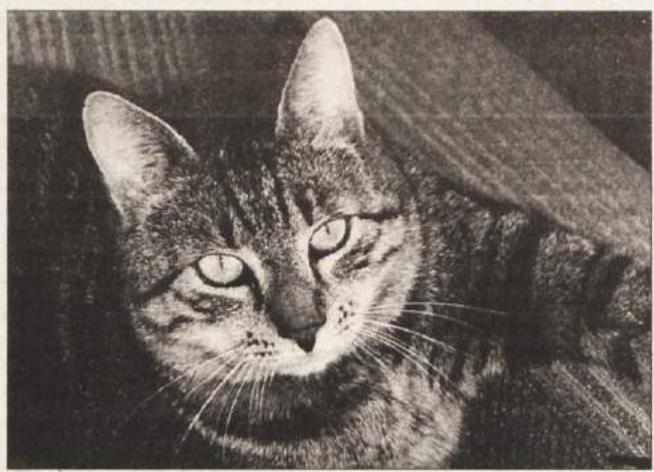
MILAN MARKELJ

Ugrabljeni slikar

Ugrabljeni slikar je naslov dela ljubljanskega umetnostnega zgodovinarja in sociologa, pesnika Sergeja Kapusa, ki ga je pred dnevi kot

KONOPLJA PO SLOVENSKO

Gojili mamilo ali industrijsko rastlino?

NEGA ŽIVALI

Mački starijo elegantno

V povprečju živijo mački 14 let, a tudi 21 - ali celo 30-letniki niso izjema. Dober začetek življenja s pravilno nego in prehrano je osnova za dolgo, aktivno in zdravo življenje. Znaki staranja se kažejo postopno. Mački se starajo elegantno: pojavi se nagnjenost k daljšem spanju, poleg tega potrebujejo dodatno pozornost, toda redko povzročajo težave.

Staranje mačka spremišta slabitev vitalnih telesnih organov. Presnova se upočasni, maček ní več tako aktiven in njegovi organi delujejo manj učinkovito, zato je potrebna pri ravnanju z ostarem mačkom potrpežljivost. Nega dlake je v tem obdobju še pomembnejša kot v mladosti, redno česanje pa omogoči tudi preverjanje stanja mačkevega kožuha in kože. Pozorni moramo biti na kremlje. Manj aktiven maček jih ne bo obrabil s praskanjem in plezanjem, zato lahko postanejo predolgi in se začenjajti ter se vrastejo nazaj v blazinico. Kremlje lahko postrizemo sami, ne smemo pa striči rožnatega, občutljivega dela.

Ker je starejši maček manj gibljiv, več časa leži na enem mestu, zato poskrbimo, da ne bo ležal na mrzlem in vlažnem

prostoru ali zunaj na vročem soncu. Ne smemo pozabiti, da mački čuti pešajo in da njegov vid, sluh in občutek za smer niso več takšni kot nekoč. Hitro lahko izgubijo orientacijo. Starjši mački potrebujejo mir in zasebnost, zato ne pustimo otrokom, da dražijo ali vzne-mirajo mačka, čeprav nočejo nič slabega.

Ko je maček manj aktiven, potrebuje manj hrane, sicer se lahko zredi in je dovezetnejši za resnejše zdravstvene težave. Pri zaprtju pomaga velika žlica medicinskega parafinskega olja, vendar mu ga lahko dajemo le nekaj dni. Pri ostarem mačku je pomembno vsakoletno cepljenje, saj je tak maček manj odporen proti boleznim in infekcijam, s tem pa veterinarju omogočimo tudi reden pregled živali.

Ceprav je treba odločitev za še enega mačka skrbno pretehtati, veliko lastnikov meni, da nov mucek včasih ostarelemu mačku podaljša življenje. Lahko čutimo, da je naš ostareli maček nenadomestljiv, vendar pa mlajši maček poskrbi, da lažje prenesemo slovo od starega prijatelja. Če k hiši pride nov mucek, ne smemo zanemariti starega mačka - to bo povzročilo le ljubosumje.

Prvi poskus legalne pridelave konoplje v Sloveniji je klavno pro-padel. Le dva dni po lokalnih volit-vah, ko je našo zemljo pokrivala še 10 in več centimetrov debela snežna odeja in ko je bila na njivah konoplja, ta najbolj sporna rastlina današnjega časa, že dolgo neupo-rabna, so se slovenski policisti in kriminalisti lotili žetve, čeprav so konoplje posejali sicer za to dejav-nost uradno registrirani pridelovalci. Želi so tudi na Ratežu, v Hrušici in v Šentjanžu. Lastniki konoplje so ostali brez pridelka, brez prihodka in označeni za "mamilas" le zato, ker so sledili uredbi vlade. Bomo takšno početje države plačevali davkopalcevaci?

Gojenje konoplje je v Sloveniji dovoljeno od 23. aprila letos, ko je vlada sprejela uredbo o gojenju navadne konoplje, podpisal pa jo je podpredsednik vlade Marjan Podobnik. Uredba naj bi končala razprave o tem, kakšno konopljo je dovoljeno gojiti in pod katerimi pogoji, saj je ta rastlina zaradi svojih lastnosti vse bolj cenjena surovina. Ne gre niti prezreti dej-stva, da v Sloveniji letno porabi-mo okoli 30 ton semen konoplje, v okoli 10 ton surove konoplje, vse pa v celoti uvažamo.

Z uredbo le še več težav

A vladna uredba je navrgla še več težav, saj je konoplja po mne-nju ministrstva za notranje zadeve kljub temu še vedno mamil. Zaradi neuskrajljene zakonodaje (pri nas še vedno velja zakon o proizvodnji in prometu mamil iz Jugoslavije, ki vse vrste kanabisa uvršča med mamil) so se proiz-vajalci, ki so sledili vladni uredbi, znašli v pravno nevzdržnem in ljudski logiki nerazumno položaju.

Pridelovalci so si, kot je zahteva uredba, uredili vse papirje in posejali konopljo, ki so jo prijavili ministrstvu za kmetijstvo. A zataknilo se je pri varovanju, kate-rega uredba točno ne definira. Če je bilo varovanje zadostno za mi-nistrstvo za kmetijstvo in fitosan-tarne inšpektorje, pa je bilo neza-dostno za ministrstvo za notranje

zadeve. In težave so se začele. Poleti so policisti zasegli nasade in

MNENJE BOTANIKA - "Pri navadni in indijski konoplji gre za dve dokaj različni kmetijski rastlini, ki se razlikujeta morfološko, kemotaksonomsko in agro-nomsko, a botanično pripadata isti vrsti, to je navadni konoplji Cannabis sativa L., in sta hota-nično po mnjenju večine botanikov na ravni podvrst: navadna konoplja in indijska konoplja. Za pri-merjavo: oljna repica, navadna repa in kitajsko jelje so le pod-vrste divje repe. Primerjavo navajam le zato, da uvidite, kako nesmiselno in nestrokovno je z botanično vrsto istovetiti dve različni kmetijski rastlini, kot sta navadna (industrijska) in indijska konoplja. V tem primeru je ravnanje strokovnjakov na mini-strstvih za zdravstvo in notranje zadeve, ki v zakonih samo z bese-do "Cannabis" enačijo obe vrsti konoplje, popolnoma nestrokovno, in popolna neumnost je prepovedati gojenju navadne (in-dustrijske) konoplje. Vsekakor se pisci zakonov niso posvetovali z botaniki in je skrajni čas, da se ta malomarnost odpravi..." (Prof. dr. Franc Batič, redni profesor za botaniko in ekologijo rastlin na Biotehniški fakulteti)

vedeli 24-urno varovanje, sodnik za prekrške pa je pridelovalce kaznoval z denarno kaznijo.

"Na odločbo sodnika za prekrške sem se pritožil. Senat za prekrške je ugolid mojemu ugovoru in zadevo vrnil v ponovno presojo sodniku za prekrške v Ljubljani, ki je spet odločil, da sem storil prekršek, ker sem pomanjkljivo varoval posevek pred možno zlorabo. Proti tej odločbi sem ponovno po pravnem zastopniku poslal ugovor, saj sem oba nasada varoval osebno in tudi s psom, pa tudi kmetijska inšpektorica je ugotovila, da se moja konoplja ne more zlorabiti kot mamil, ter mi ni odredila drugih varovalnih elementov. Dodatnega varovanja mi ni določil niti drug organ. To me zelo spominja na dachauske pro-

cese. Samo upam, da me med postopkom ne bo kdo likvidiral, če 50 let pa obnovil postopek glede gojitve navadne konoplje," pravi verjetno najbolj znani pridelovalec konoplje pri nas Anton Gazvoda, prej doma z Rateža, sedaj pa iz Hrušice, kateremu je policija konopljo žela že lani. In to konopljo, ki jo je hotel uporabljati za eterična olja in druge parfume-rijske izdelke!

Gazvoda pravi, da policija s svojimi izjavami vseskozi zavaja državljanje in se spreneveda, češ "mi smo delali zakonito". "To v primeru pridelovalcev konoplje ni res. Tudi sodnik za prekrške in senat za prekrške se sprenevedata, saj kršitve glede varovanja pred morebitnimi zlorabami ni bilo. Še huje: ko je konopljo va-rovala policija, je bilo veliko kraj, prej pa ne. Ukrepi zasega navadne konoplje s strani UNZ Novo mesto, odvzem moje prostosti in predlog za uvedbo postopka za prekrške so brez zakonske osnove. UNZ Novo mesto je prekor-ačila pooblastila, saj nima nobene stvarne pristojnosti pri gojiti na-vadne konoplje," meni Gazvoda in dodaja, da mu niso več vprašljivi očitki. Evropske unije glede izvajanja oziroma nespoštovanja ustavnega reda in predpisov in da je tudi ta nesrečna zadeva dokaz o njihovih trditvah.

Ogromna škoda

Zaradi zasega konoplje je bil letos oškodovan, kot ocenjuje, za okoli 280 tisoč nemških mark, zaradi številnih nepravilnosti (odločbe o poseku ni dobil, uredba o gojenju navadne konoplje

Anton Gazvoda

kot sankcijo pozna le denarno kazen, policisti niso imeli odredbe sodišča za motenje posesti...) nje-gov zastopnik že pripravlja tožbo, ki bo vložena v teh dneh, hkrati pa bo društvo Izvir, ki združuje pridelovalce vodilnih industrijskih rastlin, za posredovanje prosilo Evropsko skupnost. "Čudno se sliši, da policija ne loči koruze, sončnic, fižola, cvetave, laškega krompirja in kutine od konoplje, kajti vse to so mi zasegli, ne le konopljo," se čudi Anton, ki je zaradi številnih težav, na katere je naletel zadnje leto, zbolel na živilih.

Sam pravi, da nima več zaupanja v naš pravni sistem. Zato bo konec meseca oddal obrt in se prijavil na zavod za zaposlovanje. Če je državi tako ljubše...

TANJA GAZVODA

TIK PRED ŽETVIJO - Posnetek je nastal na Ratežu le dan pred žetvijo. Anton Gazvoda opozarja, da z nespametnim početjem države in nesoglasjem med dvema ministrstvoma ni bila škoda povzročena le njemu. Velika materialna škoda je bila storjena tudi državi, ki bo imela zaradi njegovega primera namesto prihodkov ogromno škodo, od tega kakšnih 23 milijonov zaradi po mnjenju prizadetega nepotrebne in nezakonitega varovanja obet Gazvodovih posevkov navadne konoplje.

"Zrak ljudi ne bo še držal"

Dolenjske novice, časopis, ki je v drugi polovici prejšnjega in v začetku tega stoletja izhajal v Novem mestu, so sredi decembra 1906 prinesle zanimiv zapis, ki govori o tem, kako so si takrat ljudje predstavljali naše kraje in življenje v njih ob koncu stoletja. No, Novo mesto ni ravno "sedež gorske republike" in tudi Šmarjeta nima "na vse strani zvezo z električno železnicno". Šmarješke Toplice pa so "svetovno znano kopališče in letovišče". In tudi Zorkovi nasledniki so "sezidali moderen hotel z vsemi udobnostmi" (penzion Domen v Družinski vasi pri Šmarjeških Toplicah). Nima pa vsak nima svojega balona, kot je napovedoval pisec v začetku stoletja. Hvala bogu, zasmislite si, da bi bi bilo v zraku toliko balonov, kot je avtom na cestah. Saj ne bi več videli sonca! No, zapis se glasi tako:

(Šmarjeta leta 2000) Ni treba biti ravno preroč, če pritrdimo, da bo koncem 20. stoletja na Dolenjskem drugače, kakor je danes. Kaj bo z Novim mestom takraf, je težko uganiti. Metropola Dolenjske bo ali tudi ne. Mogoče bo velika vojaška trdnjava na križišču vele-

važnih cest, ali glavno in prestono mesto belokranjskega kraljestva ali pa tudi sedež gorske republike. Eno je gotovo: Šmarjeta bo svetovno znano kopališče in letovišče. Gotovo je, da takrat današnja Šmarjeta ne bo izpoznavati. Verjeti mora vsak, ki pozna razvoj dolenjskih železnic in vsestranski napredek na Slovenskem, da bo imela Šmarjeta na vse strani zvezo z električno železnicno. Uverjeni smo sicer, da bo imel leta 2000 vsak svoj balon, kakor danes bicikel, vendar se bodo ljudje vozili k velikim slavnostim z železnicno. Pri velikem skračenem prometu je namreč nevarnost velika, da se komu balon predre in ga posameznik ne more zamazati od zunaj, ker ne more nikamor stopiti. Zrak ljudi ne bo še držal. Gotovo je, da bo imela Šmarjeta krasen park za velike slavnosti, da bodo Zorkovi nasledniki sezidali moderen hotel z vsemi udobnostmi, ki jih bo nudilo to stoletje, itd., itd. Kdor hoče že letos videti to Šmarjetu in ni član narodne čitalnice v Novem mestu, naj se oglasi pri veselicih odseku, da dobi izkaznico za vstopnico na maškarado na pustni torek.

Razglednica Šmarjete iz začetka stoletja iz zbirke gospe Nike Klemenčič iz Novega mesta ne potrjuje napovedi, da v naših časih takratne "Šmarjete ne bo izpoznavati". Podoba kraja se v skoraj 100 letih ni bistveno spremenila.

PISMA MIKLAVŽU

- Moje želje so: šal, kapa, rokavice in dva črtna zvezka. Ob-ljubljam ti, da bom pridna v šoli in doma. Na pisalno mizico ti bom postavila košarico. Hvala za pozornost. (Lea Udovč)
- Želim si: otok počasti, grad, ninjo, Warhammer 40000 m veliko sreče. Obljubim, da se bom pridno učil in ne bom nagajal. (Filip Gačnik)
- Prosim, prinesi mi trenirko in zvezek. Molila bom in bom pridna. Mojemu bratu Tilnu pa prinesi čolniček za vodo. Če ga ne boš dobil, pa lego kocke za otroka od 1. - 4. leta. Hvala. (Sabina Kregar)
- Želim si, da bi me obiskal. Moja želja pa je, da bi dobila puščico in dojenčka. (Ana Je-nič)
- Dragi Miklavž, leto je minilo in prosim, da mi prineseš ročno digitalno uro. Obljubim, da bom v šoli priden. (Nejc Blatnik)

NARAVOSLOVNI DAN

V petek, 13. novembra, je imel 4. razred naravoslovni dan, ogled sadovnjaka. Ob 9.30 smo se odpravili v bližnji sadovnjak sadjarja Mitja Mlakarja. Razdelili smo se štiri skupine. Po skupinah smo sadjarju zastavljali vprašanja. Bil je zelo prija-zen in nam je odgovoril na vse vprašanja. Tako smo izvedeli, da je v njegovem sadovnjaku kar 3600 jablan, ki jih skozi vse leto skrbno obdeluje. Jablane obrežuje, jih škropi, preganja voluharje in jeseni skrbno opere jabolka, ki jih hrani v skladišču do prodaje. Zaupal nam je, da so njemu najbolj všeč jabolka sorte el star. Po ogledu smo se odpravili proti šoli. Bilo je zelo zanimivo.

ALENKA KOČJAN, 4.r.
OŠ Studenec

SEMIČANI NAJBOLJŠI V LOGIKI

V soboto, 19. oktobra, je na naši šoli potekalo regijsko tek-movanje iz logike. Tekmovali smo učenci domače šole in iz OŠ Mirana Jarec Črnomelj. Čas reševanja je bil omejen na 90 minut. Naloge so nam kar močno kodrale možgančke, saj smo moral dobro logično mislit, če smo jih hoteli pravilno rešiti. Razglasitev rezultatov je bila v sredo, najboljši pa so bili učenci naše šole, saj so zmagali v treh starostnih skupinah: Katarina Stambolič iz 5.r., Anja Konda iz 6.r. in Primož Vogrinc iz 7.r. Iz 8. r. je bila najboljša učenka Melita Rožman iz črnomaljske osnovne šole. Vsi stirje se bodo udeležili državnega tekmovanja.

LANA KAMBIČ, 7. a
OŠ Semič

NARAVOSLOVNI DAN "GOZD"

Konec oktobra so imeli učenci petih razredov OŠ Šmihel iz Novega mesta naravoslovni dan. Spoznali so gozd. Razdelili so se v pet skupin. Ena je raziskovala pomen gozda, druga dresversne liste, tretja plodove, učenci četrte skupine so nabirali gobe in pete izdelovali ikebane iz gozdnih rastlin. Pripravili so tudi zanimivo in poučno razstavo na šolskem hodniku, ki so si jo z zanimanjem ogledovali mlajši in starejši šolarji ter številni obiskovalci šole. Posamezno vrsto gobe so opremili tudi z imeni. S pomočjo maha in podrstasti so učenci pod vodstvom učiteljev ustvarili naravni živiljenjski prostor gob.

H. M.

Glasbena založba Zlati zvoki je poslala na trg dve zgoščenki, ki bosta vseč ljubiteljem narodnozabavne glasbe. Na zgoščenki z naslovom DRUŽINA GALIČ je 14 posnetkov narodnih in ponarodenih pesmi v priredbi Cite in Jožeta Galiča, ki so spremli vitarci skupine Lutke, kot se zdaj imenuje nekdanja skupina Dadi & Company. Gre pravzaprav za avtorski album Dadija Dačiča, pisca glasbe in besedil, pevca in kitarista.

Jutri bo naš znani pevec zavetne glasbe Vili Resnik praznoval rojstni dan in pri Paniki Records so že prej poskrbeli, da je ljubiteljem njegovega petja na voljo nov album ZADNJI ŽIGOLE, na katerem je poleg evrovizijske "Naj bogovi slišijo" v slovenski in angleški različici še osem drugih skladb, med njimi tudi uspešnica Briga me z letosnjih Melodij morja in sonca.

Skupina Spice Boys, naša moška inačica slovitih spajšic, pa se na glasben način loteva ozaveščanja Slovencev glede nevarnosti aidsa in koristni uporabi kondoma. Pri Paniki Records so izdali njihovo zgoščenko z naslovom KONDOMČEK MOJ, na njiju pa je ob naslovni "poučni" skladbi še najst drugih.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 3. XII.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.00 Teletekst
Vremenska panorama
Tedenški izbor
Male sive celice

10.15 Tretje oko, dok. serija, 1/10
11.10 V črilih in modrih jamačih, dok. oddaja
11.40 Homo turisticus

12.05 Nash Bridges, naniz., 5/18

13.00 Poročila

14.20 Zgodbi iz šolskej

14.50 Tedenški izbor

Iz muzeja

15.30 Spoznavanje narave in družbe

15.50 Osmi dan

16.20 Slovenski utrinki

17.00 Obzornik

17.10 Po Sloveniji

17.30 Jasno in glasno

18.20 Parada plesa

18.35 Humanistika

19.05 Risanka

19.30 Dnevnik, vreme, šport

20.00 Tedenški

21.05 Oddaja tv Koper

22.00 Odmevi, kultura, šport

22.50 Ljudje v Prekmurju

23.20 Koncert simonikov

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 9.30 Vsi županovi može, ponov. - 10.00 Matineja: Trdno v sedlu, naniz., 56/65; 10.25 Pacific Drive, naniz., 112/130; 10.50 Angel, varuh moj, naniz., 6/22; 11.35 Vrend; 12.25 Naša krajevna skupnost; 13.30 Svet poroča - 14.00 Euronews - 15.10 Don Kihot, naniz., 15.00 Tri barve: modra, franc. film - 17.15 Lukas, nem. naniz., 2/13 - 17.45 Lahko, ljudica, naniz., 18.20 Kolo srčce - 18.55 slalom (ž) - 20.00 Angleška glasbena dok. oddaja - 21.00 Sergej Mihajlovič Eisenstein, ruski film (č) - 22.30 Pot k mojem ljudem, koncert - 22.55 Bela soba, angl. serija - 23.40 Nočni pridih: Vsi županovi može, naniz., 6/24; 0.05 Maloney, naniz., 8/21

KANAL A

7.30 Risanke - 9.00 Bradyjevi, hum. naniz., 9.30 Mannix, nadalj. - 10.30 Dobri časi, slabci časi - 11.00 Maria Mercedes, ponov. - 12.00 Odklop

13.30 Oprah show - 14.30 Princ z Bel Aira - 15.00 Ne mi težit, naniz., 15.30 Nora hiša - 16.00 Bogato dekle, nadalj. - 17.00 Maria Mercedes, nadalj. - 18.00 Oprah show - 19.00 Tretji kamen od sonca - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Miza za pet, nadalj. - 21.00 Pesnik, film - 22.45 Silski iziv - 23.15 Da, gospod minister, hum. film - 23.45 Nemogoče

HTV 1

6.45 TV spored - 7.00 Dobro jutro, Hrvatska - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.25 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.35 New York (serija) - 13.05 Esmeralda (serija) - 14.00 Pol ure kulture - 14.30 Arktika-Antarktika - 15.00 Izobraževalni program - 15.30 Program za mlade - 17.00 Hrvatska danes - 17.55 Govorimo o zdravju - 18.30 Kolo srčce - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Dok. oddaja - 20.55 Lepa naša - 22.15 Opazovalnica - 22.45 Ljudje smo - 23.35 Nočna straža: Oddelek za umore V (serija); Psi faktor II (serija); Predprem, Sedmi element + filmska klapa

HTV 2

14.50 TV koledar - 15.00 Informativni mozaik - 17.15 Obala sončnega zahoda (serija) - 18.05 Hugo, igrica - 18.30 Televizija o televizi - 19.00 Županjska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Kviz - 20.30 Zakon L.A. (serija) - 21.30 Filmski večer - 23.15 Fatamorgana - 23.45 Lara (dok. film)

ko noč, ljubica, naniz., 10/11 - 11.45 Hanussen, madž. film - 16.00 Sergej Mihajlovič Eisenstein, ruski film - 17.35 Indaba, franc. naniz., 21/25 - 18.00 Davis, ravnatelj, amer. naniz., 2/13 - 18.25 Kolo srčce - 18.55 Slalom, 1. tek (ž) - 18.25 Murphyjeva romanca, amer. film - 21.55 Slalom, 2. tek (ž) - 22.45 Velike romance 20. stol. italij. film - 30.30 Sodišče, amer. naniz., 3/11 - 1.20 Nočni pridih: Vsi županovi može, 7/24; 1.50 Maloney, naniz., 9/21

KANAL A

7.30 Risanke - 9.00 Bradyjevi, hum. naniz., 9.30 Mannix, nadalj. - 10.30 Dobri časi, slabci časi - 11.00 Maria Mercedes, nadalj. - 12.00 Zmenkarje - 13.30 Oprah show, ponov. - 14.30 Princ z Bel Aira - 15.00 Ne mi težit - 15.30 Nora hiša - 16.00 Bogato dekle, nadalj. - 17.00 Maria Mercedes, nadalj. - 18.00 Oprah show - 18.50 Bravo, maestro - 19.00 Tretji kamen od sonca - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Zmenkarje - 20.30 Trikotnik prevar, film - 22.30 Onkraj nenavadnega, film - 23.30 Nemogoče - 0.30 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.05 Sosedje, ponov. - 14.00 Videostrani - 16.45 Videotop - 17.40 Zgodovina avtomobilizma - 18.00 Kmetijski nasveti - 18.25 Sosedje, nadalj. - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas

HTV 1

6.45 TV spored - 7.00 Dobro jutro, Hrvatska - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.25 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.35 New York (serija) - 13.05 Esmeralda (serija) - 14.00 Pol ure kulture - 14.30 Arktika-Antarktika - 15.00 Izobraževalni program - 15.30 Program za mlade - 17.00 Hrvatska danes - 17.55 Govorimo o zdravju - 18.30 Kolo srčce - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Dok. oddaja - 20.55 Lepa naša - 22.15 Opazovalnica - 22.45 Ljudje smo - 23.35 Nočna straža: Oddelek za umore V (serija); Psi faktor II (serija); Predprem, Sedmi element + filmska klapa

HTV 2

14.50 TV koledar - 15.00 Informativni mozaik - 17.15 Obala sončnega zahoda (serija) - 18.05 Hugo, igrica - 18.30 Televizija o televizi - 19.00 Županjska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Kviz - 20.30 Zakon L.A. (serija) - 21.30 Filmski večer - 23.15 Fatamorgana - 23.45 Lara (dok. film)

SOBOTA, 5. XII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 2.15 Teletekst
8.00 Oddaja za otroke
Zgodbe iz šolskej

8.30 Nesrečniki, ris. naniz., 10/26
9.00 Komarji in zraspeci
9.30 Glasbena šola
9.45 Športni kviz

11.10 Tekmovanje pihalnih orkestrov
11.35 Razpoke v času

12.00 Tedenški

12.50 Dobrodošli doma

13.00 Poročila

13.35 Duhovni utrip

13.55 Polnočni klub

15.10 Dogodivščine Robina Hooda, amer. film

17.00 Obzornik

17.15 Euromusica v Solunu

17.50 na vrtu

18.15 Ozare

18.20 National geographic, amer. dok. serija, 9/12

19.10 Risanka

19.30 Dnevnik, vreme, šport

19.55 Utrip

22.15 Turistična oddaja

22.35 Vino moje dežele, 1/3

23.05 Poročila, šport

23.30 Bes, amer. film

1.00 Iz muzeja

SLOVENIJA 2

9.20 Zlata šestdeseta - 10.20 Prigode Huckleberryja Finna, nadalj., 3/4 - 11.15 Murphyjeva romanca, film - 12.55 Šport: Smučarski skoki; 14.45 Euronews, 17.20 Tedenški magazin; 17.45 Rokomet; 19.55 Smuk (m) - 21.00 Tv genij - 22.00 V vrtcu - 22.40 Don Kihot, ris. naniz., 23.35 Sobotna noč

KANAL A

8.00 Risanke - 9.30 Nora hiša - 10.00 Charles je glavni - 10.30 Nima pojma - 11.00 Cooperjeva družična - 11.30 Korak za korakom 12.00 Sanjam o Jeannie - 12.30 Klub Avenija - 13.00 Letopis v zveri - 14.00 Spomin na naju, film - 16.00 Ta čudna znanost - 16.30 Nima pojma - 17.00 Manekenke - 18.00 Klub Avenija - 18.30 Jenny - 19.00 Airwolf, naniz., 20.00 Žrebanje - 22.30 Odkop - 23.30 Umor ju je ločil, film

HTV 1

6.45 TV koledar - 15.00 Dober dan - 17.15 Obala sončnega zahoda (serija) - 18.05 Hugo, igrica - 18.30 Krajestvo divjine (dok. serija) - 19.00 Županjska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Kviz - 20.25 Dosjeji X (serija) - 21.25 Danijela - koncert - 22.15 Kdo je videl Peter (kan. film)

PETEK, 4. XII.

SLOVENIJA 1

7.45 - 1.00 Teletekst
Vremenska panorama
Tedenški izbor

Jasno in glasno

10.25 Parada plesa

10.45 Humanistika

11.10 Pomagamo si

11.35 Na vrtu

12.00 Radost pujskov, angl. oddaja

12.00 Poročila

12.25 Ljudje in Prekmurju

12.45 Srebrne mitke

12.50 Mostovi

12.00 Obzornik

12.10 Po Sloveniji

12.30 Sprehodi v naravo

12.45 Cofco cof

12.50 Iziv prihodnosti, dok. serija

12.50 Risanka

12.50 Dnevnik, vreme, šport

12.50 Zrcalo tedna

12.50 Športni kviz

12.50 Odmivi, kultura, šport

12.50 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 9.30 Vsi županovi može, naniz., 6/24 - 10.00 Matineja: Trdno v sedlu, 57/58

12.00 Pacific Drive, naniz., 113/130 - Tedenški izbor: Lukas, nem. naniz., 2/13; 11.15 Lah-

HTV 2

16.30 TV koledar - 16.40 Prizma - 17.30 Čudežne ameriške pokrajine (dok. oddaja) - 18.25 Dok. glasbena oddaja - 18.55 Oddaja o kulturni - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.05 Tiler - 21.05 Zlati Gong - 21.55 Dok. film - 22.45 Svet zabave - 23.20 Oprah Show

NEDELJA, 6. XII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.40 Teletekst

8.00 Živžav

9.50 Ozare

9.55 Nedeljska maša

11.00 Vsi smo ena družina, japon. serija</

Aditivi - strupeni dodatki v hrani

Napis "brez sladkorja" še ne pomenijo, da je takšna hrana zdrava, prav dodatki pa so lahko vir številnih težav, katerih vzroke običajno iščemo drugje

Mnogim vrstam hrane in pičače dodajajo razne dodatke - aditive za izboljšanje okusa, barve, vonja in trajnosti. Industrijska hrana je sicer lahko iz polnovrednih sestavin, vendar je zaradi agresivne predelave, starosti in sintetičnih dodatkov razvrednotena. Aditivi, nakopičeni v organizmu, so strupeni, povzročajo degeneracijo, slabo počutje in spremenjeno vedenje ljudi.

Na soli Canyon Verde v Kaliforniji v ZDA so naredili preizkus na študentih. Ko so jim začeli dajati hrano brez kemičnih dodatkov, se je njihovo vedenje precej spremenilo. Študentje, ki so bili precej moteči in hiperaktivni, so se umirili, postali so pozornnejši. Zelo pogosto se tovrstne težave blažijo z psihološkimi terapijami in psihotropičnimi zdravili, ki imajo zelo škodljive stranske učinke. A za ozdravitev bi bilo potrebno le opustiti škodljivo hrano oziroma aditive. Podobne rezultate so dosegli tudi leta 1979 v šolah v New Yorku, ko so izločili hrano z veliko količino sladkorja, kemičnih barvil, umetno dodanih okusov in hrano, ki vsebuje hormone, ki jih dajejo živalim pri vreji.

Zelo razširjeni dodatki so umetna sladila: saharin, eiklamat, sukraloza, sorbitol, acesulfam in aspartam, znan kot Nutra sweet, ki so ga odkrili že leta 1965 v ZDA, dovoljenje za uporabo pa je bilo izdano šele leta 1981. Leta 1989 je FDA (Federal drug association), ki v Ameriki izdaja dovoljenje za uporabo aspartama v hrani in v obliki tablet, prejela

na tisoče pritožb ljudi, ki so opisovali nezaželeno odzive po uživanju aspartama.

Neodvisni poizkusi so pokazali, da aspartam spremeni možgansko sestavo, kar vpliva na vedenje ljudi. Gre za nekalorično sladilo, a velike količine te snovi povzročajo povečano željo po ogljikovih hidratih, zaradi česar se poveča količina serotonina v možganih, kar povzroča sproščeno počutje. Če ob tem uživamo še aspartam (na primer sendvič in dietno kolo), ta povzroči, da nimamo občutka zadostnosti. Jesti hočemo še več...

Leta 1991 je ameriški državni zdravstveni inštitut (NHI) objavil seznam 167 znamenj in vzrokov, zakaj se je treba izogibati uporabi aspartama. Znamenja zastrup-

ljenosti z njim so: glavobol, vrtočavica, omotica, zamegljen pogled, nespečnost, izguba kontrole udov, izguba spomina, depresija, ki lahko pripelje do samomorilskih nagnjenj (mi iščemo vzroke samo v medsebojnih odnosih!), hiperaktivnost, prebavne težave, izpuščaji, bolečine v mišicah in sklepih, otopelost, spremembe razpoloženj, izguba energije, utrujenost, zvonjenje v ušesih...

Aspartam ni samo v "dietsnih" pičačah in hrani, temveč tudi v mnogih drugih izdelkih. Tudi namen "brez dodanega sladkorja" ne zagotavlja, da ni dodanih umetnih sladil. Aspartam se lahko nahaja tudi v tabletah proti prehladu, kašlu, vitaminskih tabletah... Prihodnjič pa ga glutamat.

ANICA JANEŽIČ - MIKEC

S POSLUHOM ZA KUPCA - Janko in Milena Žnidarič (na sliki) sta pred petimi leti v svoji novi hiši v Baragoji ulici v Žužemberku odprla trgovino, saj sta hotela krajancem popestriti in približno ponudbo. Zaradi velikega povraševanja kupcev sta razširila poslovne prostore. "Z novo samopostežno izbirala blaga želimo, da bi se naše stranke dobro počutile," je dejal Janko Žnidarič. Ponujajo tudi svež kruh, ki ga sproti pečejo v prodajalni.

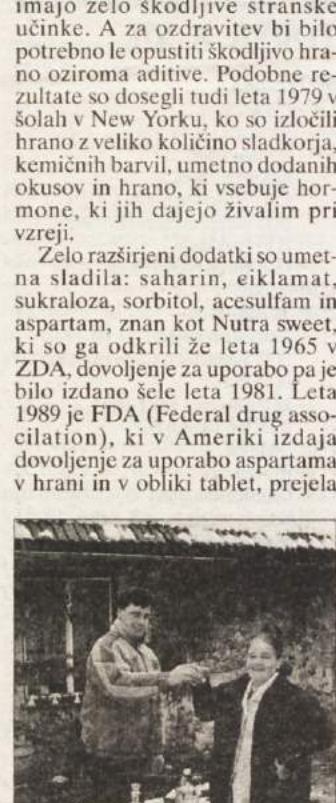
SREČANJE STAREJŠIH KRAJANOV BELE CERKEV - V nedeljo, 29. novembra, je krajevna organizacija RK Bela Cerkev priredila srečanje za vse krajane, starejše nad 70 let. Program v tamkajšnji dvorani KS Bela Cerkev so pripravili osnovnošolci in vrtčarji šmarješke osnovne šole. Vse povabljene pa so pozdravili predsednica KORK Martina Hribar, sekretarka OZRK Barbara Ozimek in predsednik KS Gregor Zorko. Po kulturnem programu so se povabljeni okreplili, ob prijetni glasbi harmonikarja pa tudi zavrteli.

NAJSLAJŠA REDOVALNICA - V gostilni Griček se je v soboto, 28. novembra, zbrala zadnja generacija, ki je še obiskovala nižjo gimnazijo v Trebnjem, na kateri so pred 40 leti opravili malo maturo. Trebnje je imelo po vojni 7-letno OŠ, po letu 1950 pa 4-letno OŠ in nižjo gimnazijo. Kdor je nameraval šolanje nadaljevati, se je po končanem 4. r. prepisal na nižjo gimnazijo. Osip je bil velik in od 80 vpisanih v 1. letnik jih je do 4. prišlo le 19. Nekaj jih je manjkalo zaradi oddaljenosti, eden pa je že pokojni. Srečanja sta se udeležila dva takratna učitelja: ga. Žgankova in Nace Bukovec. Po končani mali maturi so bile tudi zaradi neosveščenosti teh podeželskih otrok možnosti za nadaljnje izobraževanje majhne. Marsičesa takrat ni bilo: organizirane prehrane, učnih pripomočkov, avtobusov; po vodo so morali v Temenico... To so spomin. Da je bila ta sobota še posebno lepa, so nekdanji trebanjski otročaki po slavnostnem kosišu poslavali še z veliko torto v obliki velike redovalnice, kakršne so svoje dni učitelji skrbno varovali. (Ivana Višček, Trebnje)

ZLATA ANA IN MATIJA KODELIČ - Ni vsakomur dano, da bi dočakal zlato poroko, to je 50 let zakonskega življenja, kot sta ga dočakala Ana in Matija Kodelič z Lašč pri Dvoru. Stevilnim čestitkam so se pridružili tudi Franc Šenica, predsednik društva upokojencev Dvor, in Slavka Andrejčič, predsednica KO RK Dvor skupaj s članji njihovih odborov. Slavljencema so izročili spominsko plaketo, skromno darilo in šopek rož, ki jih ima Ana najrajsi. Ob klepetu v njihovi novi hiši sta zakonca pripovedovala svoje spomine na mlada leta, na številne preizkušnje, ki sta jih prestala, pa tudi na veselle dogodke. Vesela sta, da imata štiri sinove, družbo pa jima dela tudi 7 vnukov in vnučkinj in en pravnik. (Foto: S. Mirtič)

NA PLEŠU KONČNO ELEKTRIKA - Zaselek Ples pri Uršnih selih je bil še edino naselje v novomeški občini, po novem v občini Dolenjske Toplice, ki je bilo do pred kratkim brez elektrike. Ceprav sta vasi naseljeni le dve hiši, so si v svetu krajeve skupnosti Dolenjske Toplice pred dvema letoma zadali nalogu, da končno napeljejo električno tudi v ta zaselek. Dela so stala 7 milijonov tolarjev, od tega je 2 milijona prispevala novomeška občina. Takole sta pridobitvi vesela nazdravila edina prebivalca Pleša Berta Kržnik in Jože Mausser.

ZRNO, d.o.o. Gmajna 6 a 8274 RAKA

Trgovsko podjetje Zrno Raka vam v svoji trgovini nudi po veleprodajnih cenah umetna gnojila:

- NPK 15-15-15 1.295 SIT/vreča
- NPK 7-20-30 1.534 SIT/vreča
- NPK 8-26-26 1.605 SIT/vreča
- KAN 998 SIT/vreča
- UREA 1.050 SIT/vreča

Ravno tako vam Zrno tudi v maloprodaji nudi po izredno ugodnih cenah umetna gnojila, poteka pa tudi akcijska prodaja zaščitnih sredstev, katerih cene so za 30% nižje od sezonskih.

Po ugodnih cenah nudimo tudi:

ječmen v vrečah 17,50 SIT/kg
korezo v rinfuzi 21,00 SIT/kg
sončnične tropine 29,70 SIT/kg
krnila Emona program

Izredno ugodne posezonske cene gradbenega materiala z možnostjo nakupa na več obrokov!

Trgovsko podjetje Zrno kvalitetno in po ugodnih cenah izvaja vse notranje in zunanje strojne omete, vse vrste fasad ter soboslikarske storitve.

Prav tako vam njihovi mojstri kvalitetno napeljejo vodovod in opravijo centralno napeljavvo.

Po zelo ugodnih cenah imajo peči na olje Ferolli, gorilce Thermomatic in ostali instalacijski material z dostavo na dom.

Telefon: 0608/75-410
0608/75-086

Bližajo se božični in novoletni prazniki, zato predlagamo lepo darilo za vas in vaše sorodnike, prijatelje in znance.

To je knjiga

NAŠE KORENINE

avtorja Toneta Jakšeta, upokojenega novinarja Dolenjskega lista.

V knjigi (ki je nastala iz zapisov za Dolenjski list) naši ljudje pripovedujejo o sebi in o dogajanju okoli njih. Skozi živiljenjske zgodbe pronica vse, kar se je tukaj v tem stoletju dogajalo: izseljenstvo, prva svetovna vojna, medvojni čas, druga svetovna vojna, partizanstvo, domobranstvo, izgnanstvo, internacija, zavezniško letalstvo, usoda Kočevarjev, skrivaštvo in osamosvojitev. Torej je knjiga, če upoštevamo še slikovno gradivo, dokumentarne podatke in zajeten obseg (knjiga ima 560 strani), lahko branje za vsakogar, hkrati pa reprezentančno darilo za različne priložnosti (poslovni partnerji, jubilanti, srečanja upokojencev, starostnikov).

Vam in vsem, ki jim jo boste namenili za darilo, bo prijetno popestrila praznike ob spominu na čase in na ljudi, ki že tonejo v pozabo.

Izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:

Tone Jakš, Trdinova pot 4 a, 8330 Metlika.

Naročilnica

Naročam izvodov knjige Naše korenine po prednaročniški ceni 5.000 tolarjev za izvod. Knjigo s poštnino bom plačal po povzetju.

Ime in priimek:

Ulica ali kraj:

Pošta:

Podpis:

Slovenija uvaja

DDV DAVEK NA DODANO VREDNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za finance

Odbitek vstopnega davka in vračilo

Med novosti davka na dodano vrednost (DDV) sodita tako imenovani odbitek vstopnega davka in vračilo preveč plačanega davka, ki ga lahko zavezanec dobi povrnjenega od države. Zato se v državah, kjer je DDV že dolgo uveden,

marsikatera pravna ali fizična oseba prostovoljno odloči, da stopi v sistem in postane zavezanec za plačilo davka na dodano vrednost, saj se to marsikomu, še posebej zavezancom s precejšnjim vstopnim davkom, izplača.

Za začetek povejmo, da bo morala pri nas davek na dodano vrednost obračunavati vsaka fizična ali pravna oseba, ki opravlja obdobjivo dejavnost, in bo v letu 1998 dosegla obdobjivo promet v višini pet milijonov tolarjev, oziroma katastroški dohodek 1,5 milijona tolarjev.

Davek na dodano vrednost bo moral zavezanec zaračunati kupcu svojega blaga oziroma naročniku svoje storitve. Po drugi strani pa bo lahko zavezanec za plačilo davka od vstopnega davka, ki ga sam plačal drugemu zavezanemu, ki se nahaja pred njim v davni verigi, za blago ali storitve, od katere sam plačuje DDV. Davčni zavezanec sme odbiti vstopni DDV tudi od blaga in storitev, razen po plovil oziroma z vozil, ki se uporablja za opravljanje dejavnosti dajanja v najem in zakup in za nadaljnjo prodajo. Vstopnega DDV-ja ni mogoče odbiti niti od izdatkov za reprezentanco in nastanitev.

Če davčni zavezanec prejme račun, v katerem je izkazan DDV od osebe, ki ga sicer ne bi smela izdati, zavezanec ne sme odbiti tega vstopnega DDV-ja, tudi če ga je nepooblaščena oseba, ki mu je račun izstavila, plačala. Če zavezanec prejme račun, na katerem je izkazan višji znesek DDV-ja, kot bi moral biti po zakonu, zavezanec tudi tega višjega zneska ne sme odbiti kot vstopni DDV.

Čeprav je bil plačan. Odbitek vstopnega DDV-ja mora biti popravljen, če se naknadno ugotovi, da je bil obračunan in plačan v napačnem znesku. Osnova za obračun davka je načloma vedno celotno plačilo, ki je bilo zaračunano kupcu za

dobavljeno blago oz. opravljeno storitev, ne glede na to, ali je zavezanec plačilo prejel ali ne, in ne glede na to, ali je bil promet že ali pa še bo opravljen. Davčno osnov povečujejo tudi trošarine in drugi predpisani davki, takse in druge dajatve ter stroški, kot so provizije ter stroški prevoza in zavarovanja, ki jih dobavitelj zaračuna kupcu oziroma naročniku storitve.

Davčni zavezanec mora obračunati davek na dodano vrednost istočasno, ko izda račun. Če pa računa ne izda v določenem roku, se šteje, kot da je nastala obveznost plačila DDV-ja osmji dan po dobavi blaga ali opravljeni storitvi. Davčna obveznost po lahko nastane že s plačilom avansa.

Do vratila DDV-ja je upravičen tisti domaći davčni zavezanec, ki v svojih mesečnih ali trimesečnih davnih obračunih izkazuje višji vstopni DDV od izstopnega, tuje pravne in fizične osebe pa so do vratila upravičene le pri nabavi in uvozu blaga in opravljanju storitev v posebnih primerih, določenih z zakonom, in pri izvozu v Sloveniji kupljenega blaga.

Znesek vratila DDV-ja se domaćim zavezanec lahko steje kot vnaprejšnje plačilo tega davka za naslednja davčna obdobja, na zahtevo zavezanca in ob predložitvi obračuna DDV-ja pa ga mora zavezanec vrneti Ministrstvu za finance najkasneje v 60 dneh, sicer je zavezanec upravičen do zamudnih obresti.

Prihodnjič: Vzemite račun

MARTINOV POHOD OD MIRNE DO ČATEŽA - Lepo je, če lepare narave občuduješ sam, še lepše pa je, če to storиш v prijetni družbi. Zato smo pri Društvu upokojencev Mirna pred leti ustavili skupino pohodnikov, ki se vztrajno veča. Vsako zimo izdelamo natancen program pohodov. Letos smo jih na primer imeli že petnajst. Vsakoletni otvorenih pohod je marca, ko se naša skupina pridruži pohodnikom na Jurčičevi poti, zaključi pa z jesensko hojo po Levstikovi poti do Čateža. Razmišljamo še o zimskem pohodu. Lansko leto smo lezli na Triglav, letos pa smo se poleg hoje po dolenskih gričih povzpeli še na Poco, Ursljivo goro, Kamniško sedlo, Boč, Nanos, Bohor, Begunjsčico in še kam. Ob zadnjem pohodu letos novembra smo sklenili, da se bomo odslej vsako leto odpovedali še na Martinov pohod od Mirne do Čateža, ki bo vedno sovpadal s pohodi po Levstikovi poti. Skupina vedno pripravi praznovanje okroglih obletnic svojih članov. Jubilant poleg plakete ali diplome podarimo praktično darilo: pohodne palice, nahrbnik ipd. Zaključno pripredite bo letos konec novembra v koči na Debencu pri Mirni. (Tone Pivec, Okrog pri Šentjurju)

ZAHVALA

V 96. letu nas je za vedno zapustil naš oče, ded in praded

JANEZ DRGANC

iz Jurke vasi pri Straži

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, sosedom Staro ceste iz Straže, vsem za darovano cvetje in sveče. Hvala ZB Straža, g. župniku za lepo opravljen obred, pevkemu zboru, izvajalcu Tišine in Pogrebni službi Novak. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 89. letu starosti je umrla naša draga

MARIJA JANC roj. Petek

Od nje smo se poslovili v sredo, 2. decembra 1998, na pokopališču v Ločni. Iskreno se zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov Novo mesto za skrb in nego v času bivanja v domu. Zahvala vsem, ki ste pokojnici darovali cvetje in sveče, jo pospremili na zadnji poti in nam izrekli sožalje.

Žalujoči: vsi njeni
Novo mesto, 2. decembra 1998

IVAN SMOLE

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš sodelavec v pokolu

Pogreb pokojnika je bil v petek, 27. novembra 1998.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

PFLEIDERER NOVOTERM, d.o.o., Novo mesto

V SLOVO

teti

MARIJI MIHALIČ - ŠETINA

Nečaki Anica Radovič in Želimir Šetina z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mami, mame, tašče in sestre

ANICE BANOVEC

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste v teh težkih trenutkih delili bolečino z nami. Posebna zahvala pevkemu zboru Društva upokojencev Novo mesto za zapete pesmi in poslovilne besede ge. Sonji Pirc, družinama Abolnar in Kocmru.

Njeni najdražji

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

Za nabavo dragih medicinskih instrumentov v Splošni bolnišnici Novo mesto so prispevali: Šolski center Novo mesto 17.000 tolarjev, Tiskarna Novo mesto namesto cvetja na grob pok. g. Janeza Slapnika 20.000, Tovarna zdravil Krka, Sektor teh. oskrba energet., namesto cvetja na grob pok. g. Antonia Zupančiča 22.000, Nada Kodila-Česnovar, Ljubljana (sodelavci dr. Silve Novljana), namesto cvetja na grob pok. g. Novljana 6.000, sosedje iz Jedinščice namesto cvetja na grob pok. g. Janeza Slapnika 22.000, vaščani iz Broda, Novo mesto, namesto cvetja na grob. pok. Frančiške Hrovat, roj. Počvina 26.300, gospa iz Črnomlja namesto maše za

pokojnim sorodnikom 10.000 tolarjev. Splošna bolnišnica Novo mesto se za prispevke toplo zahvaljuje.

LEPOTA JESENI

Najlepše v jeseni so pisane barve dreves. Takrat se družine odpravljajo na sprehode in na kostanjeve piknike. Ko zapiha veter, drevesa zašumijo kot v pravljici, takrat se počutim svobodnega in sproščenega. V gozdu vidimo tudi živali, ki nabirajo hrano za zimo. Tudi drevesa se pripravljajo k počitku in oddajo liste. V jeseni vidimo gobe najrazličnejših vrst, na poljih kmetje pobirajo pridelke, zato se njive hitro praznijo. Z oranjem jih pripravljajo na naslednjo setev.

V Trebnjem zlata maša Franca Zaplate

75-letni Franc Zaplate, rojen v delavski družini v Litiji, je imel 12. julija 1948 novo mašo v rojstnem kraju. Službeno pot ga je vodila v Šmarjeto, kjer je bil 21 let, potem je bil premeščen v Trebnje, kjer je bil vse do leta 1981, od tedaj naprej pa deluje kot župnik v Ivanu na Gorenjskem. V življenju je moral skozi tri težke preizkušnje. Najprej je bil v taborišču Gonars, potem ga je prizadela huda bolezna na pljučih, tretjič pa je bil na preizkušnji ob novi maši, ko je bil tako slaboten, da niso vedeli, ali bi ga posvetili ali ne.

Takrat je škof Vovk rekel: "Za eno samo sveto mašo, ki jo bo opravil, se duhovnika splača posvetiti. Ljudje so govorili: "Saj bo kmalu umrl, ima jetikol!" V času svojega delovanja v Trebnjem je veliko storil za župniško cerkev in za podružnične cerkve. Ker je bil zelo človekoljuben, preprost, odprt in pozoren, si je pri ljudeh pridobil veliko naklonjenost.

Trebanjski farani so mu ob ponovitvi zlate maše izrekli veliko lepih besed.

R. M.

ZAHVALA

Vse do zadnjega si upal,
da bolesen boš ugnal,
a posle so ti moči
in zapri trudne si oči.

V 76. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

ANTON BARBORIČ

Zavinek 9, Škocjan

Iskrena hvala vsem, ki ste imeli radi našega ata in ga v času njegovega trpljenja obiskovali in mu vlivali upanje. Hvala dobrim zdravniškim sestram in zdravnikom, ki so pokojnemu lajšali bolečino. Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste delili bolečino z nami, pokojnemu poklonili toliko lepega cvetja, sveč in za sv. maše ter vsem za ustne in pisne izraze sožalje. Lepa hvala tovarni Labod, VDC iz Novega mesta, gasilskim društvom, govorniku za ganljive besede slovesa, duhovnikom za lepo opravljen obred in govor ter cerkvenemu pevkemu zboru. Še enkrat vsem, ki ste našega ata v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Draga mama, ni te več,
spomin na tebe je boleč,
je solza grena na srce krenila,
ostala nam je bolečina.

Ob slovesu naše drage mame, stare mame, tašče, sestre in tete

ANGELE JURŠIČ

iz Dolš pri Kostanjevici na Krki

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste v teh težkih trenutkih delili z nami bolečino, nam priskočili na pomoč, nam izrazili sožalje, pokojni podarili cvetje, sveče ter darovali za sv. maše. Hvala g. župniku za lep obred ter vsem, ki ste s prijazno mislijo počastili spomin pokojnice in jo pospremili na zadnjo pot.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Delo, skromnost in poštenje -
Tvoje je bilo življenje,
a za teboj je vsepovod
ostalo delo tvojih pridnih rok.

V 59. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra, teta, ujna in tašča

ANA ŠTAMPAHAR roj. Mravinec iz Vukovcev 7

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, predvsem pa sosedom za pomoč, izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Posebna zahvala Zdravstvenemu domu Črnomelj, g. župniku za opravljen obred, podjetju Danfoss, Domu ostarelih iz Črnomlja, Vrtnarski šoli iz Celja, razredu 3. b, c in ge. Frankovičevi za izrečene zadnje besede.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Kakor luč ugasnilo, atek,
tvoje zlato je srce,
za vedno so sklenile
tvoje pridne so roke.
Po plačilo večno
tvoje je odšlo srce.

V 74. letu starosti je sredi načrtov in upov poklical Bog k večnemu počitku našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica

Pomlad v naš vinograd bo prišla
in čakala, da prideš ti.
Usedla se bo na rožna tla
in zajokala, ker tebe več ni.

LEOPOLDA STRAJNARJA

iz Dolenjih Ponikov pri Trebnjem

Beseda je prešibka, da bi z njo mogli izraziti hvaležnost vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani ob tej nenadni izgubi našega očeta in darovali za svete maše, cvetje, vence, sveče in nam izrazili sožalje. Posebna zahvala našemu gospodu kaplanu Marku Koširju za opravljen pogrebni obred ter cerkvenemu pevkemu zboru Trebnje. Zahvalujemo se tudi trebanjskemu županu Alojziju Metelku, Antonu Strahu in Antonu Zaletelu, sosedom Kraševčevim iz Mirne Peči, sodelavkam Nevroškega oddelka Novo mesto ter Pogrebni službi Oklešen. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala. Bog poplačaj!

Žalujoči: žena Marija, sestra Danijela, hčerke Marinka, Darinka, Andreja, Bojana z družino, 10 vnukov in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ne morem iz zemlje kot drobna semena,
da znova bi segli si v tople dlani.
Ne morem! Med namu je krsta lesena
in grob je med nami... tišina prsti.
Le srca ljubezni visoko gori!

V 64. letu starosti je umrl naš mož, oči, dedi, brat, svak in tast

IVAN SMOLE

iz Bršljina 9, Novo mesto

Z neizmerno žalostjo v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom, ki ste nam v teh najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Zahvalujemo se zdravstvenemu osebju Internega oddelka, podjetjem Krka, Novoterm, Revoz Novo mesto, RVR Trebnje, Komunalni Novo mesto, pevcem iz Šmihela in trobentaku za zaigrano Tišino. Posebna hvala g. župniku proštu Lapu za opravljen obred ter ganljive besede na pokojnikovi poti v večnost. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

tedenski koledar

POSUPI → 20. urij Z Godz!!!

IVANCA GORICA: 5.12. (ob 19. urij) ZF Mimic.

KOČEVJE: 3.12. (ob 18. in 20. urij) ZF Mimic. 7.12. (ob 18. in 20. urij) ZF Godzila.

KRŠKO: 3., 4. in 6.12. (ob 18. urij) ter 5.12. (ob 20. urij) melodrama Plešem sama. 3., 4. in 6.12. (ob 20. urij) ljubezenski film Mesto angelov. 5.12. (ob 16. urij) komedija Mali milijonar. 8.12. (ob 20. urij) film Noč na zemlji.

METLIKA: 4.12. (ob 17. in 19. urij) komedija Pasji detektiv. 6.12. (ob 17. in 19. urij) komedija Nori na Mary.

NOVO MESTO: Od 3. do 6.12. (ob 16.30 in 20. urij) vojna drama Reševanje vojaka Ryana. 9.12. (ob 16. urij, 18.15 in 20.30) komedija Nori na Mary.

RIBNICA: 5.12. (ob 21. urij) ZF Gozila. 6.12. (ob 16. urij) ZF Mimic.

SEMIČ: 5.12. (ob 19. urij) ameriška komedija Pasji detektiv.

TREBNJE: 4.12. (ob 20. urij) in 6.12. (ob 18. urij) akcijski film Dež za ubijanje.

VELIKE LAŠČE: 5.12. (ob 19. urij) ZF Gozilda. 6.12. (ob 19. urij) ZF Mimic.

kino

BREŽICE: Od 3. do 6.12. (ob 18. urij) komedija Poročiva se. Od 3. do 6.12. (ob 20. urij) kriminalni film Veliki Lebowski. 7. in 8.12. (ob 17. in 20. urij) vojna drama Reševanje vojaka Ryana. 9.12. (ob 20. urij) kriminalni film Daleč od oči.

ČRNOMELJ: 4.12. (ob 20. urij) in 5.12. (ob 18.30 in 20.30) komedija Nori na Mary. 6.12. (ob 18. in 20. urij) komedija Pasji detektiv.

DOBREPOLJE: 4.12. (ob 19.30) ZF Mimic. 6.12. (ob 15. urij in 19.30) ZF Godzila.

• PRIPOROČILA Z LJUB-LJANSKEGA FESTIVALA

Dobro, dobro, boste rekli, pa naj nas že enkrat pusti pri mīru s tem filmskim festivalom. Toda ne pozabimo: slovenski distributerji so odkupili 17 filmov - razen zmagovalnega "Življenje, kot ga sanjajo angeli", pa so vsi iz sekcije Predpremire, kar z nekaj zadržki pomeni vsaj kolikor toliko gotov obisk in pozornost javnosti.

Nikakor ne smete prezreti dveh danih filmov, posnetih po rigorozni Dogmi 95: Lars von Trierjevi Idiote in Winterbergovo Praznovanje. Oba režeta v sam živčni sistem gledalca, ki je izpostavljen najmanj vremenu preizkušnjama: radikalno ostro zgodbi, ki ostro razgalita zatajene malomeščanke presodke, razsvata pojem t.i. zdrave pameti oziroma vlečeta na dan incesnuoza družinska razmerja. Poleg tega preizkušata potrpljenje razvajenega gledalca s svojo formo, znato VHS sliko, tresico se amatersko kamero, sicer v rokah profesionalca, in divjimi Švenki.

Morda najlepša in ganljiva zgodba letošnjega LIFF-a pa je francosko Moje življenje v rožnatem, zgodba o 7-letnem fantku, ki bi rad bil punčka, s tem pa skorajda razdre družino, ki se mora pred s predosodi obremenjenimi sosedi odseliti v strupejše okolje. O Srbih, ki so tudi letos avditorij pripravili do ovacij, pa kdaj drugič.

Slovensko komični krimič Blues za Saro pa lahko s čisto vestjo "odpikate."

TOMAŽ BRATOŽ

PBS.

Poštna banka Slovenije, d.d.

Novo!

Mladinski tekoči račun s kartico Activa/Maestro za osnovnošolce od 13. leta naprej, za dijake in študente.

Informacije na tel. št.: 063/425 27 15, 425 27 19.

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTOV: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazyoda, Mojca Leskovšek-Sveti, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtikih. Cena posamezne številke 210 tolarjev; naročnina za 2. polletje 5.330 tolarjev, za upokojence 4.797 tolarjev; letna naročnina 10.400 tolarjev, za upokojence 9.360 tolarjev; za družbeno skupnost, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 20.800 tolarjev; za tujino letno 130 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomski oglase 2.800 tolarjev (v barvi 2.900 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 5.800 tolarjev); za razpis, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-2760-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomsko propagando in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internethp://www.dol-list.si Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vracamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

TEDENSKI KOLEDAR - KINO - BELA TEHNIKA - ČESTITKE - ELEKTRONIKA - KMETIJSKI STROJI - KUPIM - MOTORNA VOZILA - OBVESTILA - POHŠTVO - POSEST - PREKLICI - PRODAM - RAZNO - SLUŽBO DOBI - SLUŽBO IŠČE - ŠTANOVANJA - ZAHVALE - ŽENITNE PONUDBE - ŽIVALI

ELEKTRONIKA

POPOLNOMA NOV televizor Sony, ekran 105 cm, več kot ugodno, in vrhunski Šony CD player, 50 QS, prodam. (064)411-956, dopoldan, (064)736-391, zvečer. 4640

KMETIJSKI STROJI

TRAKTORSKE GUME Barum vseh dimenzij, rezerve dele za popravilo motorja na vašem traktorju Zetor, Ursus, Tomo Vinković, Fiat, Univerzal, kosilnico BCS in akumulatorje ugodno AGROIZBIRA PROSEN, Kranj. Poklicite nas na (064)324-802. 4556

HIDRAVLICNE ZAVORE za vse traktorje Deutz prodajamo. (063)725-377. 4687

HIDRAVLICNE VOLANE, kompletno z montažo, za vse tipe traktorjev, ugodno prodajamo. Garancija! (063)725-377.

ZETOR 5211 prodam. (068)81-549.

TRAKTOR ZETOR 6245, letnik 1992, dobro ohranjen, ugodno prodam. (068)87-381.

NAKLADALNO PRIKOLICO Moster 25/9 in več hal sena prodam. (068)78-036.

ZETOR 2511 in trosilec gnoja Tajfun prodam. (068)87-532. 4658

KUPIM

PREDVOJNI radijski aparat ali detektor kupim. (061)312-406 ali 317-618. 4516

DOMAČA neškropljena jabolka kupim. (068)28-250. 4626

HIŠO li gradbeno parcele v Okolici Šentjernej, Otočca do Nowega mesta kupim. (068)81-737. 4654

ZA DELNICE telekoma, Arkada, Activa, Krone, Kmečke, Krkove, Hrama Pro banke, dobite gotovino. (0609)651-646. 4664

VEČ TELET, starih 10 dni kupim. (068)78-227. 4661

MOTORNA VOZILA

R CLIO RL, letnik 1998, bel, prva lastnica, prodam. (068)75-512, po 15. urij. 4629

ODLIČNO OHRABJEN golf nemške izdelave, letnik 1985, prodam. (068)76-122. 4631

GOLF, letnik 1988, prodam. (068)49-176. LADO SAMARO 1300, letnik 1989, prodam. (068)23-121. 4646

AUDI 100 2.3 E, letnik 1993, črne kovinske barve, električna klima, spuščen, 16 col alu platišča, nikoli poškodovan, prodam. Možna menjava ali kredit. (041)651-803. 4718

GOLF 1.6 D, letnik 1987, registriran 1/88, 120.000 km, garančiran, prodam. (068)88-2830, po 16. urij. 4651

GOLF JX D, letnik 1987, moder, registriran do 5/99, prodam za 440.000 SIT. (0609) ali (041)630-068. 4678

AUDI 80 2.0 E, letnik 1992, kovinsko zelen, prodam. (068)28-977. 4686

R 4, starejši letnik, obnovljen, registriran do 4/99, prodam. (068)65-036. 4703

126 P, letnik 1988, registriran do 7/99, prodam. (068)75-334 ali (041)697-963. 4717

R LAGUNA 2.0 RXE, letnik 6/94, električna klima, hele barve, 89.000 km, prodam ali menjam. (041)651-803. 4717

JUGO 45, letnik 1990, registriran do 11/99, bel, prodam. (068)341-569. 4638

OPEL ASTRO 1.4 GL, letnik 1993, 177.000 km, prodam za 1.000.000 SIT Andrej Rihovec, Nad Krko 15, Otočec. 4715

AUDI 80 2.0, letnik 1992, s klimo, temno moder, nikoli karambolovan, registriran do 11/99, ABS, servo volan, CK, alarm, prodam. Možna menjava ali kredit. (041)651-803. 4716

JUGO 45, letnik 1990, registriran do 11/99, bel, prodam. (068)43-155. 4675

4 DOBRO OHRNJANICE zimske gume Sava radial M + S, 175/70 R13 prodam. (068)325-174, popoldan. 4699

BUKOVE BRIKETE prodajamo po zelo ugodni ceni. Nazalogn! (068)83-124. 4483

POHŠTVO

REGAL za dnevno sobo in manjšo kuhinjo prodam. (0608)56-738. 4672

POSEST

TRAVNIK in njivo v Ledči vasi prodam. (068)42-530. 4670

55 A smrekovega gozda v Dol. Vrhu prodam. (0601)28-507. 4685

PRODAM

GARAŽNA VRATA prodam. (068)323-320. 4628

4 M² naravnih subnih bukovih plohom prodam. (068)76-122. 4630

SUHA bukova drva, metre, prodam. (068)78-147. 4632

ELEKTRIČNO KITARO Godwin, brez kovčka, prodam. (068)52-417, Bojan. 4635

OPAŽ, prve kvalitete, 700 SIT/m², druge kvalitete, 500 SIT/m², talni pod ter bruna po 1200 SIT/m² prodajamo. Dostava brezplačna! (063)761-041. 4683

RDECÉ VINO in žganje prodam. (068)324-094. 4694

ZARADI spremembe dejavnosti je na prodaj videoteka "HOLLYWOOD" v novomeškem BTC-ju. Videoteka obratuje že več let in je dobro vpeljana.

Tel. 041/621-635, 041/727-831

UGODNA CENA za testna avtomobila
WAGON RT in
BALENO SEDAN

SOLIDEN ZASLUŽEK ZA VSAKOGAR - samostojno in zakonito delo!

Tel. 068/21-035

Jesenska ponudba posojil za občane

NENAMENSKA GOTOVINSKA POSOJILA

Odplačilna doba Obrestna mera

do 6 mesecev TOM + 4,25

KRAVO SIMENTALKO, prvo tele, za meso, laktiko polovico, prodam. Rudi Bevc, Orešje 14, Sevnica 4671
PRASIČE, težke 180 do 200 kg, prodam. □ 4695
PRAŠIČA za zakol prodam. □ (068)81-246.
PRAŠIČA, težkega 140 kg, krmiljenega z domačo krmno, prodam. □ (068)76-150. 4689
PRAŠIČE od 100 do 180 kg, domača hrana, možnost čiščenja, prodam. □ (068)73-349.
2 PRAŠIČA, težka cca 150 kg, domača hrana, prodam. □ (068)73-634. 4641
TELICO, rjavo, prodam. □ (068)84-313.
7 KOZ in kozla prodam. □ (068)20-217.

NOVO MESTO - Žabja vas
• stanovanjski blok, novogradnja
• predvidena vselitev: marec 2000
• ugodne cene,
popust pri predplačilu
• zagotovljene cene
ob podpisu predpogodbe
- informacije: NESK
nepremičnine, Ljubljana
tel.: 061/131-0283
GSM: 041/731-981

Novi simbol nove storitve

E.P.S. - elektronsko pismo

Elektronska poštna storitev

Uporabniku nudimo celoten servis od oddaje podatkov do dostave naslovniku. Torej:
• izdelavo,
• izpis,
• kuvertiranje,
• dostavo pisem, računov, položnic ali pa reklamnih sporočil.

POŠTA SLOVENIJE
<http://www.posta.si>
e-mail: info@posta.si

V Novem mestu (Bršljin) oddamo v najem dve pisarni v skupni izmerni 70 m², primerni za poslovno dejavnost. Informacije na tel. 068/322-316 ali 322-356.

TRGOVINA "PALMA"

Rozmanova ul. 5
8000 NOVO MESTO
tel. 068/322-504

UGODNE CENE V DECEMBRU:

Podloženi gumijasti škornji:
otroški št. 23-35 1.800 SIT
odrasli št. 36-41 1.900 SIT
št. 40-46 3.600 SIT

Moški usnjeni škornji: 6.999 SIT

Gležnarji:

moški od 7.999 SIT
ženski "Valeria" od 8.999 SIT
deklinski, fantovski od 8.300 SIT

Nepremičljiva obutev multitech!

Ortopedski natikači Fly flot:
zimski 2.100 SIT
usnje 2.450 SIT

Vi uganete - mi nagradimo!

Odgovor na sedemindvajseto nagradno vprašanje je bil pravilen, če ste zapisali, da sta se na 1. strani Dolenjskega lista volilec za zaupanje zahvaljevala Ciril Metod Pungartnik ali dr. Anton Starc. Srečo pri žrebanju za darilni bon je imela Zinka Stariha iz Gor. Sušic 31 a pri Uršnih selih, za knjigo (J. Dular Smeh na prepisu) pa je bil izbrane Anton Vidmar iz Lapanšnika 11 pri Šentruperu. Med rednimi plačniki naročnine je žreb določil, da knjigo (T. Jakšeta Dolenjske obrazy) prejme Stefan Slak iz Rogovlje 19 pri Mirni Peči.

Izpolnite pravilno osmindvajseti nagradni kupon in prilepijengra na dopisnici poslajte na naslov uredništva v Novem mestu, Glavni trg 24, p.p. 212, in sicer do torka, 8. decembra, ko bomo izzreballi dobitnike treh nagrad - dveh knjig (ene bo deležen nekdo od rednih plačnikov naročnine) in

Darilnega bona Kovinotehne za 5.000 tolarjev.

Uršna sela: od 8. do 16. ure: Urška
Sentjernej: od 7. do 17. ure: Samoposredžba
od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjernej
od 7. do 18. ure: trgovina Na Gorici, Gor Vrholje
V nedeljo, 6. decembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

Odgovor:

Moj naslov:

NAGRADNI KUPON št. 28

Vprašanje: Navedite eno od dveh glavnih nagrad iz velike nagradne akcije za naročnike Dolenjskega lista!

Odgovor:

VELIKA NAGRADNA AKCIJA za naročnike DOLENJSKEGA LISTA

V veliki "družini" naročnikov in bralcev Dolenjskega lista ni nikoli nihče preveč. Da bi vsak četrtek v letu prejelo vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere bližu sto tisoč ljudi, še več naročnikov, smo pripravili veliko nagradno akcijo.

Kdor se bo s spodnjo naročilnico (pošlje naj jo na naslov *Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto, p.p. 212*) pridružil številnim naročnikom, bo do novega leta časopis prejemal brezplačno, po plačilu naročnine za naslednje leto pa mu bomo poslali **knjigo in koledar**, ki si ju bo izbral na naročilnici.

S tem akcije kajpak še ne bo konec, najbolj "vroče" bo po novem letu, ko bomo med novimi naročniki izzreballi dobitnika **štetilnika**,

med starimi naročniki, ki bodo imeli plačano naročnino za letos, pa se bo nekdo razveselil **barvnega televizorja**.

Ena nagrada ni nobena, poreče kdo, zato za nove in stare naročnike že pripravljamo še več manjših nagrad. Komu bodo pripadle, bo določil žreb.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

ime in priimek: _____ upokojence: _____ da ne

naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

pošta: _____

Izjavljjam, da naročilo res velja zame, in sicer najmanj za eno leto, nato pa dokler naročnine ne bom odpovedal. Naročnino bom plačeval osebno ali s položnico, ki mi jo bo poslal Dolenjski list. Za nagrado v naročniški akciji sem izbral (obkrožite knjigo in koledar):

knjigo:

- Jože Dular: MESTO NAD BOJICO
- Tone Jakše: DOLENJSKI OBRAZI

koledar:

- umetniški stenski koledar
- setveni stenski koledar

kraj:

datum:

podpis: _____

Prenovljen program Studia D, predvem več novic

Z začetkom decembra je najstajši dolenjski radio Studio D prenovil programsko shemo. Kot pravi urednik programa Jani Muhič, bodo sedaj datiše več poudarka informativnemu programu, kar narekuje tudi programska usmeritev te nekompercialne postaje informativnega tipa. Tako so sedaj novice na sprednu vsako polno uro, v jutranjem programu pa na pol ure. Osrednja informativna oddaja Kronika bo ob 18. uri, verjetno pa bodo uvedli vsaj še eno obširnejšo informativno oddajo.

Novinarje Studia D bomo lahko tudi pogosteje videli na terenu, saj bodo skušali biti z informacijami čim bolj aktualni, hkrati pa uvajajo tudi nekaj novih oddaj. Tako bo ena ura tedensko namenjena težavam dolenjskih in belokranjskih občin, v drugi oddaji bodo reševali težave

poslušalcev, sobotne večere bodo namenili mlajši populaciji, ki je bila doslej morda malce zapostavljena, pripravljajo pa še novo glasbeno oddajo, kontaktno razvedrilno oddajo in presenečenje, o katerem še ne želijo govoriti.

T. G.

Osnovna šola Čentjer
Novo mesto
Seidlova cesta 7

8000 Novo mesto

razpisuje prosto delovno mesto

učitelja

podaljšanega bivanja

za čas od 1.1. do 30.6.1999.

Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

Verjelite ali ne...

RADIO
OGNJISČE

Kravavec Kum
104,5 105,9

Za našega župana

Bori se mož za našega župana,
obljublju več, kot zmogla bi Ljubljana,
seveda v breme našega občana.

Za morebitno zmago v drugem krogu
lahko očitamo le - neprevidnost Bogu.

JANEZ JEŠTOVSKI

RADIO
UNIVOX

107,5 MHz UKV

Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

STUDIO
103.0 MHZ

VI NAM - MI VAM

glas na kratko s pošto
po □ 068/323-610 ali 041/623-116

GOTOVINSKA POSOJILA

Muzejska 3

□ 068/321-751

GOTOVINSKA POSOJILA
Kolodvorska 45, Črnomelj
□ 068/53-453, 0609/643-216

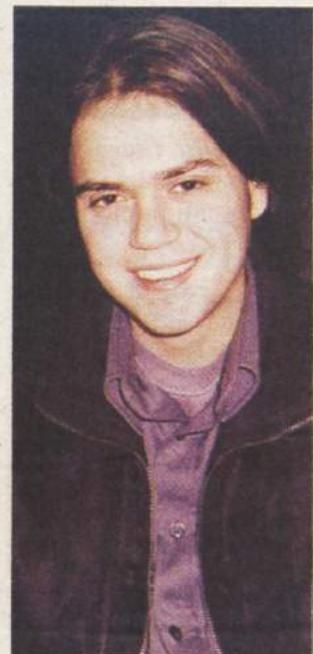
ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!

Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

ZASTAVLJALNICA vam nudi kratkoročna posojila na osnovi zastave čekovnih blanketov, delnic in certifikatov.
REALIZACIJA POSOJILA TAKOJ!

PORTRET TEGA TEDNA

Andraž Hribar

projektom, pri katerih občasno sodeluje kot bodoči oglaševalec, kljub snemanju pesmi za risanke, otroške in druge oddaje, številnim nastopom s soul zasedbo Soulata, s katero igra zadnjega pol leta, in ne nazadnje njegovi glasbi se tudi njemu zgodi, da nima kaj početi. Tudi zato dvakrat na teden rekreativno igra odbojko, skoraj pravilo pa je tudi že, da se ob vikendih vraca v Kočevje, kjer kljub ponovno najde samega sebe v samoti in tišini kočevskih gozdov. "V Kočevju so krasni ljudje - nezlagani in polni neizrošenih idej," pravi. Začenši pri njegovih starših Milanu in Lučki, prijateljih iz otroštva, kolegih, znancih in tudi tistih, ki jih komaj spozna, v Kočevju vedno najde sogovornika za pogovor, za katerega pravi, da se danes, žal, preveč zanemarja.

Za Andraža bi lahko rekli, da je znal prej peti kot govoriti. Mama je učiteljica, igrar harmonika in kot pravi Andraž, zelo lepo poje, oče pa je pred leti pel v tedaj zelo popularnem ansamblu Prah. Pred 25 leti je tudi samostojno posnel nekaj skladb z revijskim orkestrom. "Sedaj pa se zgodba ponavlja," pravi Andraž. Le da gre tokrat za sina, na katerega sta starša prenesla svojo veliko ljubezen do glasbe. S talentom pa se človek tako že rodil! Pri Andražu se je to pokazalo zelo zgodaj. Kot je zorel Andraž, pa so zorele tudi njegove pesni. Trenutno piše ljubezenske, vse pa izhajajo iz njega in tistega, kar se dogaja okoli njega. "Nekatere stari v življenju so zelo močne in te čustveno premakajo. Takrat obstajajo različni načini, da to izraziš. Nekateri to storijo z jokom, drugi se zaupajo prijateljem. Jaz počnem oboje, poleg tega pa še vse skupaj izlijem na papir," pravi Andraž, ki ne le da se ima za glasbenika, marveč glasbenik tudi je, čeprav bo njegova prva zgoščenka izšla še prihodnjo pomlad.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

"Kako župan Koncilija to vzdrži?!" - Lesne kupčije - Kaj je naredil Koncilija? - Žrebanje! - Trikotniki - Piskanje - Za krškega župana Siterja in proti njemu

Katja iz Novega mesta je vse bolj prepričana, da župan Koncilija, takot kot se je predstavil, zna skoraj vse, samo operirati še ne.

Bralko iz okolice Novega mesta je zmotil način javnega žrebanja Loterije Slovenije v Novem mestu. "Uradna oseba ob bobnu je prebrala imena na kuponku, zaradi česar ljudje dvomijo, da je bilo vse, kot bi moralo biti pri žrebanju."

Voznik je dejal, da je v poslovni enoti AMZS na Otočcu njegov oče lani kupil varnostni trikotnik. Ob letoski registraciji so mu povedali, da lani kupljeni ne ustreza, zato je moral kupiti novega. Kako da so lani prodali trikotnik, ki je zdaj neveljavjen? V poslovni enoti AMZS na Otočcu so pojasnili, da je s 1. januarjem 1998 začel veljati zakon, ki predpisuje vrsto trikotnika. V PE AMZS Otočec so letos začeli prodajati t.i. evropske trikotnike, ki so ustreznih, medtem ko so lani imeli kupci pri njih na voljo trikotnike, ki zdaj ne veljajo več.

Marija iz Grma v Novem mestu je rekla, da jo moti, da župan Koncilija z letakom po hišah sebi pripisuje tudi tisto, kar ni naredil on sam, ampak so trudoma delali skupno državljanji že vrsto let, in kar je rezultat uspešnega dela dveh velikih in mnogih manjših uspešnih podjetij v Novem mestu in v občini.

Marija iz Novega mesta se pritožuje nad voznikom, ki ob nedeljah razvaja po Novem mestu zamrznjeno hrano, pri tem glasno piska in moti počitek ljudi. Vprašanje je, če omenjene glasne vožnje motijo vse, mogoče so nekateri veseli, da jim hrano pripelje do vrat. Kot je povedal Niko Padevski, predsednik KS Novo mesto-Center, hrano razvaja podjetje iz Mokronoga, ki ima dovoljenje za prodajo domu.

Marija je tudi opozorila, da so na Jakševi in Ragovski ulici ostali kanali za graditveni plina in vodovoda. O neprjetnih cestnih skalnicah smo obvestili Komunalno Novo mesto. Tam so vedeli o njih in so zagotovili, da bo izvajalec poravnal.

KONČANA VAJA ZVEZE NATO

Kako je Nato igrал vojne igrice

Scenarij, podoben Bosni - Vojake presenetila urejenost Slovenije - Predsedniku Kučanu in gostom pokazali osvoboditev vasi

Pred desetimi leti si nismo niti v sanjah predstavljali, da se bodo leta 1998 po Dolenjskem in v Posavju brezkrbno sprejhal nemški, ameriški in italijanski vojaki pa pripadniki vojska držav, nastalih na tleh nekdajne Sovjetske zveze, minuli teden pa to nikogar ni motilo: vojaška vaja zveze Nato in Partnerstva za mir ni bistveno zmotila vsakodnevne življenjske ritme naših ljudi.

Med pogovorom so tuji udeleženci vaje CAE 98 vsi v eni glas izražali začudenje nad urejenostjo Slovenije. Američan Norman Wallman, ki je za Slovenijo sicer slišal, preden je zvedel, da bo tu sodeloval na vojaški vaji, si je našo deželo predstavljal bolj podobno Bosni, a ga zdaj, ko jo je spoznal, precej bolj spominja na Nemčijo, vse je tako urejeno, čisto, ljudje so premožni, saj imajo svoje hiše in dobre avtomobile, le bolj prijazni so od Nemcev, je povedal.

Vojško vajo tako pomembne vojaške organizacije, kot je Nato, si človek predstavlja precej drugače, kot je bila vaja CAE 98 v resnici. Namesto divjanja tankov in oklepnih vozil, eksplozij min, preletov reaktivnih letal in divjih bojev je vse potekalo mirno. Novinarjem so v sredo, 25. novembra, na dan odprtih vrat, namesto srditih bojev italijanski oficirji v polomljeni angleščini kazali sheme organiziranosti kopenskih sil

• ŽUPANOV SPREJEM ZA POVELJNIKA NATA - Župan občine Krško Danilo Siter je priredil poslovilni sprejem za generala Johna Reitha, ki je poveljeval na vojaški vaji enot Nata v Slovenske vojske, in njegovo osebje. Ob tej priložnosti so pripravili slovenski kulturni večer v novo odprti vinski kleti na gradu Rajhenburg. Na koncu sprejema je general Reith predal Danilu Siterju plaketo ACE mobilnih enot v znak priznanja za odlično sodelovanje domačinov iz Brestanice.

južne Evrope, ki imajo sedež pri njih, in kazali prazne poljske bolnišnice pod šotori, kjer so obvezali

SUHOKRANJEC PREDSEDNIK
- Predsednika Xandije Victorja Valeryja je igral Stanko Kranjc, diplomirani obramboslovec iz Hinj v Suhu krajini.

nekaj namišljenih ranjencev, ki niso mogli zadržati smeha ob pikrih pripombah razočaranih predstavnikov sedme sile.

Vse kar je dajalo videz prave vojaške vaje so bili preleti vojaških helikopterjev in grda vojaška terenska vozila, ki so delala gnečo na naših cestah, zato ni čudno, da je še najmočnejši vtis naredil obisk belgijske princesse Astrid, ki ni bil niti malo podoben obiskom pokojne britanske princesse Diane, saj je princessa Astrid prišla na vajo v uniformi polkovnice belgijske vojske. Tudi princesse niso več to, kar so bile.

PADEL 6 METROV GLOBOKO
NOVO MESTO - V četrtek, 26. novembra, okoli 12. ure je prišlo v Tovarni zdravil Krka v Novem mestu do delovne nesreče, v kateri se je hudo poškodoval 46-letni S. S. iz Trebnjega, ki je zaposlen v podjetju Trimo v Trebnjem. Delavec je pomagal pri nameščanju 7, tone težkega mešalca na jekleno konstrukcijo odra. Pri dvigovanju mešalca si je pomagal z ročno avtomobilsko dvigalko, vendar se je pri tem jeklena vrv pretrgalala, mešalec je padel na tla, delavec pa je zgubil ravnotežje, saj je sedel na jekleni konstrukciji, kjer ni bilo odra, in padel v višine 6,6 metra. Hudo poškodovan se zdravi v novomeški bolnišnici.

PREPLAVLI SOTLO

KAPELE - V nedeljo, 29. novembra, okoli 4. ure so trije Romuni ilegalno vstopili v Slovenijo tako, da so preplavili Sotlo. Pot so nadaljevali po poljih do Kapel, nato pa proti regionalni cesti Bizeljsko - Čatež ob Savi. Pred Bizeljskom so njihovo potovanje prekinili brežiški policisti.

NEMCI OSVOBALAJO - Pred 55 leti so nemški vojaki Dolenjsko zasedli kot napadalci, tokrat pa se je nemška enota (na stiku pred napadom na skrajne v zasedeni Goriški vasi) izkazala v vlogi osvoboditeljev. Na vajo CAE je nastopalo 5.500 vojakov iz 17 držav, romunska enota ni dobila dovoljenja za prehod čez Madžarsko. Poveljevalni jezik je bil angleški, vojaki posameznih enot pa so se med sabo sporazumevali v 14 jezikih. (Foto: I. V.)

Kljub vsemu je bila vaja zelo pomembna za sodelujoče enote zveze Nato in Partnerstva za mir, kajti zveza Nato se je v zadnjih letih kar nekajkrat znašla v podobnem položaju, kakršen je bil v scenariju vaje, na primer v Bosni, na Cipru in Somaliji in še kje. Scenarij vaje je predvidel zaostritev odnosov med dvema etničnima skupnostma v namisljeni državi Kandiji. OZN da mandat za posredovanje Natu, ki z enotami za hitro posredovanje zagotovi mir in ga ohranja, zaščiti begunce, posreduje v izgredih in demonstracijah, čisti minska polja, preprečuje oborožene spopade, osvobi vasi, ki so jo zasedli skrajneži, zaščiti politike obeh etničnih skupin, ki so sodelovali na volitvah, in preprečuje atentate nanje, omogoči demokratične volitve in posreduje v incidentih na voliščih. Skratka počeli so vse, kar se je pred nedavnim dogajalo v Bosni.

IGRE V BLATU - Natove enote za hitro posredovanje imajo vsako leto vsaj eno vajo v mrzlem arktičnem podnebju in eno v vrčem tropskem, na Dolenjskem so preizkusili svoje veščine v blatu. Nemški vojak se je moral med učilnimi boji v Goriški vasi takole vrči v največje blato, kar je pritegnilo pozornost številnih fotoreporterjev. (Foto: I. V.)

V eni izmed Natovih vojnih igrice je oborožena skupina skrajneži zasedla "nacionalno" radijsko postajo in Sevnici. Škodo, ki je nastala med vajo, je Nato domačom povrnil takoj po končani vaji. Ocenili so jo slovenski strokovnjaki, Natovi uslužbenci pa so njihove številke velikodušno zaokrožili navzgor.

Še največ prave vojne je bilo videti v petek pred uradnim zaključkom vaje v Goriški vasi pri Mirni Peči, kjer so Natovi vojaki osvobodili vasi, ki so jo bili zasedli skrajneži, in psokrbeli za njihove begunce. Nato je najprej napadel s topništvom, potem pa je v akcijo stopila pehotna, ki je pobila ali polovila skrajneži in jih po uličnih

• Vaja je po mnenju visokih častnikov zveze Nato uspel v celoti, saj so, tako je na zaključni slovesnosti povedal poveljnik kopenskih sil Nata ameriški general Wesley K. Clark, sodelujoče države vzhodne Evrope v celoti sprejele nove oblike vojaškega političnega sodelovanja, vrsto pohval pa je dobila tudi slovenska vojska, ki je vlogo gostiteljice izpeljala z oceno odlično.

bojih pregnala iz vasi. Prizorišče srditih bojev sta nizko preletavali letali slovenske vojske. Bilo je veliko pokanja in "mrtvih", kot v filmih Sutjeska ali Bitka na Neretvi. Vse skupaj si je v spremstvu visokih gostov s precej blatne slavnostne tribune ogledal tudi slovenski predsednik Milan Kučan, pod sosednjim kozolcem pa je boje opazoval star predsednik namišljene države Xandije Victor Valery, ki je na volitvah pod nadzorom Nata zbral le boril pet odstotkov glasov, ka razliko od predsednice ene izmed nacionalnih strank, ki je izgubila življenje v atentatu, pa je bivši predsednik do konca vaje ostal živ.

IGOR VIDMAR

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še vedno sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žulti, če bi radi kaj spremeniли, morda koga pojavili, ali pa le opozorili na zanimivi dogodek iz domačih krajev - poklicite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

Halo, tukaj

DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še vedno sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žulti, če bi radi kaj spremeniли, morda koga pojavili, ali pa le opozorili na zanimivi dogodek iz domačih krajev - poklicite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

LAŽNA PRIJAVA KRAJE AVTA

BREŽICE - V torek, 24. novembra, je Hrvat na brežiški policiji prijavil kraje osebnega avta Chryslar voyager, ki ga je imel parkiranega na parkirišču Term Čatež. Policisti, ki so podvomili o njegovih pripovedi, so kasneje ugotovili, da je vozilo najel pri izposojevalnici vozil v Splitu in se z avtom, vrednim kakšnih 5 milijonov tolarjev, sploh ni pripeljal na Čatež, saj ga je po dogovoru izročil neznan osebi v Milanu.

Marija je tudi opozorila, da so na Jakševi in Ragovski ulici ostali kanali za graditveni plina in vodovoda. O neprjetnih cestnih skalnicah smo obvestili Komunalno Novo mesto. Tam so vedeli o njih in so zagotovili, da bo izvajalec poravnal.

NAJ LEPOTICA PREPIHA JE MAJA - V nedeljo je bil v restavraciji Prepih na Gorenji Težki Vodi predizbor "naj" lepotice Slovenije, na katerem je svojo lepoto na ogled postavilo 10 dekle iz Dolenjske, Bele krajine, Posavja in Štajerske. 10-članska žirija je bila enotna mnenja, da je najlepša 16-letna Maja Medved (v sredini), dijakinja srednje tekstilne šole iz Brežic, 172 cm visoka in 50 kilogramov težka zelenooka rjavolaska z merami 80-60-90. Prva spremjevalka je postala Mojca Zupet iz Trnja pri Brežicah (na desni), druga spremjevalka pa Tinkara Konč iz Zreč (na lev). Tekmovanje organizira agencija Meka iz Celja, namenjeno pa je še neuvajavljenim dekletom od 14. leta starosti naprej. (Foto: T. Gazvoda)